יד לאטקי

תוספות

ספר זכרון לקהילה יהודית
אטקי, בבסרביה

א געדענק בוך נאך דער ייִדישער קהילה
אטיק אין בעסאראביה

יד לאטקי

תוספות

ספר זכרון לקהילה יהודית בבסאראביה

יד לאטקי

תוספות

ספר זכרון לקהילה יהודית בבסאראביה

העורכת
חסיה זמיר

המערכת
וויינזוף מנדל
גולן ירוחם
זמיר חסיה
ארגמני דוד

Digitized by Project Zikaron
Touro University-NY Libraries
www.zikaron.tourolib.org
2024

בהוצאת אגוד יוצאי אטקי בישראל
תל-אביב תשנ"ז 1997

דפוס "עליה" (1982) בע"מ

אטיק

א צוגוב

א געדענק בוך נאך א יידישער קהילה אין בעסאראביע

דער רעדאקטאר

זמיר חסיה

די רעדאקציע

ויינזוף מנדל

גולן ירוחם

זמיר חסיה

ארגמני דוד

Digitized by Project Zikaron
Touro University-NY Libraries
www.zikaron.tourolib.org
2024

ארויסגעגעבן דורך דעם פערבאנד פון די אטיקער אין ישראל

תל-אביב תשנ"ז 1997

הועדה הציבורית להוצאת הספר:

ועד איגוד יוצאי אטקי בישראל

דער געזעלשאפטליכער קאמיטעט פארן ארויסגעבען דאס בוך:

דער קאמיטעט פון דעם פארבאנד פון די אטיקער אין ישראל.

חברי הוועד:

די מיטגלידער פון דעם קאמיטעט:

חלפין זליה (יו"ר)

ויינזוף מנדל (גזבר)

זמיר חסיה (מזכירה)

גולן ירוחם

ד"ר בולוצ'ניק

חברי הוועד וחברי המערכת

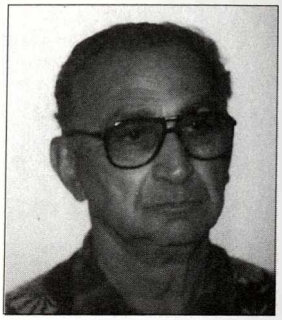

חלפין זליה
יו"ר העמותה

ויינזוף מנדל
גזבר וחבר המערכת

ד"ר בולוציניק
חבר הועד

זמיר חסיה
חברת ועד - מזכירה
וחברת מערכת

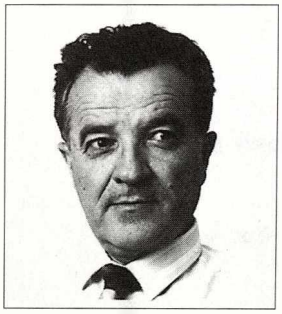

גולן (גולדנברג) ירוחם
חבר ועד וחבר מערכת

ועדת ביקורת

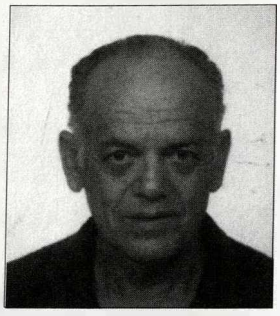

יורקוביץ שלמה
חבר ועדת ביקורת

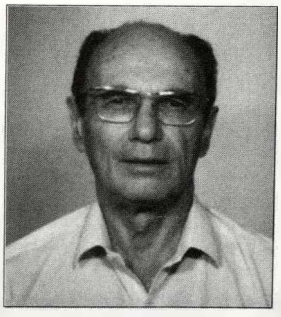

ארגמני (רויטמן) דוד
חבר ועדת ביקורת
וחבר מערכת

זוניס אליעזר
חבר ועדת ביקורת

לזכרם של יקירינו:

ביידרמן אוצי - נפטר 20.10.1966 בקולומביה

בלייבס אהרון - נפטר ב-25.1.1994

בלפרמן זוסיה - בעלה של נעמי - נפטר בטבת 1994

בלפרמן נעמי - זיסל לבית בריצ'נסקי - נפטרה ב- ט"ו בשבט 1995

גרזון צפורה לבית סירקיס - נפטרה ביוני 1993

גרינברג דוד - נפטר בפרו, 1996.

דולייר מליה (רויטמן) - נפטרה ב-13.1.93

הרדי משה (גולדנברג) - נפטר ב-8.8.1994

חלפין אסיה - אשתו של זליה חלפין, נפטרה ב- 16.11.92

כפרי בן ציון (דורפמן) - נפטר ב"ז תמוז תשנ"א 1991

נאחיס עזרא בן שלמה הכהן - 7.9.1996, י"ט בשבט תרע"ח - כ"ג אלול תשנ"ו, ירושלים

סלטר פוליה לבית דץ - נפטרה ב-5.10.1995

פישברג פוליה לבית נאחיס - אחותו של עזרא נאחיס - נפטרה בספטמבר 1993

קירזנר דבורה לבית מייזליש - נפטרה ב-12.2.1997

רייף רבקה - אשתו של דוד רייף (סודקר) - נפטרה ב-28.7.1995

שברץ סויה - נפטרה באוגוסט 1995.

יהי זכרם ברוך

תוכן העניינים

	עמוד
הקדמה - חסיה זמיר	3-4
תקונים לספר "יד לאטקי" - חסיה זמיר	4-5
תקונים באנגלית לתוכן העניינים האנגלי - דוד ארגמני	6-11
טיפע גריבער, רויטע ליים - ש. האלקין	12
ברמן שלמה ופעולתו בשומר הצעיר - מ. ויינזוף	13
שירים - ברמן שלמה	14-15
משפחת אברמוב - פרידה פלד	16
משפחת בלינציק - בלינציק מרדכי, צפורה זולר	17-18
משפחת גולדנברג - ירוחם גולן	19
משפחת גולדנברג - פרוט של שמונה דורות - י. גולן	20-27
משפחת גולדנברג לפי בכורים - תמצית אילן גניאלוגי - י. גולן	28-29
הרדי (גולדנברג) משה - עמיחי הרדי	30-31
משפחת גלבורד - גלבורד מוניה	31-33
משפחת גערמאן - דבורה גערשמאן	34-35
משפחת גרטובסקי - מ. ויינזוף	36
מנדל ויינזוף - ת. זמיר	37
משפחת ויינזוף - מ. ויינזוף	38-43
משפחת וייסמן - איליא וייסמאן	44
משפחת יוסף זוניס - גרשון זוניס	45-49
משפחת יאשפא - תמונות מספרות	50-51
משפחת ליפטשאק - יצחק ליפציק	52
משפחת לרנר - מ. ויינזוף	53
משפחת סטולייר - אייזיק סטולייר	54-56
משפחת סלובודניוק - אביבה רוהיג	57-59
משפחת פלק - גרשון זוניס	60-61
זכרונות וועגן אטיק - קיווא (מוטיא) קאזאק	62-63

משפחת קופרמן - נרשם ע"י י. גולן	64-66
משפחת קרקושנסקי - ינטה קרקושנסקי	67-68
בערל רוזן - מ. רוזן	69-72
משפחת רוזנטולער - ליזה זוניס	73
משפחות רויטמן ושנירמן - הנצחה - דוד ארגמני (עברית ואנגלית)	74-77
משפחת רויטמן - עץ המשפחה - 130 שנה - ד. ארגמני	
תרגום לאנגלית מעמוד 155 בספר "יד לאטקי"	77
משפחת רוטמן, אילן גניאלוגי, 6 דורות - ד. ארגמני	78-79
משפחת רוטמן - לוח תאריכי ימי הולדת - ד. ארגמני	80-81
משפחת רוטמן - יד לנפטרים - ד. ארגמני	82
משפחת שנירמן - אילן גניאלוגי - 5 דורות - ד. ארגמני	83
תמונות ממשפחת רוטמן	84-86
משפחת שטיינברג - שטיינברג אהרון	87
משפחת שנירמן אסתר ואברהם - גרישא שנירמאן	88-95
משפחת שאפירא - טובה לושק שפירא	96-100
לקט תמונות	101-103
פרוטוקולים של ישיבות שנתיות	104-106
תוכן עניינים באנגלית	107-108

הקדמה

חסיה זמיר

ספר זה נולד כצורך מיד כשהסתיימה הדפסתו של הספר הראשון. מספר אנשים פנו בטענה שחלו שיבושים בתרגום של מה שהם כתבו, חלק טענו שהוספתי דברים שלא כתבו (לצערי לא שלחתי את החומר לסקירה לפני הדפסתו). אלה רק חלק מהקשיים של כתיבת ספר המעביר כתיבה אישית. בנוסף לכך חלו שיבושים בכתוביות של התמונות - הן הוחלפו, וכן היו תוספות רבות, תקונים והשלמות. לכן ספר זה מוצא באותו שם, אבל עם הרחבה.

מכאן שמטרתו הראשונה היתה לתקן את השיבושים שחלו. מטרתו השניה היתה להוסיף על המסופר בספר הקודם על משפחות נוספות, ובזה - לשמחתי הרבה, יש הצלחה רבה. הפעם אנשים כתבו בעצמם, ללא התווך שלי, את תולדות משפחתם, והקרובים עצמם נרתמו למשימת התרגום והאיסוף. יצויינו במיוחד: ארגמני דוד - אשר במהלך נסיעתו לארה"ב נפגש עם משפחתו ואסף מהם חומר ותמונות (למשפחות רויטמן ושנירמן), ירוחם גולן - אסף, תרגם ועיבד חומר ותמונות על מספר משפחות: זוניס, גולדנברג, פלק, קרקושנסקי. מנדל ויינזוף - עודד, אסף ותרגם חומר למשפחות שנירמן אסתר ואברהם, יאשפא, גרטובסקי.

את החומר בספר ערכתי לפי סדר ה-א"ב של שמות המשפחה. תודתנו העמוקה לגבי מרים רוזן על התרגום לאידיש של מספר מאמרים.

את הספר הראשון שלחנו ל-20 ספריות שונות בארץ ובחו"ל וקבלנו אשורים מהמוסדות הבאים: (רשימת המוסדות לפי סדר כרונולוגי של משלוח הספר. כל הספרים שלא צויין לידם שם השולח - נשלחו ע"י חסיה זמיר)

1. HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM, WASHINGTON D.C., U.S.A. (נשלח ע"י ד. ארגמני)
2. THE LIBRARY OF CONGRESS, WASHINGTON D.C., U.S.A. (הרעיון של ד"ר בולוצ'ניק והבצוע של דוד ארגמני).

LIBRARY OF CONGRESS CONTROL NUMBER 94-240985

3. "יד ושם" - ירושלים.
4. YIVO - INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH, N.Y., U.S.A.
5. בית הספרים הלאומי האוניברסיטאי - ירושלים.
6. המכון לחקר תנועת העבודה - תל-אביב.
7. האוניברסיטה העברית, הר הצופים - ירושלים.
8. "יד ושם", היכל יהדות ווהלין, גבעתיים.
9. בית לוחמי הגטאות, קבוץ לוחמי הגטאות.
10. אוניברסיטת חיפה.
11. ארכיון "מורשת", גבעת חביבה.
12. אוניברסיטת תל-אביב.
13. המכון לדוקומנטציה בישראל, חיפה.

14. א.ק.מ.או.ר. - אגוד עולמי לתרבות של יהודים יוצאי רומניה, תל-אביב.
15. ד"ר רפאל ואגו, החוג להסטוריה כללית, אוניברסיטת תל-אביב.
16. אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.
17. אוניברסיטת בן-גוריון, באר-שבע.
18. "בית התפוצות", תל-אביב (נמסר ע"י זכריה חלפין).
19. HOLOCAUST MUSEUM HOUSTON, TEXAS, U.S.A. (נשלח ע"י ד. ארגמני).
20. SIMON WIESENTHAL CENTER, L.A., U.S.A. (נשלח ע"י ד. ארגמני).

לכל מוסד שנשלח אליו הספר הראשון, יישלח ספר ההמשך.

אני מברכת את כל יוצאי אטקי, ואת צאצאיהם באשר הם שם, בשלום ובבריאות טובה.

תיקונים לספר "יד לאטקי"

עמוד	שורה	כתוב	צריך להיות
12	2	ברטה טרכטנברג	ברטה טרכטנברוט
32	מס' 4		להוסיף ליד השם לאה פס את שם בעלה ברל קובל
33	מס' 34	משפחת אברמוב	להוסיף שם הבת: פרידקה
33	מס' 44	יחזקאל הגיבן	להוסיף: ממשפחת זיסמן
33	מס' 52	ד"ר פלק	להוסיף: והבנות איזה ודינה
35		אחרי מס' 103	104. יצחק פלק ורעיתו אסתר-גיטל
35		אחרי מס' 104	105. ראובן פלק ורעיתו רוזה לבית קרים והילדים
35		אחרי מס' 105	106. נחום (ניוניה) גמרניק, רעיתו איטה ובנם מוטיה
38	מס' 28		להוסיף: אשתו רחל (באמצע) והילדים: צפורה, חווה, ברל
38		אחרי מס' 36	37. ירון בורודין, רעיתו וילדיו
38		אחרי מס' 37	38. דוד פישמן, רעיתו וילדיו
38		אחרי מספר 38	39. יוסף זוניס, רעיתו וילדיו
39		אחרי מס' 4	4א' גולדנברג אליעזר, אשתו ושני בניו
40		אחרי מס' 41	42. משפחת סרברניק - הספר
41		אחרי מס' 23	24. משפחת בלבן משה, אשתו חנה והילדים סיאמה, סוניה, רחל, ניוניה, ליזה
41		אחרי מס' 24	25. זלדה פישמן, בנה יחזקאל פישמן ואשתו לאה, גרו מול משפחת בלבן
48		מתחת לתמונות	להחליף ימין לשמאל ולהיפך
72		כתוביות לתמונות העליונות	שמאל: ישראל סודקר, אמצע: ביילה רויף ימין: יצחק רויף
122	1	האב: זאב איצה	זאב אידה (מופיע פעמיים)
122	2	האם עברה 12 לידות	האם עברה 8 לידות

עמוד	שורה	כתוב	צריך להיות
122	4,5	אמא וקלרה היו בבית המרקחת ונכנס חייל גרמני	בבית המרקחת נמצאו קלרה ובתה. נכנס שכן גוי, בנם של המורים בבית הספר של בתיה, ורצה לאנוס את בתה של קלרה. קלרה רצתה להגן על בתה, ואז הגוי ירה בה.
122	8	האם עזרה בפרנסת המשפחה...	האם הייתה עקרת בית בלבד
122	10	בתיה למדה בבית ספר במאידון	בתיה למדה בבית הספר באטקי עשר שנים - עד סיימה את בית הספר במקום. אחרי סיום הלימודים שם נשלחה לגימנסיה. אולם, לגימנסיה הלכה רק שנה אחת - וברחה להכשרה בהיותה בת 17.
128		תמונה שמאלית עליונה - פוליה וגיטה	ליליה ופוליה ויינזוף
184		מתחת לתמונה, שורה שניה: ליד אשתו	ליד אשתו אסתר
210		בכיתוב לתמונות	כתובית עליונה מתאימה לתמונה תחתונה כתובית אמצעית מתאימה לתמונה עליונה כתובית תחתונה מתאימה לתמונה אמצעית
225		תמונה ראשונה ושניה	להחליף כתוביות עליונה לאמצעית
240		תמונה שניה ושלישית	להחליף כתוביות
339		שם הכותבת: טרכטנברג	טרכטנברוט
339	4	מחלה שנבעה מתוסר ויטמינים, שהיתה נפוצה במלחה"ע ה-2	למחוק: שהיתה נפוצה ולכתוב: כל זה קרה 20 שנה לפני מלחה"ע...
339	סוף פסקה	עברו לגור לקרגנדה בירת קזחסטן	למחוק: בירת קזחסטן
340	3	בטענה שאזורים...	למחוק מהמלים האלה עד סוף השורה וכן שורה 4
340	20	היא לא קבלה השכלה גבוהה	למחוק : לא להוסיף: סיימה 2 פקולטות: גיאוגרפיה בבוקרשט וצרפתית בקישינב
340	40	בעלי היה מסטרנט	דוקטורנט
340	41	קבל מקום במכון לרפואה בפנזה, באוראל	למחוק. לכתוב: התקבל לעבודה במתמטיקה
341	3	אחותי פירה נורתה ע"י הגרמנים	גם הורי וגם אחותי פירה נורו ע"י הגרמנים
382		מנחם מנדל וייזוף	ויינזוף
387		דוד קוזאק - מתחת לתמונה ימנית תחתונה	לייב קוזאק
400			כתובית ימנית עליונה מתאימה לתמונה שמאלית תחתונה; כתובית שמאלית תחתונה מתאימה לתמונה ימנית עליונה

ATAKI

MEMORIAL-BOOK for the JEWISH COMMUNITY of ATAKI - BESSARABIA

(corrected, pages 411-416, by D.H. Argamany)

Contents

page 416

Drawing of Ataki - David Raif	1
Map of Ataki & Surrounding	6
Mendel Slutzker - founder of the organization - picture	13
Members of the Committee - pictures	14
Forward - Chasia Zamir	15-16
Maps -	
Bessarabia districts and its Jewish population in 1817	17
Bessarabia and its Jewish population according to the Census of 29.12.30 (From the book "Jewish Bessarabia in Struggles: by Vinitzky, 1973 ")	18
SECTION A - General Sight	
History of the Jewish Settlement in Ataki - gathered and written, by Mendel Vainzuf	20-25
On Ataki - Headlines - Mendel Slutzker's legacy	25-27
Streets and their Inhabitants - Abraham Zonis	28-41
This is how the Small Town lives in my memory - Ezra Naches	41-50
Moshe Goldenberg's Memories - interviewed by Chasia Zamir	50-53
Eliezer Zonis tells - interviewed by Chasia Zamir	53-55
Memories of my small Town Ataki - Malia (Doliar) Roitman	56-61
Certificate & translation into Hebrew	61
View of Ataki - pictures	62
SECTION B - People of Ataki Tell About Their Hometown	
a. Notes by David Raif (Sodker)	
Home and Family	64-73
Something on the Hometown	74
The Dniester	74-77
"Small People" - they earned their bread with honor	77-80
Synagogues	81

Jewish Holy Days 82-83
Hasidim 84-85
Animals in Ataki 85-87
The Bathhouse 87-88
The Progress Reaches Town 88
Relationship with Neighbors 89-91
Confusion and Search for a Way 92-93
Student Away from Home 93-96
Photographs of an exhibition, by David Raif 96-102

b. Interviews by Chasia Zamir - families & pictures:

David Sodker (Raif) 104-105
Vera Seder (Bar-Shai) 106-108
Tuvia Golger 108-110
Fania Rabinovitz (Reidel) 111-114
Tzilia Julius 115-117
Dora & Abraham Tcherkes 118
Zisl & Sheindl Brichansky 119-120
Malia (Doliar) & Yasha Roitman 121-122
Batia Frumchuk (Sigal) 122-123
Shlomo Berman 124
Mendel Vinzuf 125-128
Gitl Roznblit (Vainzuf) 129-130
Datz Family 131-136

c. Personalities, Characters, Families, etc. families & pictures

Mendel Slutzker - the Founder of the Organization - D. Raif 138
David Grinberg - the Philantropist of Ataki - Hasia Zamir 139-140
David Grinberg - translation into Yiddish - Mendel Vainzuf 140-141
The Halfin Family - Mendel Vainzuf 141-146
The Goldenberg House - Irucham Golan (Goldenberg) 147-154
The Rothman Family - David Argamany (Roitman) 155-157
On Families, Characters, Neighbors & Individuals -
Fira Gorodezky (Sodker) 158-160
The Shvartz Family - Suya Shvartz 161-164
Memories of Families on Maidan Street - Suya Shvartz 165-168
The Mirkis Family - Pnina Izig 169-170
The Blivas Family - Aharon Blivas 171
History of One Family - Deborah & Golda Myzlish - C. Zamir 172-175
Flashes - Deborah Myzlish (Kirzner) 176
Nachman Goldenberg - Roza Kogan 176

A New Immigrant & Her Wanderings - Olia Kogan noted & translated by M. Vainzuf 177
Pictures 178
d. A Twinkle of Humor
The Small Town - Mordechai Goldberg 180
Characters, nicknames, a few words about food - extracts from the works of: Vera Seder, Eliezer Zonis, Moshe Goldberg, Deborah Myzlish, Tcherkis, Tzipora Sirkis - gathered by Zrubavel Seker 181-182

Section C - Education, Zionism
a. Education
Raphsody on the Dniester - Leib Kupershtein 184-200
Elementary school "Tarbut" - Moshe Lerner 200-201
List of a kindergarten teacher - Rachel Kafri - documents 200-207
Pupils & their Families - Rachel Kafri 208
Pictures 209-210
b. Zionist Activity, Pioneer Movement Groups, Aliyha
We Grew up With Zionism - David Sodker 212-217
Isaschar Zarevnik - The man on the "Ruslan" ship - Yuval Zur 217-218
About Youth Movements in Ataki and the "Hashomer Ha'Zair" - Shlomo Berman + pictures 219-225
The Nest of Zionist Youth - Yosef Saliternik 226-228
"Gordonia" in Ataki - Gita Roznblit 228-229
Ataki - Memories of an Activist in "Gordonia" - S.Kushnir 229
Interviews by Chasia Zamir:
a. Ben-Zion Dorfman 231
b. The story of love & "Aliyah" of Koka Padgaetz to Israel 232
c. Certificate - A letter of Shlomo Padgaaetz to his sister Koka 233
d. On a Zionist Father & Youth Movements - Zipora Sirkis (Gerzon) 234-235
e. Certificate - A letter of Yakob Sirkis to his daughter 236-237
From "Thiya" through "Gordonia" to "Ha'shomer Ha'Zair' Zilia (Bernshtein) & Asher Sofer 238-240

SECTION D - CREATORS & THEIR CREATIONS
Mordechai Goldenberg
On the poet - B.I. Michali 242-247

Goldenberg's poems - edited, by Zrubavel Seker 248-250
On the teller - C.A Bertini 251-252
The Old Mill - a part of the story 253-254
Biniamin Itzhak Michali (Duchovni)
Leksikograph material 255-256
Critic and Witty Debater - Shlomo Kremer 256-257
B.I. Michali on His 70th Anniversary, by Israel Kohen 258-261
From B.I. Michali's writings:
- Plagiat - unknowingly 261-265
- My first experience in Literature 265-271
- Pathfinders in the stories' domain 271-275
- The mute sadness and the mute friend 276-278
Certificates 278-282
Berl Rozen
Berl Rozen - Miriam Rozen 283-285
Berl Rozen - translation into Hebrew - by Chasia Zamir 286-288
Memories of Berl Rozen by his hometown fellows 288-289
Berl Rozen - Meir Vinberg 289
Berl Rozen - Meir H'aratz 290-291
A letter to A.Polak - Berl Rozen 292
Joshua Gurevitch - writer & musician:
- A sketch of a biography 293
- My Town - Ataki 294-299
Chaim Hochman
About Hochman & his stories - B.I.Michali 300-303
Soberness - Chaim Hochman 304-305
Disappointment - Chaim Hochman 306-308
Joseph Hess - painter
The painter J.Hess - Notes from different sources by Z.Seker 309-313
Hirsh Goldman - playwright - From: Encyclopedia of the Diaspora 313
Aba Rot - Hazan & Doctor - From: Encyclopedia of the Diaspora 313
Theater actors - From : Encyclopedia of the Diaspora 314
Autumn in a Village - Joseph Hess - Picture 314

SECTION E - THE HORRORS OF TRANSNISTRIA

A. Ataki in the Era of Deportation

They All Died 315

Map of Bessarabia & Transnistria 316

Map of Camps & Ghettos Where the People of Ataki were 316

Sundries from "Bessarabia Book" (Ency. of Exiles, Vol.11), edited by Mendel Vinzuf 317-318

Sundries from the Research of Avigdor Shachan "In the Burning Frost" (Ghettos in Transnistria) edited by Zrubavel Seker 318-321

Map of the Roads of Deportation of The Jews of Bessarabia & Bukovina 322

B. Evidence - Survivors Tell

Those Years by Fira Sodker - Gorodesky 324-329

The Dniester - Passage to Death - David Sodker 330-331

Photo: Tombstone - At the Forest of the People of Bessarabia 331

Interviews by Chasia Zamir:

a. People Went and Didn't Return" - Gita Ronzblit 332

b. The Governor of the district Vrensano and Turnatoria of Yegendorf, by Gita Roznblit + Document 323-333

c. Bonia & Jenia Gindis 334

d. Nastasia - Vera Seder (Bar-Shy) 334-335

e. They Burnt the Town - Dora & Abraham Cherkis 335

On My Family Members Who Died in the Holocaust - N.Goldenberg 335-336

Chaim Reznik - Mendel Vinzuf 336

Memories from the Beginning of the Road and its End, by Dina Yurkovitch 337-338

Rabinovitch Family, by Berta Trachtenbrot 339-341

On the Moldavian Fields, by Gorodezky Baruch 341

A Letter from Shmuel Roif 342

Certificates of the Activities of the "Jandarmeia" in Ataki, during the Occupation 1941-1943, translated into Yiddish, by Miriam Rozen 343-356

Documents from "Yad Va'Shem" - document copy 357-358

C. After the Big Earthquake

In Ataki - after, by Rivka Raif 359

My Pilgrimage to My Father's Tomb, by David Raif 360

The Monument at Holon, in the Memory of the People of Ataki, who Perished in The Holocaust and Their Place of Burial is Unknown 361
List of People of Ataki Who Perished in The Holocaust and Their Names written on the Memorial Monument 363-367
Tombstomes pictures 368

SECTION F - Activities of the Organization "Yotzei Ataki Be'Israel"
"Igud Yotzei Ataki" acivities, by Mendel Vinzuf 370-371
Documents 372-379
List of People of Ataki in Israel and Diaspora who contributed in buying the Apartment in 1969 380
List of donators to build the Monument in Holon's Cemetery in the Memory of the Perished During The Holocaust 381
List of contributors to the Book 382
List of People of Ataki Whose Names Were Engraved on The Memorial Plate at Organization's Apartment 383-385
Families & Groups, a visit to Ataki, pictures 386-410

טיפע גריבער, רויטע ליים

ש. האלקין

טיפע גריבער רויטע ליים -
כ'האב אמאל געהאט א היים.
פרילינג - פלעגן סעדער בליען,
הארבסט-צייט - פלעגן פויגלען ציען,
ווינטער - פלעגן דארט פאלן שנייען,
איצטער בליט דארט ווינד און ווייַ.

ס'האט מיין היים א בראך געטראפן -
טיר און טוירן זענען אפן
פאר די רוצחים, פאר די שינדער,
די, וואס קוילען קליינע קינדער,
די, וואס הענגען אויף די זקנים,
די, וואס שאנעוועט נישט קיינעם.

טיפע גריבער, רויטע ליים -
כ'האב אמאל געהאט א היים.

יאר נאך יאר זענען אריבער,
פולה זענען יענע גריבער,
אין נאך רויטער איז די ליים,
יענע ליים איז איצט מיין היים;
דארטן ליגן מיינע ברידער,
די צעריסענע אויף גלידער,
די געשטאכענע אין שטוב,
די געשאסענע ביים גרוב.

טיפע גריבער, רויטע ליים -
כ'האב אמאל געהאט א היים.

בורות עמוקים, חימר אדום

ש. האלקין (תרגמה ח.ז.)

בורות עמוקים, חימר אדום -
פעם שם לי בית ומקום.
באביב - העצים פרחו,
בסתיו - הצפרים נדדו,
בחורף - השלגים ירדו,
עכשיו פורחים שם רוחות ומכאוב.

את ביתי פקד אסון -
דלתות ושערים פתוחים
לרוצחים ולמכים...
הם - ששוחטים ילדים קטנים,
הם - אשר תולים זקנים,
הם - אשר על שום דבר אינם חסים.

בורות עמוקים, חימר אדום -
פעם שם לי בית ומקום.

שנה אחר שנה חלפה,
ומלאו הבורות אדמה,
והחימר - אדום יותר,
והחימר ההוא ביתי עתה,
שם קבורים אחי,
קרועי האיברים
שנדקרו בבתיהם,
שנורו בבורות.

בורות עמוקים, חימר אדום -
פעם שם לי בית ומקום.

שלמה ברמן ופעולתו בקן השומר הצעיר

מנדל וייגזוף

במשך שנים רבות פעל שלמה ברמן בתנועת השומר הצעיר באטקי. הוא הצטרף בשנת 1927. בהדרכתו התקיימו שיחות אין ספור על נושאים שונים, היו מארגנים טיולים, נשפים ספרותיים והשתתפנו באיסוף כספים לקרן הקיימת. שלמה פעל גם רבות לקרב את הנוער לשפה העברית.

לשלמה ברמן, מרכז הקן, היה קשר הדוק עם ההנהגה הראשית, ושליחים היו מגיעים לאטקי ומספרים על החיים התוססים בישראל ובמקומות אחרים בקיני השומר הצעיר ועל הפעולות המיוחדות ומביאים עמם את החדשות מישראל ומהעולם. חברי הקן באטקי השתדלו תמיד להיות נוכחים בפעולות אלה ולפגוש בשליחים. שלמה עשה עבודתו נאמנה מבלי להתחשב עם הזמן שהעביר בקן, וגם לא עם הסכנות שארבו לו מצד הבולשת הרומנית באותו הזמן*.

ההסברה על חזון הציונות והעליה לארץ-ישראל דיברו אל ליבות הנוער בעיירה ונשאו פרי. שלמה ברמן הגשים את העליה לארץ בשנת 1927 והוא חבר בקיבוץ שער העמקים מאז.

בשמי ובשם אלה שזכו להשתתף בפעולות בעיירה אנו מודים לשלמה על מסירותו הראויה לשבח. אנו מאחלים לשלמה ברמן הרבה בריאות ושנות פעילות מאושרות. אנו מצרפים ברכות לרעיתך ולמשפחתך.

בשני העמודים הבאים מובאים שירים ששלמה ברמן כתב. השירים הודפסו בחוברת "השבוע" של קיבוץ שער העמקים.

* ראה בספר "יד לאטקי" עמ' 124.

עץ חיים

יש לי ספר די קטן
והוא פתוח לפני עיני,
בספר מסתר דפים
המספרים קורות חיי.

שלה יש לי - גדול מאד
הוא פרוש מגלי רחב-ידים
בשלה חורשת עצים,
ובה פרחים מרהיבי-עינים.

מדי שנה אני מוסיף
דף חדש לספרי הדל;
בחורשה אני נוטע
עץ קטן אשר יגדל.

יש לו גוף לכל אדם
ובו שוכנת - נשמה
ולי יש ספר שהוא פתוח
ועץ שחוגל באדמה.

אם לפתע יכרה העץ
ואזעו ישתמד -
יחתם אז גם ספרי
ויסגר לעד!

שלמה ברמן

* השיר פורסם בט"ו בשבט 9.2.1990 בחוברת "השבוע" של קיבוץ שער העמקים.

תפילה[1]

אלהי,
נשמה קטנה שבאפי
טהורה נתת לי;
ובעורקי,
מה גדול ועז יצרי
הזורם בם עם דמי!
אללי,
מי את זה יצרי יכלא,
שאף מעט הוא לא יחטא!
הידיו!
את יצרו יוכל לכלוא:
בעליו - רק הוא עצמו!
אל-שדי,
ובבוא יומי האחרון,
אחזיר לך כפקדון
את נשמתי זו הקטנה
טהורה כשניתנה.

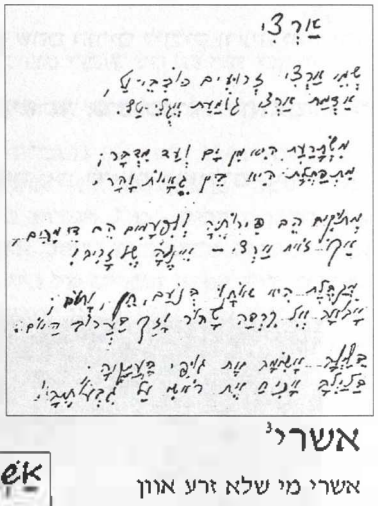

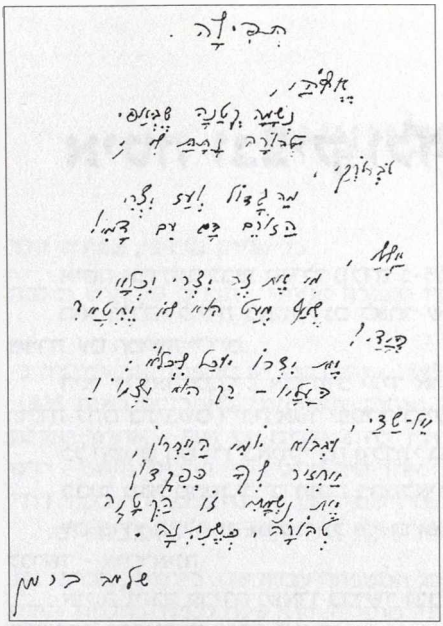

ארצי[2]

שמי ארצי זרועים כוכבי על,
אדמת ארצי גומעת אגלי טל.
משתרעת היא מן ים ועד מדבר;
מתפתלת היא בין גיאיות והר.
מתוקים הם פירותיה ולפעמים הם די מרים,
אך זאת ארצי - איננה של זרים!
מקבלת היא אותנו בנועם, תן ותום;
אבואה אל קרבה טהור וזך בערוב היום.
בלילה אשימה את גופי בעמקיה;
בלילה אניח את ראשי על גבעותיה!

אשרי[3]

אשרי מי שלא זרע אוון
האיש ההוא,לא יקצור חטאתי!
אשרי האיש שאין בכפו עוון
ונפשו נקעה מעושק ומתתי!
אני את אדמתי חרשתי,
זרע אמת וצדק טמנתי בה
ובטרם את זיעת אפי יבשתי -
שדי הניב דגן עתיר ברכה!

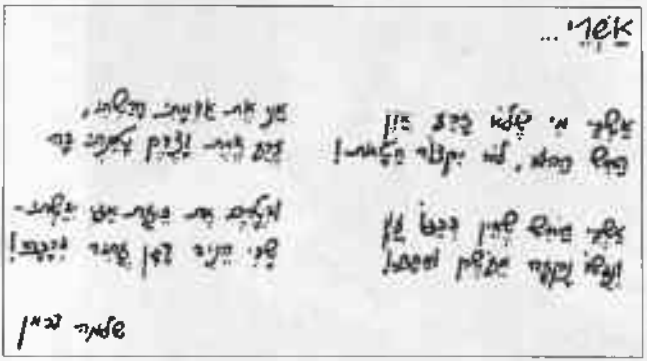

1 פורסם ברה"ש 1978, בחוברת "השבוע" של קיבוץ שער העמקים.
2 פורסם ב-24.2.1984, שם.
3 פורסם ב-2.6.1988, שם.

איטה ובביק ולדימיר זאב אברמוב

פרידה פלד (לבית אברמוב)

איטה אברמוב לבית טנדלר נולדה ב-1.5.1905 באטקי ליואל ופרידה לובה טנדלר.

היא גדלה ולמדה באטקי גם לאחר שאביה מת בגיל צעיר והשאיר את אמה אלמנה צעירה עם חמישה ילדים.

היא נישאה לבביק אברמוב יליד אודסה, שגר עם משפחתו במוגילוב, בשנת 1925 ונולדה להם בת בשם ריבה אשר נפטרה בגיל 8.

כל השנים הם גרו באטקי בה נולדתי גם אני פרידה בתם.

בביק ניהל מחסן עצים ועסק בחקלאות.

עם פרוץ המלחמה גורשנו על ידי הרומנים והגרמנים - ובמשך חודשים נדדנו עד הגיענו לברשד - אוקראינה.

איטה והבת פרידה נשארו בברשד ובביק הוגלה לניקלייב ורק עם הכיבוש הרוסי שבה המשפחה והתאחדה ושבה לאטקי.

באטקי נפגשו עם אחות איטה ליה ומוסיי בקרמן שהם הורים ליוליק ורעיה והיו יחד עד שנת 1946.

בעת ההיא נודע לבביק כי הוריו ומשפחתו הגיעו לישראל אז פלסטינה והוא עם איטה והבת החלו במסע העליה.

בשנת 1949 הגיעו לישראל ובנו את ביתם ברמתיים וזכו לראות בהוולדם של שלושת נכדיהם.

מועד פטירתם: בביק בשנת 1983, איטה בשנת 1986.

יהי זכרם ברוך.

איטה ובביק אברמוב מאטקי

משפחת בלינצ'יק

בלינצ'יק מרדכי, צפורה זולר

אני בלינצ'יק מוטלה (מרדכי), הבן השלישי וצפורה אחותי - הבנים של הרש ומלכה בלינצ'יק ז"ל.

על המשפחה באטקי: אבא, הרש, נולד ב-1895 - והיה כבן 45 כשנפטר, אמא נולדה ב-1905 - והייתה בת 35 כשנפטרה. לאבא היו אח ואחות. האח היגר לאמריקה בשנת 1935, ואחות, בלה, שגרה באטקי. שניהם נפטרו. נשארו לה 2 ילדים: בן ובת - אהרון ואדלה שטיינברג, שגרים בחיפה. לאמא היו 2 אחים: אח אחד היה חייט ושמו מרכוס, והשני - הרש שטיבלמן - היה נגר. שניהם נפטרו ברוסיה. משפחת שטיבלמן שהתה בגטו ורחובקה. דודי הרש, הדודה איטה והבן יוסקה נפטרו. נשארה הבת צילה. צילה ובנה גרים כיום בבת-ים.

לאבא היה בית מלאכה לנעליים ומגפיים, וכל המשפחה עבדה שם. בילדותי, הכרתי את אבי כאדם מסורתי ששמר שבת וחגי ישראל. אותי, מוטליה, הוא שלח ללמוד בתלמוד תורה באטקי.

תושבי העיירה היו שומרי מצוות, ופרנסתם הייתה בעיקר ממלאכה ומסחר זעיר.

תמצית עדות של אבי ואמי על תקופת השואה:

בשנת 1941 גרשו את משפחתי מהבית בחוסר כל. היינו במשפחה שבע נפשות: האח הגדול יעקב - בן 23, האח השני אהרון - בן 18, האחות צפורה - בת 13, אני, מוטליה - בן 10, אחי הקטן שמוליק - בן 7. הגירוש בוצע ע"י הצבא הרומני. ריכזו אותנו באמצע העיר וגירשו אותנו ליערות. נדדנו לכוון ימפול, אוקראינה וטרנסניסטריה לגטאות. כל זה - במשך שבועות וחודשים, דרך יערות וכפרים של גויים, אשר היכו אותנו ושדדו אותנו במהלך הגירוש, הרגו ואנסו. בסוף שנת 1941 הגענו לגיטאות בטרנסניסטריה באפיסת כוחות הורי ושלושת אחי נפטרו מרעב וטיפוס בגטו צ'יצ'יניק, יחד עם עוד רבים אחרים.

עדות שלי (בלינצ'יק מרדכי) ושל אחותי (צפורה זולר):

בשנת 1943 באה הוראה לאסוף את כל יתומי גטו ברשאט, אולגופול, צ'יצ'יניק ובאלטה, ולהעביר אותנו לתחנת רכבת של באלטה. לא ידענו לאן פנינו מועדות. עלינו לרכבות, קיבלנו קופסאות אוכל ונסענו כמה ימים עד שהגענו לעיר יאסי. העבירו אותנו לבית יתומים ושם קיבלנו בגדים נקיים, ארוחה חמה ומיטה נקיה - אחרי כמה שנים של סבל רב. לאחר מספר חדשים של המתנה בבית היתומים, העבירו אותנו לעיר בוקרשט. שם, חילקו אותנו לבתים של יהודים שלא היו להם ילדים וקיבלנו יחס וחום יהודי. אבל זה לא ארך הרבה זמן. בשנת 1945 נכנסו הרוסים, אספו את ילדי היתומים והבטיחו לשלוח אותנו הביתה לבסרביה. אבל הם לא קיימו את הבטחתם ושלחו אותנו לרוסיה. אותי שלחו לבית יתומים באודסה, ואת אחותי שלחו לדומבז (מקום של פחם), לעיר סטלינו, שם היא עבדה בבית חרושת של זכוכית.

זה היה עבורנו גיהינום מספר שניים. כעבור כמה חדשים אני ברחתי לעיר צ'רנוביץ, בוקובינה, ופגשתי את הרב מסיקולני. סיפרתי לו על כל הענין של הילדים, שחשבנו שנעלה לישראל. אבל העבירו אותנו לרוסיה. ביקשתי מהרב לעזור ולהוציא את הילדים. הרב נרתם למשימה, וכעבור כמה חדשים הילדים הובאו לצ'רנוביץ וגם אחותי הגיעה עם האוטו של בית

החרושת לזכוכית. עד היום חורה לי הענין ומציק לי שהסוכנות היהודית לא הצליחה ולא השתדלה יותר להחביא את הילדים היתומים בבתים יהודים בבוקרסט ב-1945, ובזה למנוע מאיתנו, הילדים, סבל רב מאוד של שנתיים. אחרי שנשלחנו לרוסיה היינו צריכים בכוחות עצמנו להגיע לישראל. עברנו לעיר בוקארשט והמתנו לעליה ארצה. זה היה בשנת 1946. בסוף 1947 עלינו לישראל מנמל קונסטאנצה, בולגריה, עם האניה "פאנקריאס". האנגלים לא נתנו לנו להכנס לישראל והעבירו אותנו באוניות שלהם לקפריסין.

בקפריסין היינו כמה חודשים בעליית הנוער, ובסוף 1947 עלינו לישראל, לקיבוץ מעיין-צבי ומשם עברנו לכפר וורבורג.

כאן התחילה המלחמה ופינו אותנו לכפר חיים, ומשם התגייסתי לצבא, קיבלתי אות קוממיות ואני מאד גאה ששירתתי את מולדתי. הקמתי משפחה, יש לי שתי בנות וחמישה נכדים ונכדות. לאחותי צפורה יש שלוש בנות ושבעה נכדים ונכדות.

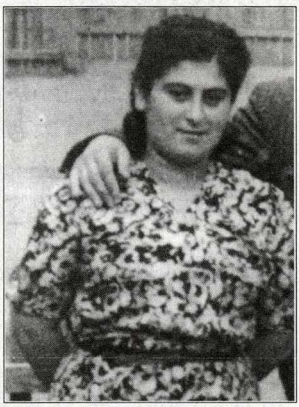

בלינצ'יק צפורה בת 16,
צולמה 1943

בלינצ'יק מרדכי בשרות צבאי
1951-52

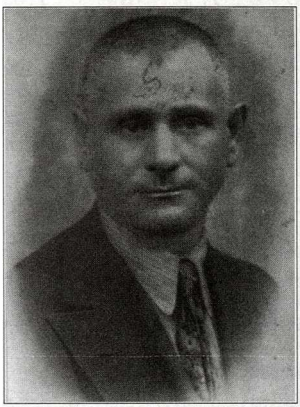

תמונתו של אבי הרש בלינצ'יק,
בן 50, צולם באטקי 1938

קבוצה מתנועת גורדוניה לפני עליתה ארצה, שנת 1947. חלק מהילדים בתמונה באו מבסרביה וחלק מרומניה, 3 ילדים מאטקי - בלינצ'יק מרדכי - מסומן בעיגול, ואח ואחות למשפחת זיסמן - מסומנים מעליהם.

משפחת גולדנברג (גולן)

י. גולן

אילן היוחסין המצורף לכתבה הוא פרי זכרונו המופלג של אבא אליעזר ז"ל, יש בו פרוט של שמונה דורות ומעל ל-530 שמות. בסיפור תולדות המשפחה, כפי שפורסם בספר "יד לאטקי" היו שתי עובדות לא בדוקות היסטורית: ראשית השאלה האם היו בני המשפחה ראשוני המתיישבים במקום; ושנית מקור המשפחה, לפני בואה לאטקי וכן מקור שם המשפחה.

אשר לשאלה ראשונה התברר לי שבשנת 1897 התקיים מפקד אוכלוסין בסרביה בו מופיעה אטקי. היו בה סה"כ 831 תושבים, ומהם רק 123 יהודים. לכל הדעות המשפחה התיישבה באטקי לפחות בראשית המאה השמונה-עשרה. מכאן המסקנה שיש בסיס מוצק לסיפור שהמשפחה היתה בין ראשוני המתיישבים במקום (המקור מפקד האוכלוסין - האנציקלופדיה היהודית, כרך שביעי, הוצאת ברית-המועצות ונספח "המילון האנציקלופדי החדש", כרך שביעי).

אשר למקור שם משפחתנו, הסבו את תשומת לבי ל"מילון של שמות המשפחה היהודים וההיסטוריה שלהם", פרי מחקרו של רבי בן-ציון קגנוב בהוצאת "שוקן" (ניו-יורק). לפי מחקר זה, בזמן העתיק, הסתפקו האנשים בשמות פרטיים. במשך הזמן הוסיפו את שם האב או לחליפין את שם האם. לאחר ימי הביניים, חלה אורבניזציה רבה באירופה. היתה נדידה מהכפר לעיר והיה הכרח להוסיף לשם הפרטי שם זיהוי נוסף וכאן החלו האנשים להוסיף לעצמם גם שמות משפחה. קצרה היריעה לפרט את השיטות השונות למתן שם המשפחה - החל משם המקום בו שהו, לפי המקצוע ממנו התפרנסו, שימוש בראשי תיבות מתוך התפילה, שמות אחד האבות של המשפחה וכדי. לנושא של שם משפחתנו מקורו כנראה, ממקום בחבל שלזיה, אשר בגרמניה, בשם "גולדבורג". מקום זה שימש אכסניה ליהודים במשך 500 עד 600 שנה, עד שבסוף המאה החמש-עשרה גורשו משם היהודים ופנו מזרחה לפולין, רוסיה, אוקראינה ובסרביה.

יש, איפוא, יסוד להניח, שנטלו איתם את שם המקום בתור שם משפחתם. ממקום זה, כנראה, צמחו שמות משפחה רבים כגון: גולד, גולדנר, גולדבאום, גולדנברג, גולדמרק, גולדשילד ורבים אחרים. ושוב, מסתבר, שהסיפור שעבר מדור לדור, יש לו בסיס היסטורי וההנחה של אבא, שכנראה שאבותינו בנדודיהם עברו בדרכם את גרמניה ומשם נטלו את שם המשפחה בעל צליל גרמני, היא כנראה נכונה.

דומני שזה המקום להבהיר שאילן היחוסין של שמונה דורות ניתן להציגו במספר עמודים רק במחשב ומאחר שזה כתוב בעברית, הרי יש להתיחס למספרים מימין לשמאל. <u>המספר הראשון</u> מציין את השייכות לדור וכדי להבהיר בחרתי באחרון ברשימה ששמו שטריכמן רומה ומספרו: 8. 2/2/1/3/1/1/1/1. ברור, איפוא, שהוא שייך לדור שמיני, המספרים לאחר ציון הדור שהם שמונה במספר, כל אחד מהם מציין דור וכן את המספר הכרונולוגי במשפחה של האיש באותו דור, מכאן רומה הוא ילד שני בדור שמיני. כדי לעבור מרומה להוריו, יש להחליף את מספר הדור משמונה לשבע וכן למחוק את מספרו של רומה, ספרה 2 האחרונה. אנו מקבלים איפוא מספר 7. 2/1/3/1/1/1/1 ואכן הוריו הם מילה ויזנטל ואביו גרישה שטרכמן.

אני תקוה שהבהרה זו תקל למי שירצה לעיין בקשרים המסועפים של דורות כה רבים. במספר עמודים כגון עמוד 21 ו-22, מופיעה אות בודדת לפני מקום הפטירה, היא נועדה להבהיר למי הכוונה משני בני הזוג, זוהי האות הראשונה של שם הנפטר.

ולבסוף, תודה לידידי דוד ארגמני על ההדרכה לערוך את אילן המשפחה במחשב ולנכדי הבכור עמרי על עזרתו הרבה בכתיבה, עריכה והגהת הרשימות.

משפחת גולדנברג

פרוט של שמונה דורות - אילן היוחסין והקשרים ביניהם.

			מגורים	מקום פטירה
1.	1	גולדנברג מרדכי - ריזל ?		אטקי
2.	1/1	גולדנברג משה - פיגה ?	אטקי	אטקי
2.	2/1	גולדנברג חנה - ?	אטקי	
2.	3/1	גולדנברג אבא - מלצי ?	אטקי	אטקי
2.	4/1	גולדנברג ?(בת) - ?	אטקי	
2.	5/1	גולדנברג ?(ילד/ה)	?	
3.	1/1/1	גולדנברג ירוחם - לאה פוקלמן	אטקי	אטקי
3.	2/1/1	גולדנברג יעקב - קילה ?	אטקי	אטקי
3.	3/1/1	גולדנברג נחום - רחל ?	אטקי	בשואה
3.	4/1/1	גולדנברג חיקה - יעקב-מנדל רבינוביץ	אטקי	אטקי
3.	5/1/1	גולדנברג אסתר - יעקב סלובודניוק	אטקי	אטקי
3.	1/3/1	גולדנברג נחום - מטילדה ?		?
3.	2/3/1	גולדנברג ינטה - ?		?
3.	3/3/1	גולדנברג ישראל - ?		?
3.	4/3/1	גולדנברג חוניה - ?		
3.	5/3/1	גולדנברג פיגה - ?		
3.	6/3/1	גולדנברג מיקה - ?		
3.	7/3/1	גולדנברג ירוחם - ?		
3.	8/3/1	גולדנברג דבורה - ?		
3.	9/3/1	גולדנברג פרומה - ?		
4.	1/1/1/1	גולדנברג דוד - רבקה אידלמן	רוסיה	רוסיה
4.	2/1/1/1	גולדנברג נחום - מלכה גרינאוצקי		בשואה
4.	3/1/1/1	גולדנברג פנחס - אטל קורמנסקי	אטקי	בשואה
4.	1/2/1/1	גולדנברג משה - סימה ?	אטקי	בשואה
4.	2/2/1/1	גולדנברג מרדכי - פרל ?	סקורני	בשואה
4.	3/2/1/1	גולדנברג יחזקאל - סוניה ?	אטקי	בשואה
4.	4/2/1/1	גולדנברג ליקה - ברל וסקבויניק	אטקי	בשואה
4.	5/2/1/1	גולדנברג פרידה - נחמן ?		בשואה
4.	1/3/1/1	גולדנברג פיגה - משה ברונפמן		
4	2/3/1./1	גולדנברג רוזה ?		
4.	3/3/1/1	גולדנברג אברהם ?		

			מגורים	מקום פטירה
4	4/3/1/1	גולדנברג חנה - ? גרבניק ?	אטקי	בשואה
4	5/3/1/1	גולדנברג מרדכי ?	אטקי	רוסיה
4	1/4/1/1	גולדנברג משה - פרומה גרמנסקי		
4	2/4/1/1	גולדנברג חוניה - אברהם שולמן	אטקי	בשואה
4	3/4/1/1	גולדנברג מלכה - שלום שוחט	סקורני	מ/בישראל ש/בשואה
4	4/4/1/1	גולדנברג גיטל - צבי טריפ		
4	5/4/1/1	גולדנברג פניה - שרגא רידל	ישראל	ישראל
4	5/4/1/1	גולדנברג סוניה - יחזקאל גולדנברג	אטקי	בשואה
4	1/5/1/1	סלובודניוק אריה		רוסיה
4	2/5/1/1	סלובודניוק חומה - משה-ליב קויפמן	יאסי	ישראל
4	3/5/1/1	סלובודניוק יוסף - ריבה גלמן	יאסי	ישראל
4	4/5/1/1	סלובודניוק פניה - משה זבדניוק	אטקי	רוסיה
4	5/5/1/1	סלובודניוק משה		רוסיה
4	6/5/1./1	סלובודניוק צירנה	צירנוביץ	ישראל
4	1/1/3/1	גולדנברג מירון - פניה ?		
4	2/1/3/1	גולדנברג ישראל (ברציק) גוסטה ?		
4	3/1/3/1	גולדנברג בטיה - ראובן קופטמן	רוסיה	ב/ישראל ר/רוסיה
4	4/1/3/1	גולדנברג יחזקאל - גלויה ?		
4	5/1/3/1	גולדנברג נדיה - יאשה סירקיס		
4	1/3/3./1	גולדנברג מלבינה - ליובה גולדנברג	פראג	מ/ישראל ל/בשואה
4	1/8/3/1	גולדנברג בטיה ?		
4	2/813/1	גולדנברג מלכה ?		
5	1/1/1/1/1	גולדנברג אליעזר - מלכה פרידמן	אטקי	ישראל
5	2/1/1/1/1	גולדנברג מרדכי (מוטיה) - רות הוכמן	ישראל	מ/ישראל
5	3/1/1/1/1	גולדנברג רוזה - קלמן ויזנטל	רוסיה	רוסיה
5	1/2/1/1/1	גולדנברג אליעזר - דבורה ?		
5	2/2/1/1/1	גולדנברג רוזה - מוטיה אידלמן	רשקני רשקני	ר/רומניה מ/ישראל
5	3/2/1/1/1	גולדנברג משה - בלה איזנשטיין		
5	4/2/1/1/1	גולדנברג חוה - יחיאל שורציג		
5	5/2/1/1/1	גולדנברג פנחס - סלי ?		
5	6/2/1/1/1	גולדנברג יעקב - ברטה טאובר		
5	1/3/1/1/1	גולדנברג ליובה - מלבינה גולדנברג	פראג	ל/בשואה מ/ישראל
5	2/3/1/1/1	(גולדנברג) הרר משה - חיה זלובנסקי	ישראל	מ/ישראל

			מגורים	מקום פטירה
5.	3/3/1/1/1	גולדנברג שלוס - פניה רבינוביץ	צרנוביץ	רוסיה
5.	4/3/1/1/1	גולדנברג ישראל		רוסיה
5.	1/1/2/1/1	גולדנברג נסיה - הירש קנוף		
5.	2/1/2/1/1	גולדנברג שלמה - חוה ?		
5.	3/1/2/1/1	גולדנברג פניה - זלמן כספי	ישראל	ז/ישראל
5.	4/1/2/1/1	גולדנברג אשר - פולינה ?		
5.	5/1/2/1/1	גולדנברג רוזה - נחמן לרנר		
5.	6/1/2/1/1	גולדנברג נחמן - בתיה ?	ישראל	נ/ישראל
5.	1/2/2/1/1	גולדנברג הדסה - בנימין מיכלי	ישראל	ב/ישראל
5.	2/2/2/1/1	גולדנברג פישל - רבקה פסטי	ישראל	פ/ישראל
5.	3/2/2/1/1	גולדנברג אטל		בשואה
5.	1/4/2/1/1	וסקבויניק אטלה	אטקי	בשואה
5.	1/4/2/1/1	וסקבויניק ? (בת)	אטקי	בשואה
5.	3/4/2/1/1	וסקבויניק סיומה	אטקי	בשואה
5.	1/1/3/1/1	ברונפמן ?		
5.	2/1/3/1/1	ברונפמן		
5.	1/4/3/1/1	גרברניק ?	אטקי	בשואה
5.	2/4/3/1/1	גרברניק ?	אטקי	בשואה
5.	1/1/4/1/1	רבינוביץ רוזה ?		
5.	1/2/4/1/1	שולמן גניה - טוביה נתנזון	ישראל	
5.	1/3/4/1/1	שוחט משה - יהודית לאור	ישראל	
5.	2/3/4/1/1	שוחט חיים - אילה זלוד	ישראל	
5.	3/3/4/1/1	שוחט חיה - עמרם הרצוג	ישראל	
5.	1/5/4/1/1	רידל חיה - יוסף שכטר	ישראל	
5.	2/5/4/1/1	רידל יעקב	ישראל	ישראל
5.	3/5/4/1/1	רידל שרה	ישראל	
5.	1/3/5/1/1	סלובודניוק רוזה - הנרי נתנזון	רומניה	רומניה
5.	2/3/5/1/1	סלובודניוק יעקב	יאסי	רוסיה
5.	3/3/5/1/1	סלובודניוק אביבה - נפתלי רוהיג	ישראל	
5.	1/4/5/1/1	זבדניוק יטה - יעקב קלימניק	ישראל	
5.	2/4/5/1/1	זבדניוק-זבדי יעקב - ימימה לחמי	ישראל	
5.	1/3/1/3/1	קופטמן מילה - ישה גזונטרמן	ישראל	
5.	2/3/1/3/1	קופטמן מריק - מוסיה ?	ישראל	
5.	1/4/1/3/1	גולדנברג ארולד - גליה ?	ארה"ב	

			מגורים	מקום פטירה
5.	2/4/1/1/1	גולדנברג אלה - רומן ז	ארה"ב	
5.	1/5/1/3/1	סירקיס לודה - יונינה ז		
5.	2/5/1/3/1	סירקיס אלה - סבטלנה ז		
6.	1/1/1/1/1/1	גולדנברג-גולן אפרים - מרים וינפלד	ישראל	
6.	2/1/1/1/1/1	גולדנברג-גולן ירוחם - שרה הרצוג	ישראל	
6.	1/3/1/1/1/1	ויזנטל טוניה - ויליה קפלן	ישראל	ו/רוסיה
6.	2/3/1/1/1/1	ויזנטל יאניה - פאולינה פרומצוק	ארה"ב	
6.	1/2/2/1/1/1	אידלמן אוצה - אדולף דולינגר	ישראל	
6.	2/2/2/1/1/1	אידלמן ברכה - יעקב ינאי	ישראל	
6.	1/2/3/1/1/1	הרצי (גולדנברג) עמיחי - רותי פלט	ישראל	
6.	2/2/3/1/1/1	הרצי (גולדנברג) יורם - שאולה פיגין	ישראל	
6.	3/2/3/1/1/1	הרצי (גולדנברג) עדנה - אלי רודריג	ישראל	
6.	2/3/3/1/1/1	גולדנברג מילה - דב פלש	ישראל	
6.	1/1/1/2/1/1	קנוף שרה		
6.	2/1/1/2/1/1	קנוף טובה		
6.	1/3/1/2/1/1	כספי משה - זיוליה ז	ארה"ב	
6.	2/3/1/2/1/1	כספי שרה	ארה"ב	
6.	1/6/1/2/1/1	גולדנברג שמחה - נעמי ז	ישראל	
6.	2/6/1/2/1/1	גולדנברג רוזה - דוד קוגן	ישראל	
6.	1/2/2/2/1/1	גולדנברג מירון - דליה ז	בלגיה	
6.	2/2/2/2/1/1	גולן (גולדנברג) אורי - מוריה האייט	ישראל	
6.	1/1/2/4/1/1	(נתנזון) בן-נתן אברהם - רבקה פוקס	ישראל	
6.	2/1/2/4/1/1	(נתנזון) בן-נתן יוחנן - יהודית כהן	ישראל	
6.	1/1/3/4/1/1	שוחט שלומית - רפי שלו	ישראל	
6.	2/1/3/4/1/1	שוחט זהר - שרה שלהבת	ישראל	
6.	3/1/3/4/1/1	שוחט עופר - מיכל זיו	ישראל	
6.	1/2/3/4/1/1	שוחט מיכל - צביקה בורג	ישראל	
6.	2/2/3/4/1/1	שוחט אבנר - ליליאן מלמד	ישראל	
6.	3/2/3/4/1/1	שוחט נועם - שרון לוי	ישראל	
6.	4/2/3/4/1/1	שוחט נטע	ישראל	
6.	1/3/3/4/1/1	הרצוג אבשלום - ניבה גורן	ישראל	
6.	2/3/3/4/1/1	הרצוג נאוה - משה נוסבאום	ישראל	
6.	3/3/3/4/1/1	הרצוג רענן	ישראל	

		מגורים	מקום פטירה
6.	1/1/6/4/1/1	שכטר אפרת- לוי אלישע	ישראל
6.	2/1/6/4/1/1	שכטר דורון	ישראל
6.	1/1/3/5/1/1	נתנזון אירנה - דן זנפיר	קנדה
6.	1/3/3/5/1/1	רוהיג רמי	ישראל
6.	2/3/3/5/1/1	רוהיג שלומית - רן ליבני	ישראל
6.	3/3/3/5/1/1	רוהיג אמירה - יהודה בר-שלום	ישראל
6.	1/1/4/5/1/1	קילימניק משה - ורד סמיר	ישראל
6.	1/2/4/5/1/1	זבדי (זבדניוק) משה - טלי בן-אדיבה	ישראל
6.	2/2/4/5/1/1	זבדי (זבדניוק) ציפי - יונתן קגן	ישראל
6.	1/1/3/1/3/1	גזונטרמן בלה - גדעון רמז	ישראל
6.	2/1/3/1/3/1	גזונטרמן נתן	ישראל
6.	1/2/3/1/3/1	קופטמן מאיה	ישראל
6.	2/2/3/1/3/1	קופטמן עירה - יהודה שלום	ישראל
6.	1/2/4/1/3/1	?	
6.	1/2/5/1/3/1	סירקיס טניה ?	
7.	1/1/1/1/1/1/1	גולן (גולדנברג) יגאל - גילה ליבר	ישראל
7.	2/1/1/1/1/1/1	גולן (גולדנברג) נמרוד - נירית יודפת	ישראל
7.	1/2/1/1/1/1/1	גולן (גולדנברג) סיונה - זאב ולפר	ישראל
7.	2/2/1/1/1/1/1	גולן (גולדנברג) ענת - דני דונוביץ	ישראל
7.	3/2/1/1/1/1/1	גולן (גולדנברג) ערן - שרה וינפלד	ישראל
7.	1/1/2/2/1/1/1	ינאי יובל - טניה סונדרס	ישראל
7.	2/2/2/2/1/1/1	ינאי ארזית - ליאון יוסקוביץ	ישראל
7.	1/1/2/3/1/1/1	הרדי (גולדנברג) מורלי - אמיר דורי	ישראל
7.	2/1/2/3/1/1/1	הרדי (גולדנברג) דנה	ישראל
7.	3/1/2/3/1/1/1	הרדי (גולדנברג) יובל	ישראל
7.	1/2/2/3/1/1/1	הרדי (גולדנברג) עופר	ישראל
7.	2/2/2/3/1/1/1	הרדי (גולדנברג) גיל	ישראל
7.	3/2/2/3/1/1/1	הרדי (גולדנברג) ניר	ישראל
7.	1/1/3/1/1/1/1	ויזנטל רעיה - פימה וינשטין	ישראל
7.	2/1/3/1/1/1/1	ויזנטל מילה - גרישה שטרכמן	ישראל
7.	1/2/3/1/1/1/1	ויזנטל פבליק - זניה ?	
7.	1/2/3/1/1/1/1	ויזנטל מרטה - סניה לזר	
7.	1/3/2/3/1/1/1	רודריג שי - ליטל ?	ישראל
7.	2/3/2/3/1/1/1	רודריג יעל	ישראל

		מגורים	מקום פטירה
7. 3/3/2/3/1/1/1	רודריג רויטל	ישראל	
7. 4/3/2/3/1/1/1	רודריג חגי	ישראל	
7. 1/2/3/3/1/1/1	פלש אריה	ישראל	
7. 2/2/3/3/1/1/1	פלש מירה ז'	ישראל	
7. 1/1/3/1/2/1/1	כספי ז'		
7. 2/1/3/1/2/1/1	כספי ז'		
7. 1/1/2/2/2/1/1	גולדנברג ניר	ישראל	
7. 2/1/2/2/2/1/1	גולדנברג קרן	ישראל	
7. 1/2/2/2/2/1/1	גולדנברג נופר	ישראל	
7. 2/2/2/2/2/1/1	גולדנברג מעין	ישראל	
7. 3/2/2/2/2/1/1	גולדנברג דולב	ישראל	
7. 4/2/2/2/2/1/1	גולדנברג דר	ישראל	
7. 1/1/6/1/2/1/1	גולדנברג שלמה	ישראל	
7. 2/1/6/1/2/1/1	גולדנברג אליעזר	ישראל	
7. 3/1/6/1/2/1/1	גולדנברג ראובן	ישראל	
7. 4/1/6/1/2/1/1	גולדנברג מרים	ישראל	
7. 1/2/6/1/2/1/1	קוגן זהבה	ישראל	
7. 2/2/6/1/2/1/1	קוגן רחל	ישראל	
7. 1/1/1/2/4/1/1	בן נתן (נתנזון) אור	ישראל	
7. 2/1/1/2/4/1/1	בן נתן (נתנזון) רועי	ישראל	
7. 3/1/1/2/4/1/1	בן נתן (נתנזון) אמיר	ישראל	
7. 1/2/1/2/4/1/1	בן נתן (נתנזון) שניר	ישראל	
7. 2/2/1/2/4/1/1	בן נתן (נתנזון) טל	ישראל	
7. 3/2/1/2/4/1/1	בן נתן (נתנזון) מור	ישראל	
7. 1/1/1/3/4/1/1	שוחט ניצן	ישראל	
7. 2/1/1/3/4/1/1	שוחט עמית	ישראל	
7. 3/1/1/3/4/1/1	שוחט ליאורה	ישראל	
7. 1/2/1/3/4/1/1	שוחט נעמה	ישראל	
7. 2/2/1/3/4/1/1	שוחט עמית	ישראל	
7. 3/2/1/3/4/1/1	שוחט יעל	ישראל	
7. 1/1/2/3/4/1/1	בורג נמרוד	ישראל	
7. 1/2/2/3/4/1/1	שוחט שירה	ישראל	
7. 2/2/23/4/1/1	שוחט מאיה	ישראל	
7. 1/1/3/3/4/1/1	הרצוג גלעד	ישראל	
7. 2/1/3/3/4/1/1	הרצוג שקד	ישראל	
7. 3/1/3/3/4/1/1	הרצוג אייל	ישראל	
7. 1/2/3/3/4/1/1	נוסבאום רועי	ישראל	

		מגורים	מקום פטירה
7.	2/2/3/3/4/1/1 נוסבאום ירדן	ישראל	
7.	3/2/3/3/4/1/1 נוסבאום עינבל	ישראל	
7.	1/1/1/3/5/1/1 זנפיר רוזה		קנדה
7.	2/1/1/3/5/1/1 זנפיר מיכאל		
7.	1/1/1/6/4/1/1 שכטר עידו		
7.	2/1/1/6/4/1/1 שכטר תמר		
7.	1/1/3/3/5/1/1 ? ארי	ישראל	
7.	2/1/3/3/5/1/1 ? רועי	ישראל	
7.	3/1/3/3/5/1/1 ? נועה	ישראל	
7.	1/3/3/3/5/1/1 בר שלום ניצן	ישראל	
7.	2/3/3/3/5/1/1 בר שלום רן	ישראל	
7.	1/1/1/4/5/1/1 קילימניק יעקב	ישראל	
7.	2/1/1/4/5/1/1 קילימניק איתי	ישראל	
7.	3/1/1/4/5/1/1 קילימניק גל	ישראל	
7.	1/1/2/4/5/1/1 זבדי (זבדניוק) אופיר	ישראל	
7.	2/1/2/4/5/1/1 זבדי (זבדניוק) שירן	ישראל	
7.	3/1/2/4/5/1/1 זבדי (זבדניוק) דורין	ישראל	
7.	1/2/2/4/5/1/1 קגן ירדן	ישראל	
7.	2/2/2/4/5/1/1 קגן גלעד	ישראל	
7.	3/2/2/4/5/1/1 קגן ניר	ישראל	
7.	1/1/1/3/1/3/1 רמז ?	ישראל	
7.	2/1/1/3/1/3/1 רמז ?	ישראל	
7.	1/2/2/3/1/3/1 שלום רונן	ישראל	
7.	2/2/2/3/1/3/1 שלום אמיר	ישראל	
7.	3/2/2/3/1/3/1 שלום אורטל	ישראל	
7.	4/2/2/3/1/3/1 שלום ניצן	ישראל	

8.	1/1/1/1/1/1/1/1 גולן (גולדנברג) ענבר	ישראל	
8.	2/1/1/1/1/1/1/1 גולן (גולדנברג) צח	ישראל	
8.	1/2/1/1/1/1/1/1 גולן (גולדנברג) שקד	ישראל	
8.	2/2/1/1/1/1/1/1 גולן (גולדנברג) מיכאלה	ישראל	
8.	1/1/2/1/1/1/1/1 ולפר עמרי	ישראל	
8.	2/1/2/1/1/1/1/1 ולפר יערה	ישראל	

		מגורים	מקום פטירה
8.	1/2/2/1/1/1/1/1 דונוביץ נעמה	ישראל	
8.	2/2/2/1/1/1/1/1 דונוביץ רותם	ישראל	
8.	1/3/2/1/1/1/1/1 גולן שחר	ישראל	
8.	1/1/2/2/2/1/1/1 ינאי עומר	ישראל	
8.	2/1/2/2/2/1/1/1 ינאי גליה	ישראל	
8.	3/1/2/2/2/1/1/1 ינאי אייל	ישראל	
8.	4/1/2/2/2/1/1/1 ינאי דורון	ישראל	
8.	1/2/2/2/2/1/1/1 יוסקוביץ יעל	ישראל	
8.	2/2/2/2/2/1/1/1 יוסקוביץ דנה	ישראל	
8.	1/1/1/3/1/1/1/1 וינשטין טל	ישראל	
8.	1/1/1/2/3/1/1/1 דורי עומר	ישראל	
8.	2/1/1/2/3/1/1/1 דורי נועה	ישראל	
8.	1/2/1/3/1/1/1/1 שטריכמן אלכס	ישראל	
8.	2/2/1/3/1/1/1/1 שטריכמן רומה	ישראל	

משפחת גולדנברג (לפי בכורים)

(תמצית מתוך טבלת שורשים של כ-200 משפחות שחיו באטקי)

* ראה תמונות בעמוד ממול

ירוחם ורחל גולדנברג

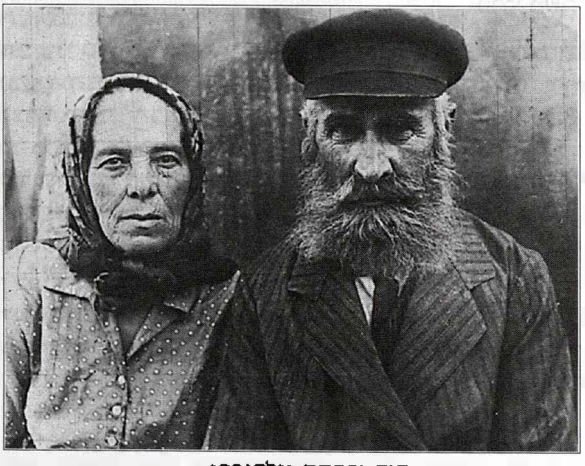

דוד ורבקה גולדנברג

אליעזר ומלכה גולדנברג

משה הררי ז"ל (גולדנברג)

הררי משה

עמיחי הררי

אבי, משה, הוא בנם השני של פנחס (פיני) גולדנברג ורעיתו אטל לבית קורמנסקי. לפנחס ולאטל נולדו ארבעה בנים: ליובה, משה, שולם וישראל. הבכור - ליובה, היה נשוי לד"ר מלבינה גולדנברג שנפטרה בארץ בנתניה, ואילו ליובה היה פרופסור לכימיה פרמוקולוגית, בוגר אוניברסיטת פראג וניספה בשואה. משה, אבי, היה מסור משחר נעוריו לרעיון הציוני. הוא הכשיר את עצמו לקראת עליתו ארצה הן בידיעת השפה העברית והן על ידי רכישת מקצוע השרברבות. שני הבנים הצעירים היו פעילים ומקורבים לנוער השמאלני. שולם היה נשוי לפניה רבינוביץ ולהם שני ילדים: הבן סשה חי ברוסיה, ואילו הבת עלתה ארצה וגרה עם משפחתה בנצרת עלית. הבן הצעיר של פנחס, ישראל, ברח לרוסיה בראשית שנות השלושים, היה מנהיג פועלים באזור טירספול וטבע בעת רחצה בנהר בוג. הוריהם של פנחס ואטל (סבי וסבתי) נספו בשואה עם הכיבוש הנאצי של אטקי ומקום קבורתם לא נודע.

אבי, משה, הוא בנם של פנחס ואטל ונכד של ירוחם גולדנברג, הוא נולד בחדש מאי 1909 למד במוגילב ובבלצי, בהגיעו לגיל עשרים נפרד מהוריו ומשפחתו ושם את פעמיו לארץ ישראל. הוא עלה לארץ בשנת 1929 כמתחזה לספורטאי המשתתף במשחקי המכביה שנערכו באותה שנה. מיד לאחר עלייתו, על מנת להסתיר את זהותו האמיתית וכן בשל הצורך שחש להזדהות עם השפה העברית עברת את שם משפחתו ל"הררי". הוא התגורר אצל מרדכי גולן (מוטיה), בן דודו ואשתו רות, במושב רשפון. בשנתיים הראשונות עבד כפועל בפרדסי פתח-תקוה. כשנתיים לאחר עליתו עבר להתגורר ברחי הרצל בתל-אביב והחל לעבוד כשרברב וחופר בורות ביוב בתל-אביב ההולכת ונבנית. באחד מאתרי העבודה הכיר את הפועלת חיה לבית זליבנסקי אשר עבדה בליטוש מוזאיקה. בשנת 1935 הם נישאו, וגרו בעליית הגג ברחי הרצל בת"א.

משה היה חבר פעיל בתנועת אחדות העבודה וכהמשך טבעי לכך התגייס לשורות "ההגנה", עם פרוץ מלחמת העולם השניה. אז כבר היה אב לעמיחי שנולד ב-1936. ב-1941 עברה המשפחה להתגורר בחולות חולון. משה פתח עסק עצמאי לשרברבות וחיה הפעילה מכבסה בבעלותה בדרום ת"א. ב-1944 נולד בנם השני, יורם וב-1947 נולדה בתם עדנה.

עם פרוץ מלחמת השחרור ב-1948 השתתף משה בקרבות ההגנה על חולון ובכיבוש יפו. במהלך שנות ה-50 שקד משה על פיתוח עסקיו אך בד בבד לא משך ידו מפעילות מפלגתית של אחדות העבודה. במשך שנות חייו הקדיש שעות רבות לעבודה, אך גם דאג למשפחה, לאשה ולילדים ולא פסק מלהקדיש מזמנו לפעילות ציבורית.

בשנות ה-50 הקים יחד עם מנדל סלוצקר את "ארגון יוצאי אטקי" במטרה לסייע בקליטת העולים שעלו מעיירת מולדתו, וכמובן כדי לשמור את זכרם של בני העיירה ובני משפחתו אשר ניספו בשואה. משה יזם את רעיון הקמת חדר ההנצחה לקהילת אטקי ובסיוע מלא של חברים הביאו לארגונו ולמימושו של הרעיון והקמתו של לוח ההנצחה בדירה שנרכשה ע"י האיגוד.

משה עבד וניהל את עסקיו עד ליומו האחרון.

נפטר ב-8.8.94, בן 85 היה במותו. השאיר אחריו אשה, 3 ילדים ו-10 נכדים.

משפחת גלבורד

הוכתב ע"י מוניה (שמואל) גלבורד

ערוך ע"י ח. זמיר

שם אבי אלכסנדר (סנדר) גלבורד ושם אמי חנה, מבית גולצר בלוצ'יניץ. אני, מוניה, הבכור - נולדתי ב-1910, אחותי סוניה נולדה ב-1913, אחותי מניה נולדה ב-1920 (גרה כיום באשקלון).

אני נולדתי בלוצ'יניץ. את אבא גייסו לצבא במלחמת העולם הראשונה כשהייתי בן 4. בגמר המלחמה, אמא רצתה לחזור הביתה, לאטקי, יחד אתי ועם אחותי סוניה. זה היה בחורף. אמא פנתה למנהל תחנת הרכבת בנמירצ'יה ושאלה אם יש עוד רכבות למוגילוב. מנהל התחנה אמר שעומדת רכבת עם קרונות פתוחים, ומלאה בחיילים, ורק עם הרכבת הזו אפשר לנסוע כי לא תהיינה אחרות. כמובן שנסענו ברכבת זו. כשבאנו למוגילב, היינו צריכים לעבור את נהר הדנייסטר, שהיה קפוא לגמרי, כדי להגיע לאטקי. מצאנו מישהו שהסכים להעביר אותנו. הוא שאל את אמא אם יש לה סדינים לבנים, כי צריכים להתעטף בהם כדי ששומרי הגבול הרומנים לא יבחינו בנו... עברנו בשלום את הדנייסטר ומצאנו את הדירה שלנו ברחוב המהלה - מול הבית של בן-ציון כץ.

באטקי למדתי בבי"ס יסודי רוסי. יחד אתי למדו: מישה גרוברג, ליובה ברוכמן, מטוסיה ברוכמן וסיומה קליוסקי. כשהרומנים הגיעו לאטקי ב-1917 המשכתי ללמוד באותו בית-ספר, עם אותם מורים, אבל בשפה הרומנית ותחת הכיבוש הרומני.

ב-1919 (או 20) הגיע לאטקי אפרים כץ (פרויקע) מרוסיה. אפרים היה אחיו של בן-ציון כץ. הוא התגורר בבית משפחת בלבן. אפרים הביא אתו לאטקי את השפה העברית המדוברת והספרותית. הוא הביא אתו שפה חיה! אני וליובה ברוכמן למדנו אצלו ביחד יום יום במשך שעה בשעור פרטי. גם חברי: בנימין דוכובני, יוסף סליטרניק, שלמה ברמן ויוניה בלבן - למדו אצלו את השפה העברית. בגיל 17 התחלתי ללמד את השפה העברית בעצמי והתפרנסתי בכוחות עצמי ממתן שעורים. לימדתי רבים כמו: ליוסיה זוניס, אהרונצ'יק בלייבס [אבל סבו, אברהם מייזליש (רודיר), רצה שאלמד אותו גם חומש. כמובן שכל שבת היה בוחן אותו מה למד, כי אברהם עצמו היה מלמד], תלמידה מבוגרת ממשפחת מדבייד, הבנות של משפחת בורוצ'ין ועוד.

חברי הטוב ביותר היה אוצי (גוטמן) ביידרמן.

כשהגיעה שעתי להתגייס שירתתי שנתיים בצבא הרומני, בעיר קריובה. גם לייב ויינטרוב ומיילך רוזנטולר גויסו לצבא הרומני אבל הם לא חזרו. ב-1940 גויסתי ל-30 יום מלואים לחפירת תעלות בעיירה לספיס ליד יאסי, וכשחזרתי מהמלואים פרצה מלחמת העולם השניה. קיבלתי מהרוסים תעודת זהות בה נרשם לי משום מה כמקצוע: סוחר לשעבר. רישום זה גרם לי הרבה קשיים במציאת עבודה כי המקצוע הזה נחשב ללא מכובד בעיני הרוסים, ובכל מקום שפניתי הסתכלו עלי בעין לא יפה.

אחותי סוניה גרה בדרוקיה (בין בלצי לאוקניצה) והייתה כבר נשואה. קבלתי ממנה מכתב בו היא מספרת שהיא עובדת במפעל לאגירת תבואות (זאגוד זערנא), והמנהל הרוסי ברנובסקי בא לביתם כל יום ראשון עם אשתו לארוחת צהרים. היא הזמינה אותי להפגש אתו כי הוא "איש נחמד וגם טוב לב". קבלתי את הזמנתה וביום ראשון, כשבאו המנהל ואשתו, הגישה אחותי גם בקבוק וודקה. כשראיתי שלחיי המנהל אדומות, שאלתי אותו אם אפשר לשאול אותו מספר שאלות וכשהסכים שאלתי:

"תגיד לי, בבקשה, לאן נעלמו כל הכמרים בברית המועצות?"

תשובה: "למה אינך יודע? הם קצצו שערם הארוך, שינו בגדיהם, עברו לעיר אחרת, שינו שם משפחתם ונרשמו למפלגה."

שאלה: "מה עם כל האצילים?"

תשובה: "עברו לעיר אחרת, שינו שם משפחתם ונרשמו למפלגה..."

למחרת חזרתי הביתה, לאטקי, ואמרתי להורי שעלי לחפש עבודה במקום אחר, כי בעיירה לא אוכל לקבל עבודה עם מה שכתוב בתעודת הזהות. לפני שעזבתי את הבית, קניתי להורי פרה כדי שיתפרנסו ממנה. חזרתי לדרוקיה ומשם נסעתי לבלצי. ברחובות בלצי ראיתי פלקטים ברוסית שמחפשים עובדים עבור הצבא - בבנין. הופניתי לממונה (ODEL CADROV), והממונה שאלה אם יש לי תעודת זהות. עניתי שאין לי, אבל קבלו אותי לעבודה. שלחו אותי לתחנת הרכבת בדרוקיה בתור אקספדיטור (כמו עמיל מכס) לפרוק קרונות עם חמרי בנין: מלט, סיד, לבנים, ברזלים ועוד. נתנו לי מכתב הפניה למנהל התחנה ולראשי המועצות לתת לי פועלים במחיר ממשלתי, וקבלתי עשרת אלפים רובל על החשבון. כשהגעתי לדרוקיה, פניתי למנהל תחנת הרכבת ולראש המועצה, הצגתי עצמי ואת מכתבי ההפניה ובקשתי פועלים. הם אמרו שבמחיר ממשלתי אין פועלים. למחרת הגיעו קרונות עמוסים בחמרי בניין. נבהלתי. איך אפרוק? חיפשתי פועלים ושילמתי (לא במחיר ממשלתי) ובלבד שהסחורה תפורק. כשהגעתי למנהל החשבונות בבלצי, והבאתי לו את החשבוניות חייך ואמר לי: "יהודי פקח (וערמומי) שכמוך..." (חיטרי זייד).

כעבור שבועיים התחילו להפציץ את דרוקיה. גם מניה, אחותי, הייתה אצל סוניה. לקחתי את שתי אחיותי ואת גיסי בעגלה, נסענו דרך זגוריצה והגענו לאטקי, להורי, לפנות ערב. אמרתי להורי שמוכרחים לעזוב את הבית, אחרת הגרמנים יהרגו את כולם. אבי ענה שהיה כבר במלחמת העולם הראשונה והוא יודע מה זאת מלחמה. אמי הסכימה לנסוע אתנו, אבל התחרטה. לקחתי את אחיותי ועברנו את הכביש לבן-ציון כץ, שהיה ממלא מקום של רב באטקי. התלוו אלינו גם שני אחים של אוצי ביידרמן וגם גיטל ויינזוף, וכולנו ביקשנו את בן-ציון כץ שישפיע על ההורים לברוח מהבית. בן-ציון כץ יצא למרפסת, השקיף על הרחוב, החליק על זקנו, הרים את היד ואמר באידיש: "מה שיהיה עם כל האנשים יהיה גם אתכם וגם עם הוריכם!" החלטנו סופית שאני ואחיותי עוזבים את הבית. ההורים ליוו אותנו עד הגשר למוגילוב, ולפני שחזרו לביתם אמרתי להם: "עכשיו אני רואה איך הורים קוברים את ילדיהם כחיים".

עברנו את הדנייסטר והגענו לאוזירניצי, ליד מוגילב. רצינו לקנות שם לחם אבל לא היה כלום להשיג. השכם בבוקר רציתי לחזור להורים, ואמרתי בלבי שמה שיהיה אתם - יהיה אתנו. כשירדנו מן ההר באזרניצי, פגש אותנו חייל רוסי ושאל: "לאן אתם הולכים?" כשאמרנו שאנחנו הולכים לגשר כדי לעבור את הדנייסטר ענה שהגשר כבר לא קיים כי הפציצו אותו. וכאן התחילו נדודינו. הגענו לז'מרינקה ושם ראיתי את ה"קצפים" (ליפובנים) שוברים את דלתות החנויות וכוזזים הכל. ברחתי עם אחיותי וגיסי ברכבת האחרונה, בקרון פתוח והגענו לקולחוז. שם הוכחנו שה"זיידים" אינם פרזיטים. עבדנו קשה. אותי שלחו לעבוד על קומביין, ולמרות שלא הכרתי עבודה זו, למדתי מהר. כאשר גייסו אותי לצבא הרוסי לנו אותי רבים

ונתנו לי מתנות רבות. אחיותי נסעו לסיזרן. השתחררתי מהצבא כי השמיעה באזני השמאלית אבדה. עבדתי בסרטוב, משם גייסו אותי פעם שניה. נסענו לשרת בגבול היפני, אבל שם נעצרה הרכבת והתבשרנו שהמלחמה נגמרה. הגעתי למוגילב ומצאתי את דודי - האח של אבא, והוא סיפר לי על מותם של הורי.

ברומניה התחתנתי עם מרגיט, אשתי, ושם נולד בננו הבכור - אלכס. עלינו לישראל באניה "פאן קרשצין" (אחת משתי אניות "פאן". השניה הייתה "פאן יורק". ביחד עלו באניות אלו כ-16,000 עולים). היינו בקפריסין, ומשם הגענו באניה "קדמה" לישראל בשנת 1948. בישראל נולד בננו השני אריה. כיום כולנו גרים בישראל - אשתי ואני, שני בנינו ומשפחותיהם יחד עם ששה נכדים ונכדות.

אני זוכר מאטקי מספר שמות: אבא של בן-ציון: דורפמן, היה רעבע שלימד בחדר. שילמן גניה. ברחוב בו גרנו, רחוב המהלה, אני זוכר את: דורה שפירה- שכנה, סנדר ביידרמן ובנו אוצי ועוד שני בנים, בן-ציון כץ ובנו אליעזר ורבקה בתו, דורפמן אברהם.

מימין לשמאל: שורה אחורית: מוניה גלבורד, רבקה פישמן-ליפסקי לפני בעלה, מנדל ויינזוף.
שורה קדמית: חיים גויכמן, חיים רזניק, ליזה רוזנטולר, רבקה פישמן,
גיטה'לי קרביץ, אליעזר כץ.

משפחת געלמאן

דבורה געלשמאן

תורגם מרוסית ע"י מ. רוזן

מיין פאמיליע-נאמען פון דער היים איז געלמאן. וועו איך האב חתונה געהאט פאר שייקע געלשמאן האב איך אנגענומען מיין מאנס פאמליע - געלשמאן.

מיין מאמע, שרה גלייבער, איז געבוירן אין מאגילאוו פאדאלסק אין 1893. אין 1911 האט זי חתונה געהאט פאר מיין פאטער אהרון געלמאן, וואס האט געווינט אין דארף רודי. אין 1913 איז געבוירן געווארן מיין ברודער לאזאר געלמאן. איך בין געבוירן אין 1918.

מיין טאטע האט געהאט א גוטן פרייַנד דויד-הערש כאן, וואס האט געווינט אין שטעטל אטיק אין זיין אייגענער דירה פון צוויי גרויסע צימערן מיט א קיך. ער פלעגט באזארגן די מאנופאקטור-געשעפטן מיט סחורה, געבראכטע פון דער שטאט גאלאץ. ער האט נישט געהאט קיין משפחה און פלעגט זעלטן זיין אין דער היים, תמיד אין די וועגן. וועו אין 1929 איז מיין מאמע שוואנגער געווארן און די משפחה האט נישט געהאט קיין ווינונג, האט דער גוטער חבר דויד-הערש זיי פארגעלייגט איבערגיין ווינען אין זיין דירה. מיינע עלטערן האבן מיט פרייד אנגענומען זיין פארשלאג. צו יענער צייט איז מיין פאטער געווען ארבעטסלאז. האט ער באשלאסן אימיגרירן, אליין אן דער משפחה, קיין בראזיליע, וו ס'האט געווינט מיין מאמעס ברודער אלי. אין א יאר ארום איז מיין פאטער געשטארבן. אין דער צייט האט די מאמע געבארן מיין שוועסטער ריווע.

צוזאמען מיט אונדז האט געווינט מיין מאמעס מוטער, מיין באבע, באסיע-רחל. ביידע, סיי די באבע, סיי מיין מאמע האבן זייער גוט געקענט קאכן און באקן און אין גיכן האבן זיי אנגעהויבן גרייטן שפייז פאר פרעמדע און פיל מענטשן פלעגן קומען צו אונדז עסן.

אין א צייט ארום האט מיין מאמע חתונה געהאט פאר דויד-הערשן. ער האט אונדז די קינדער, זייער ליב געהאט און מיר האבן זיך אויך גוט באצויגן צו אים.

מיין ברודער לאזער האט ליב געהאט מוזיק און מע האט אים געקויפט א פידל. ער האט געלערנט שפילן פידל ביי א פריוואט-לערער פון מוזיק. וועו ער האט געענדיקט די פיר-קלאסן פון א רומענישער פאלקס-שול, פלעגט ער גיין שפילן פידל און אויך געלערנט קינדער שפילן.

איך מיט מיין שוועסטער האב ן געלערנט אין רומענישע שולן און מיר זענען תמיד געווען גוטע שילערינס. איך האב געענדיקט פיר קלאס רומענישע גימנאזיע. געגעבן פריוואט-שטונדן פאר קינדער, וואס האבן זיך שוואך געלערנט.

נאך פאר דער מלחמה האב איך חתונה געהאט פאר אן אטיקער בחור שאיע געלשמאן און איבערגעגאנגען אויף זיין פאמיליע-נאמען.

וען ס'האט זיך אנגעהויבן די צווייטע וועלט-מלחמה אין 1941, האבן מיר אלע - מיין מאמע שרה געלמאן (מיין באבע באסיע-רחל איז געשטארבן אין 1940) מיט די קינדער צוזאמען מיט דויד געלשמאן זיך עוואקואירט קיין סאמארקאנד. דא האב איך געבארן א יינגעלע. אין א קורצער צייט ארום איז געשטארבן מיין מאן שייקע געלשמאן און אין א

האלב יאר ארום איז געשטארבן מיין יינגעלע.

מיין מאמע מיט מיין שוועסטער ריווע האבן געארבעט אין א זאוואד פון פלייש-קאנסערוון. איך האב געארבעט אין א פרוכטן-קאנסערוון-זאוואד. מיין שוועסטער ריווע איז קראנק געווארן פון דער שווערער ארבעט אויפן זאוואד און איז געשטארבן אין סאמארקאנד אין 1943. אויף דעם זעלבן בית-עולם האב איך געבראכט צו קבורה מיין מאן שייקע, מיין זונעלע און מיין שוועסטער.

אין 1943 האבן מיר-איך, מיין מאמע און מיין שטיף-פאטער, זיך אומגעקערט קיין אטיק. מיר האבן דא נישט געפונען נישט אונדזער שטוב, נישט אונדזערע זאכן. גארנישט און קיינעם... מיין ברודער לאזאר און זיין פרוי ריווע זענען געקומען קיין קישינעוו. דא זענען געבוירן זייערע קינדער, דער זון אליק און דאס מיידעלע מאיא. היינט צו טאג ווינען זיי אין ישראל.

אין אטיק האב איך חתונה געהאט פאר מיין צווייטן מאן יאלאנעצקי יעקב זעליקאוויטש. מיר האבן געווינט 14 יאר אין מאגילאוו-פאדאלסק, וו ער האט געהאט א גוטע דירה. ער האט געארבעט אלץ סלאסער אין א זאוואד און דארט האט ער באקומען די דירה.

אין עטלעכע יאר ארום איז ער געשטארבן. איך בין געבליבן איינע אליין. איך האב באשלאסן פארן קיין ישראל, וו עס ווינען מיין ברודער לאזארס טאכטער און זון. די משפחה האט מיך פריינדלעך אויפגענומען, באזונדערס מיין טייערע פלימעניצע מאיא.

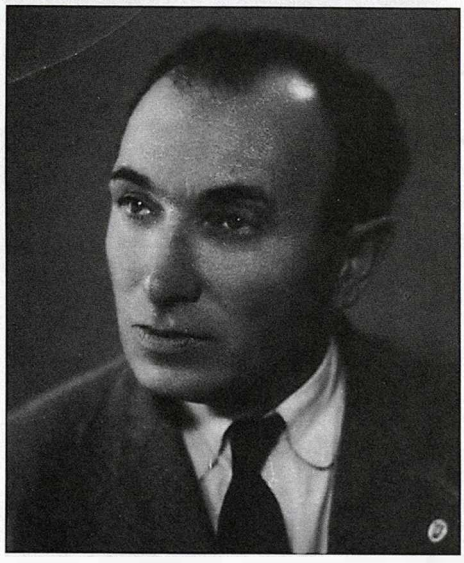

לוזר (אליעזר) גרמן, 1959

שרה ודורה גרשמן, אטקי, 1960

משפחת גרטובסקי

מנדל וויינזוף

יחיאל גרטובסקי האט געווינט אויף דעם בארג.
דיע פרוי: דבורה, די יינגעלעך: מאקס, גרישה און דאס מיידעלע שלימה.
דיע פרוי דבורה מיט מאקס, גרישה און שלימה האבן זיך עוואקואירט, און דערנאך געקומען קיין ישראל 1974, אין נתניה.
דבורה איז געשטארבן אין 1978 אין נתניה.
מאקס איז געשטארבן אין 1983.
גרישה (הרש) איז געשטארבן אין 1994.
זיי זענען געבראכט געווארן צו קבורת ישראל אין נתניה. יהי זכרם ברוך.

דבורה גרטובסקי - האמא של שלימה

שלימה גרטובסקי

מקס וגרישה גרטובסקי 1976

גרישה, שלימה והבת אנושקה, 1965

מנדל ויינזוף פעם פעיל - תמיד פעיל

חסיה זמיר

מנדל ויינזוף היה פעיל בקרב יוצאי אטקי כבר בצעירותו. בעיירה אטקי היה ב"שומר הצעיר" ומאוחר יותר קיבל את הנהגת הקן מידיו של שלמה ברמן. בישראל היה תמיד פעיל בעמותה של יוצאי אטקי. שני המכתבים המובאים להלן מעידים על פעילותו הברוכה.

לראשונה פגשתי את מר ויינזוף ב-1990, כ-3 שנים לפני שיצא לאור הספר "יד לאטקי" ויחד פעלנו להוצאתו, לאסוף החומר, לפניות לאנשים. אני מכירה אותו כאדם תם, פעיל ללא לאות, שומר על קשר קבוע עם כל האנשים מאטקי, מתעניין בשלום האנשים ובפעילות ועדת האגודה והעיקר - מדרבן ומדרבן... אני מאחלת לו, לאשתו ולאחותו ולבני משפחתם אריכות ימים.

ח"ן צייר מש"ל
ת"א 21.5.1970
294/ת"ל

אגודת יוצאי אטקי והסביבה (בפרבים) בישראל
21010

לכל מאן דנפיל

הח"מ, מנהל בשופר הנ"ל נותן יו"ר אגודת הפרבים העבריים, מכיר את מר מנדל ויינזוף מאטקי (בפרבים) עוד מימי הנעורים, בעקבר ביותי ראש קן השומר הצעיר בפטקי ואחר הפלוגה הפעילה של השומר הצעיר בלובלין.

כפנות השלומים היה מר ויינזוף חבר מהנהגת האגודית של השומר הצעיר ובשליחות של הפדרציה-עולי זו – בהצבנה האגודית על מקרן מקיימת לישראל.

בהיותו קומבאדיז למני עלייתי, היה פעיל בכל השטחים של התנועה הציונית והפרבות העברית. משנת 1940 ועד לעלייתו בשנת 1968, מ' בבריה המופלגת עבל אותו מבן קשר מצמצים ובכיס מבי להשיבת את פלומו ולפלוגת מרצה.

אין לי ספק, כפי ויינזוף יאזור להישאר כפקיד ציוני, שהרי את מנהיגי האגודות ביותר נתן למען התנועה הציונית.

בכבוד רב

ב. י. גיבלי

אגודת יוצאי אטקי והסביבה (בפרבים) בישראל.
אגודה רשומה ע"י 2942
הכתובת: ת.ד. 170 חולון

חולון, ה"ח ניסן תשל"
24.4.1970

לכל מאן דבעי !

הריני למשר בזה כי החבר מנדל ויינזוף פלפר עיפתנו אטקי בפרבים הזה במשך מפקן ציוני ופעל רבות בעבר התנועה הציונית והסוכנות בעיפתנו.

תרבה פעילות נשוי על ידי פמיפרות בפא בארבה אין קץ לתנועה הציונית בלארצינו

החבר ויינזוף מנדל חונך בתנועת הנוער של השומר הצעיר בעיר מולדתו ובבגר מ-1928 עד 1936 ומ-1936 עד 1939 היה ראש הקן. הספרה המקומית הציונית לא פלאנקה מבנה וע"י השתלטנו ב"ל הצליח להמשיך בפעילות הציונית בעיפה.

כל השנים שהי בכיסיה התנועה למרות שלטון הכיבוש השארל הפסיק בכל הזדמנות את הרקמן והמשיבות של הציונות וישראל, עלה ארצה מעיר ג'רבינסק עיר מגוריו עד עלייתו ארצה עם אשתו בדצמבר 1968. מחבר ויינזוף נכי פלחמה, משוחרר עמה בחולון קיים שלם.

רצוי לעזרת הנוכחות המתאים לקליפתי המתירה.

על החתום:

יוסף טלפטרנסק
יו"ר האיגודים אטקי.
(לשכבר חבר מועד הציוני במקום וכן ראש הקן הנוער הצפוני)

יוסף אלפרוב
גזבר הכבוד
[illegible]

אגודת יוצאי אטקי והסביבה (בפרבים)
בישראל
ISRAEL

משפחת ויינזוף

שגרים כיום בארה"ב ובישראל

מנדל ויינזוף

לילי ויינזוף היגרה בשנת 1920 לארה"ב אחרי מלחה"ע הראשונה. כל החיים היא זוכרת את משפחתה שנשארה בעיירה הנידחת, והשתדלה לעזור להם ללא התחשבות במצבה האישי. לילי התחתנה עם גיאורג קורן, יליד אטיק מוהילב, ונולדו להם שתי בנות: ג'ודי ואסטלי. המשפחה התגוררה בניו-יורק. קורן נפטר בשנת 1990 ונקבר בבית הקברות של ניו-יורק בחלקה של אוטיק מוהילב שנרכש ע"י אחיו של יעקב גלמן: שבתאי גלמן ז"ל. אשתו, מלכה גלמן הייתה אחות של אבא שלי ז"ל. יהי זכרם ברוך. אחותי, לילי קורן, נפטרה בעשירי לחודש אייר תשנ"ב 13/5/92 ונקברה בבית הקברות בניו-יורק בחלקת אוטיק מוהילב. יהי זכרה ברוך. בתה, ג'ודי התחתנה עם אדלברג ולהם נולדו הילדים מרקס וסו. למרקס נולדו 2 ילדים וסו מתחתנת השנה (1996) בשעה טובה.

אסטל התחתנה עם ז'רי קרקוב (Jery) ולהם נולדו שני בנים: אדוארד ואנזיו.

אחותי פולי ויינזוף היגרה לארה"ב בשנת 1923. פולי ויינזוף התחתנה עם רלף רוימישר ונולדו להם שילה ואייבי. גם פולי דאגה למשפחה באטקי כל החיים. שילה התחתנה עם נורמן וסרמן ולהם שלושה ילדים: סטיוארט, ליזה ופול. אייבי התחתן עם מדלן ולהם שני בנים: פיטר וון.

ישראל ויינזוף היגר לריו-דה-זינרו בשנת 1925. אשתו זינה נפטרה ב-1978 ואחי, ישראל, נפטר בשנת 1979. הם קבורים בריו-דה-זינרו. יהי זכרם ברוך.

אני, מנדל ויינזוף קיבלתי היתר יציאה מצ'רנוביץ בדצמבר 1968.

עלינו לישראל והתישבנו בחולון יחד עם אשתי יהודית. עבדתי בתור אפסנאי במרכז טכני בחולון ע"ש מ. נמיר, ויהודית עבדה בתור אחות בקופ"ח. בשעות הפנאי פעלתי יחד עם חברי הוועד של איגוד יוצאי אטקי להנצחת העיירה ותושביה. עד היום אני ממשיך לפעול.

אחותי, גיטה ויינזוף התחתנה עם ניוסיה רוזנבליט. בשנת 1966 קיבלו גיטה, ניוסיה ושוניה בנם היתר יציאה מצ'רנוביץ ועלו לישראל. הם התישבו בגבעת נשר. ניוסיה עבד במועצה המקומית וגיטה עבדה בטכניון. אחרי ששוניה סיים את לימודיו בטכניון ואת שרותו הצבאי, המשיך בלימודיו בארה"ב, שם התחתן עם ברברה-אליס בשנת 1979 ונולדו להם שלושה ילדים: דני, רייציל ויונתן.

מימין: פולי רוימישר (ויינזוף) בעלה רלף מאחוריה, משמאלו - ישראל ויינזוף מברזיל ואשתו זינה

במרכז: לילי קורן (ויינזוף) משמאלה - בתה אסטל ובעלה זיידי. מאחורי אסטל בנה אדוארד ולפניה בנה אנזי, מימין ללילי הנכדה סו והנכד מרק

מימין: אברהם ברונשטיין - היה מנהל חשבונות ראשי של שנידמן, אסתר ויינזוף (בת דודה מאמריקה שבאה לביקור באטקי), גיטה - על העץ, ומנדל ויינזוף

מימין: מנדל ויינזוף, אשתו יהודית, גיטה רוזנבליט (ויינזוף), ניוסיה - בעלה ז"ל. באמצע - בת הדודה חוה קירה

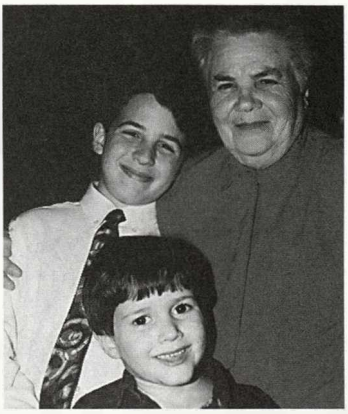

גיטה רוזנבליט (ויינזוף) ונכדיה דני ויונתן

יושבים מימין: ניוסיה רוזנבליט, גיטה רוזנבליט (ויינזוף), מנדל ויינזוף.
עומדים מימין: לורה ומרק - הנכד של לילי, שוניה רוזנבליט ואשתו ברברה אליסון, אסטל - הבת של לילי ובעלה זיו. אברהם נרש - בן של סוסיה ויינזוף

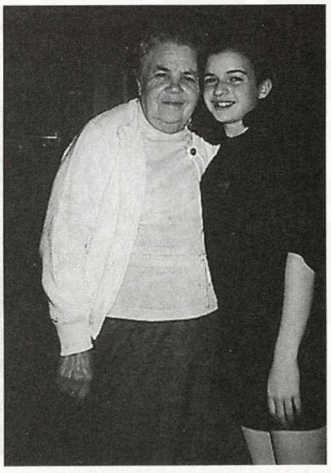

גיטה רוזנבליט ונכדתה רייצ'ל

שוניה רוזנבליט - עומד, משמאלו אשתו ברברה, מימינו שולי וסרמן ונורמן וסרמן משמאל. יושבת - גיטה רוזנבליט

פולי (ויינזוף) רוימישער ובתה שולה
וסרמן, הבן אייבי ובן-דוד סם רוימישר

מנדל ויינזוף, שרה וסוניה פיכמן

משפחת רוזנבליט (הצעירים) מימין: דני, רייצ'ל, יונתן
מאחור: שוניה וברברה

מימין: הרברט רוימישר - הבן של
פולי, פטר ווויין - בניו, ואשתו מדלן
בבר-מצוה של ויין

דאס חדר

(השיר שוכתב מזכרונה של גיטה (לבית ויינזוף) רוזנבליט
אונדזער ברודער פון ברזיל, ישראל ויינזוף, האט געזונגען דאס ליד.

אלס קינד בין איך אין חדר ארײן
דער רבי האט מיט מיר געלערנט גאנץ פיין:
געדענק זיה ישראליק וואס איך לערן מיט דיר
פון דיר, מיין תלמיד, בירושה פון מיר.

אין אז דו וועסט אמאל פארבלאנזיען פון דער היים
זאלסטו זיך, ישראליק, דערמאנען אין דיין
אלטען רעבענים חדר בירושה פון מיר, כסדר.

דאס חדר וועל איך געדענקען,
געדענקען פון געבוירן און
אין אז איך דערמאן זיך
טוט זיך אזוי בענקען.
דאס חדר איז מיין גלויבסטע פאן.

יעצט בין איך אן א חדר או נייעס
איך דערקען דעם רעבען ,אז דאס איז נישט מיינעס.
ער לערנט מיט מיר בולק די סדרה אפט מאל
אן דאס איז דערפאר וויל איך הייס ישראל.

די חברים דערמאנען מיך אפט מאל
אז איך שטאם פון דעם דאזיקען נאמען ישראל
אן מטרעפט מיך נאר כסדר,
אין דעם אלטן חדר.

דאס חדר וועל איך געדענקן
געדענקען פון געבוירן און
אן אז איך דערמאן זיך
טוט זיך אזוי בענקען
דאס חדר איז מיין גלויבסטע פאן.

משמאל: ישראל ויינזוף - בברזיל, אחיהם של מנדל וגיטה ויינזוף. בתמונה: ישראל משחק תפקיד בהצגה "200,000" של שלום עליכם. מימין: דז'יגאן שומכר מברך אותו.

ישראל ויינזוף ואשתו זינה. ישראל נפטר בברזיל בשנת 1971

די משפחה ווייסמאן פון אטיק

איליא ווייסמאן, חיפה

ווייסמאן מאיסיי איכילעוויטש און וויסמאן באסיא זענען ביידע געבוירענע אין אטיק. מאיסיי איכילעוויטש - אין 1907; באסיא מיכאילאוונא - אין 1913. זיי זענען עולה געווען קיין ישראל אין 1987.

דער פאטער איז געשטארבן אין 1988.

די מוטער איז געשטארבן אין 1995.

זיי האבן געווינט אין חיפה.

זייער זון איליא און זייער טאכטער אנא ווינען מיט זייערע משפחות אין חיפה.

איך לייג ביי די בילדער פון מיינע עלטערן.

משה ובתיה ווייסמן, חיפה 1980

משה ובתיה ווייסמן, אטקי, 1975

משפחת יוסף זוניס

גרשון זוניס

אבי המשפחה יוסף זוניס נולד באטקי ב-1878 והומת ביי"ז כאב שנת תי"ש, 10 באוגוסט 1941 בכפר בוריבקה אשר במחוז ויניצה באוקראינה בידי הכובשים הנאציים.

כל חייו עבד אבי בניהול תחנות קמח וכן בפיקוח על כריתת חלקות עצי יער להסקה, במקביל תרם מזמנו לצרכי ציבור: היה יו"ר חברת קדישא באטקי. רעיתו צילה נולדה ב-1898 בכפר בוריובקה אשר באוקראינה ונפטרה ב-1937 באטקי. תחילה גרו ב"שיל גאס" ואחר-כך עברו ל"אלטער שטוט" גאס וגרו אצל משפחת בירנבאום. כל חייה היתה אמי עקרת בית והקדישה את עצמה לחינוך ילדיה. שאיפתה הגדולה היתה להעניק השכלה לילדים למרות קשיי הקיום. כמנהג קהילות ישראל היתה פעילה בהתרמות לנזקקים במיוחד בערבי חג ומועדי ישראל. היו מקרים, כאשר נוצר צורך דחוף לסכומים גדולים יחסית כגון נישואי כלה עניה, היא לא היססה למשכן את חפציה כדי לאפשר את החתונה במועד, ורק לאחר שנאספו הכספים החזירה לעצמה את חפציה הממושכנים. להורי, יוסף וצילה, נולדו ארבעה ילדים: הבכור יעקב (ישה) נולד באטקי ב-1906 ונפטר ב-1984 בניו-יורק, הוא היה נשוי לזויה מלינבסקיה, נולד להם בן בזמן הכיבוש הנאצי, שהיה בן שש, כשנתקעו תחת הכיבוש והומתו באכזריות ב-10 באוגוסט 1941 בבוריובקה אשר באוקראינה. לאחר המלחמה יעקב נישא שנית. מנישואיו אלו נולד בן שגר בארה"ב. יעקב היה אדם מוכשר וחברתי מאד, הדבר סייע לו בחיים ואפשר לו להתאים את עצמו לנסיבות קשות ומשתנות.

אחותי הגדולה מניה, ילידת 1912, נישאה לידידי וילי הרשקוביץ אשר נפטר בשנת 1973 בבלגיה. מניה היא אחות מוסמכת במקצועה, עבדה עד גיל 80 (1992) גרה בבלגיה על יד בנה יוסף ובתה לידיה. אחי הצעיר אליהו (ליוסיה) נולד באטקי ב-1918 נישא לליזה רוזנטולר. להם בת יחידה בשם צילה - רופאה במקצועה, והיא נשואה ליגור טבצניק ולהם בן - אלכסנדר. כולם חיים בנתניה. אחי עבד כל חייו כמנהל עבודה בשרברבות. מקצוע זה מפרנס אותו עד עצם היום הזה.

אני גרשון (גרישה) הבן השלישי במשפחה נולדתי באטקי בשנת 1914. בנעורי כינו אותי "המתמיד" בגלל ההתמדה בלימודי בבית הספר ואחר הצהרים ב"חדר". נישאתי לדינה פלק בתם של הרופאים קלרה ושמעון פלק. לנו בת יחידה - איזבלה, נולדה בצירנוביץ בשנת 1949. בתנו נשואה לד"ר יוסף זלצר. שאיפתי להשכלה הביאה אותי לחיים עצמאיים כבר בגיל 12. הדבר אפשר לי לסיים את בית הספר למסחר בבוקרשט לפני פרוץ המלחמה. בשנת 1940, עם הכיבוש הרוסי של בסרביה, חזרתי לאטקי. לא נזקקתי להרבה זמן כדי להתאכזב מהמשטר שלו צפינו זמן כה רב. עם פרוץ המלחמה נדדתי כמו רבים אחרים עד אסיה המרכזית, לאחר מכן הצפנתי לכפר קטן בשם בארדק על יד נובוסיבירסק. כאן הועסקתי ככלכלן בתאגיד של התעשיה האוירית. ב-1945 חזרתי למולדת והתישבתי בצירנוביץ בה גרתי עד 1973. בשנה זו עלה בידי להצטרף למשפחתי אשר בניו-יורק. כאן עבדתי במספר מקומות עבודה ככלכלן. גם רעייתי דינה עבדה במגוון של תעסוקות מעבר לגיל הפרישה. מאמץ זה העניק לנו פנסיה אשר מבטיחה את קיומנו לעת זקנה.

משפחת זוניס.
מימין לשמאל: גרישה,
יעקב, מניה, אליהו

מימין לשמאל: איזבלה, דינה,
גרישה זוניס. עומד: יוזף זלצר

משפחת נישצ'יי
מימין לשמאל: ידידה, האם רוזה (לבית פלק) הבת של יוסף ולידיה ונכדה לרוזה ואברהם,
אברהם נישצ'י.
עומדים מאחור: יוסף - הבן, רעיתו לידיה, פניה - הבת, הבעל גריגורי קציאר

מימין לשמאל: דינה
רוזנטולר, ליוסיה וליזה
זוניס והבת צילה, 1963

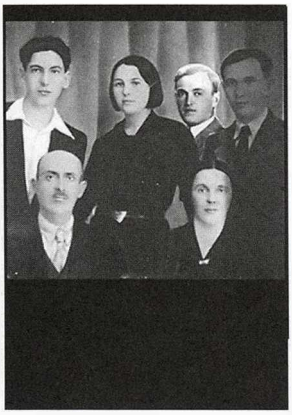

משפחת זוניס
מימין לשמאל: יושבים: צילה
ויוסף זוניס
מאחור: גרש, ינקל, מניה,
ליוסיה

ליזה זוניס, רעיתו של
לוסיה זוניס

ליוסיה זוניס

צילה זוניס

ישה זוניס - ניו יורק, 1966

ישה, מניה וגרישה זוניס

וילי ומניה (זוניס) הרשוביץ

ליד המצבה של יעקב זוניס - באמריקה

משפחת זוניס
מימין לשמאל: יושבים: ליוסיה זוניס, יעקב (יאשה) זוניס ז"ל, גרישה זוניס,
דינה (פלעק) זוניס,
עומדים: פוליה דץ ז"ל, ליזה זוניס, צילה (זוניס) טבצ'ניק, איזה (זוניס) זלצר

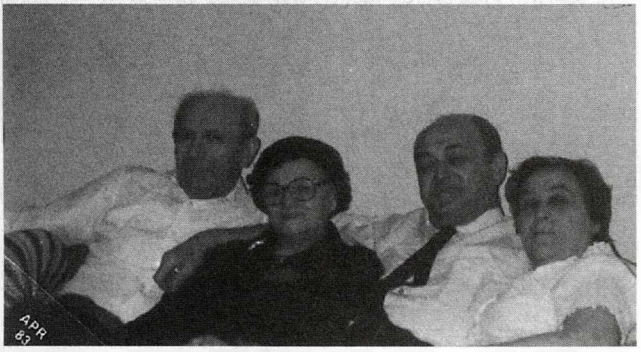

משפחת זוניס
מימין לשמאל: דינה (פלק) זוניס, ישה זוניס, מניה (זוניס) הרשוביץ, גרישה זוניס

משפחת גמרניק
מימין לשמאל: הבן - מוסיה (משה), רעיתו סידוניה (לבית זיגלר), בתם עדה, האם - איטה
(לבית פלק), האב - נחום גמרניק

משפחת יאשפא

תמונות מספרות

יאשפא-פינקעל
געבוירן אין 1898, געשטארבן אין 1965.
געבראכט צו קבורה אין אטיקער בית-עולם.

דוד יאשפא
געבוירן אין 1894, געשטארבן אין 1973.
געבראכט צו קבורה אין אטיקער בית-עולם

פון רעכטס אויף לינקס:
יאשפא מוניה - געבוירן אין 1922,
אנטיילגענומען אין דער מלחמה קעגן די דייטשע פאשיסטן, יאשפא קלארא - געבוירן אין 1920, קליימאן יעפים - געבוירן אין 1920.

מימין: דוד יאשפא, פינקל יאשפא - אשתו, ביניהם הבת קלרה

די משפחה פון קלארא ישפא-קליימאן
קלאראס מאן יעפים קליימאן, דער זון סאשא, די טאכטער רימא

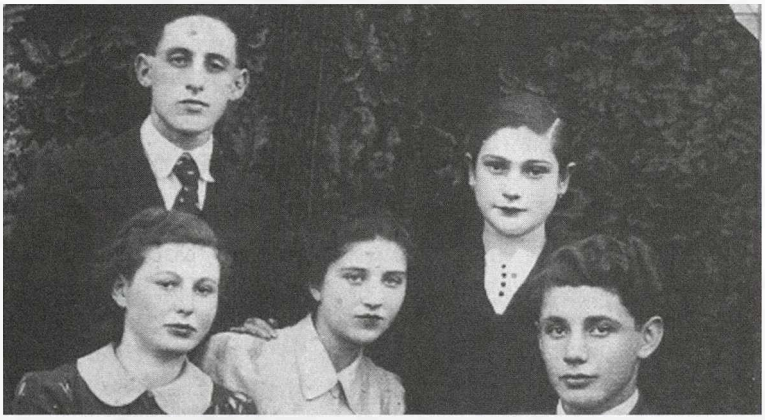

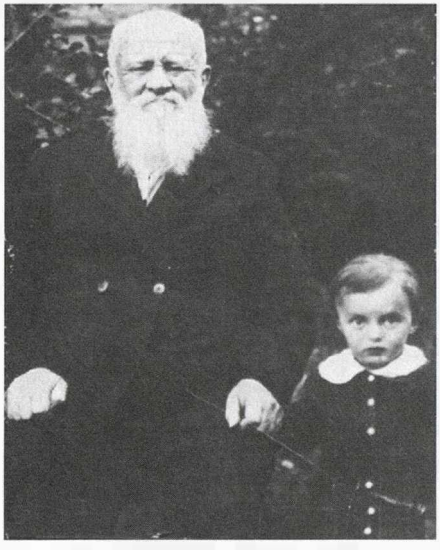

מרדכי גינדיס, 26.10.1938 דער עלטסטער תושב אין אטיק. געבוירן אין 1856, נעשטאָרבן אין 1940. געבראכט צו קבורה אין אטיקער בית-עולם. מרדכי איז קלרה ישפאיס זיידע, מיט זיין אייניקל בוריס.

פון לינקס: **קליימאן יעפים**, געבוירן אין 1920. מיטגלידער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע "ביתר". אין 1940 ווערט ער פארמשפט דורך די סאוועטישע מאכט-פארשטייערס אויף 5 יאר און ווערט פארשיקט אין די וויטע סאוועטישע לאגערן. דעם משפט האט דורכגעפירט אין מאסקווע א ספעציעלע בארטונגס-קאמיסיע פון נ.ק.וו.ד. פון ראטן-פארבאנד. היינט צו טאג געפינט ער זיך אין ישראל נאך צוויי אפזאגן. **קלרה יאשפא**, נאכן אומקערן זיך פון דער עוואקואציע האט זי חתונה פאר יעפים קליימאן. זי ווינט מיט איר זון און טאכטער אין ישראל. **פימא זילבערג**, אומגעבראכט אין 1941 דורך די דייטשע אקופאנטן. צוויטע שורה פון רעכטס אויף לינקס: **ראזא שילקרוט**, ווען איר גורל ווייסט קיינער נישט. **מאיר ווייסמאן**, געבוירן אין 1920. נאך דער מלחמה קערט ער זיך אום אהיים. אומגעקומען אין אוקראינע.

משפחת ליפטשאק

ליפצ'ק יסאק (יצחק)

איך, יצחק ליפטשאק בין געבוירן און 1919.

מיינע עלטערן און שוועסטער וועלכע זענען געבוירן און געלייבט אין אטיק, זענען אומגעקומען אין לאגער אויף דער אוקראינה, נישט באויסט ווי און ווען.

איך בין געבליבן איינער פון דער משפחה. איך בין געוויזין אויפן פראנט. גאט האט מיך גע'לאזט לייבן אז איך זאל זיין א זכר.

איך בין געקומען קיין ישראל אום 15.10.1996 מיט מיין משפחה.

מיין משפחה פון אטיק:

מיין פאטער ליפטשאק ישראל געבוירן 1888.

מיין מוטער ליפטשאק חיה געבוירן 1890.

מיין שוועסטער ליפטשאק העני געבוירן 1916.

מיין שוועסטער מרים געבוירן 1921.

מיין שוועסטער רחל געבוירן 1923.

מיין שוועסטער רייזי געבוירן 1925.

מיין פעטערס משפחה פון אטיק:

מיין פעטער ליפטשאק יעקב געבוירן 1886.

זיין פרוי ליפטשאק מעסי געבוירן 1888.

זיין טאכטער ליפטשאק פערל געבוירן 1914.

זיין זון ליפטשאק שמואל געבוירן 1917.

זיין זון ליפטשאק שמעון געבוירן 1921.

זיין טאכטער ליפטשאק מרים געבוירן 1923.

די פאמיליע שמעון לרנר

מנדל ווינזוף

שמעון לרנר און זיין פרוי שלימע מיט דיע קינדער דובע אונד רעיה.

שמעון לרנר האט געארבעט ביי די ברידער חלפין, ער האט אונגעפירט מיט דער ארבייט.

ער האט געווינט אויף דער טעריטוריה פון דער בוימל פאבריק.

אין יאר 1940 האבן ארבעטער פון דעם פאבריק אנגערעט אויף שמעון לערנער ביי די מאכט ארגאנען און ער איז אומשולדיג פארשיקט געווארן אין א מיליטערישער אפטיילונג פון באשולדיקטע, פון וואנען ער האט זיך מעהר ניט אומגעקערט. ער איז געפאלן און יאר 1943 אין דער מלחמה. זיין פרוי און קינדער זענען אומגעקומען אין דער מלחמה.

יהי זכרם ברוך.

שמעון לרנר (מוקף בעגול) בצבא הרוסי - 15.9.1943, נפל בחזית.

משפחת סטולייר

אייזיק סטולייר

מימין לשמאל: מניה וחייצ'ה סטולייר, מייקה (בלייבס) סטולייר
ובעלה יוסף סטולייר. צולם בזמן מלחמת העולם השניה.

מימין: מייקה, אדיק, יוסף סטולייר, 1947.

מימין לשמאל: ויליה בילדנר, מניה סטולייר. יושבים: חייצ'ה ואדיק סטולייר

מייקה בלייבס - אשתו של יוסף סטולייר
1936

יוסף סטולייר
עם מדליות ממלחמת העולם השניה

ליד קברה של מייקה סטולייר (בלייבס)
31.12.1914 - 9.10.1975
מימין: הבעל יוסף סטולייר.
משמאל: הבן אדיק ואשתו אספיר

יוסף סטולייר חייל בצבא הרוסי במלחמת
העולם השניה

ויליה בלייבס.
נהרג בשואה בשנת 1944 בהיותו בן 5 בערך.

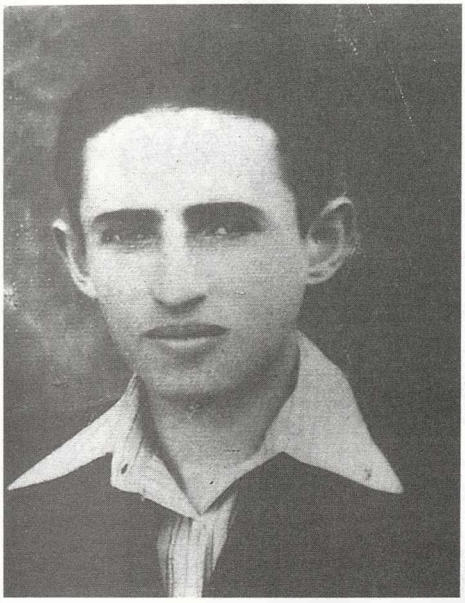

ליוסיה בלייבס.
נהרג בשואה בשנת 1944.

משפחת בורסוק
מימין: יושבים: זלמן ופרומה. עומדים:
יוזיק, יוסף, מוניה.
זלמן בורסוק הוא הדוד של מייקה ואהרון
בלייבס.

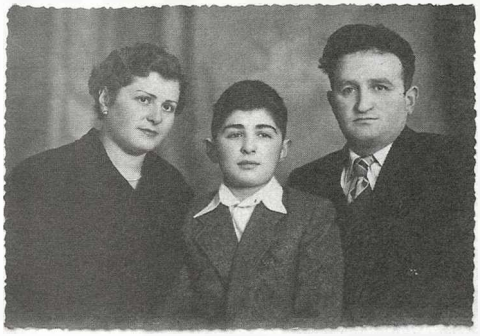

משפחת בלייבס
אהרון, ויטלי, ריבה

תולדות משפחת סלובודניוק*

אביבה רוהיג (לשעבר קלרה סלובודניוק)

הסבא יעקב סלובודניוק

מהסיפורים של אמא ואבא שמעתי על תולדות סבא, אשר היה איש נעים הליכות. הוא היה נשוי באושר ועושר, אבל לא היו לו ילדים.

איני יודעת האם אשתו נפטרה או התגרשו, הוא נישא שנית לסבתא אסתר וחי כל שנותיו באטקי.

סבתא אסתר

איני יודעת הרבה פרטים על סבתא אסתר, מהסיפורים של ההורים:

סבתא נישאה בפעם הראשונה דרך שידוך, כמקובל באותם הימים, ולא הכירה את החתן לפני החתונה. התברר לה שהוא היה מבוגר מאוד והיא קמה וברחה בחזרה להוריה. כנראה היתה מאוד עצמאית.

היא נישאה שנית ונולדו לה 2 ילדים: נחמה ואריה, אשר נפטר משחפת.

בעלה השני נפטר והיא נישאה לסבא יעקב.

סבא יעקב וסבתא אסתר חיו באושר ונולדו להם 4 ילדים, אבל העושר הרב שהיה לו נעלם באסונות טבע ועיסקות לא טובות.

הוא נהג לומר: עכשיו אני עשיר עם משפחה וילדים!

הילדים שנולדו להם: צירנה, יוסף, פיגה ומשה אשר נהרג במהפכה. כפי שכתבתי, הם חיו כל השנים באטקי, אבל הילדים גדלו והתפזרו.

דודה נחמה

מנישואים קודמים של סבתא אסתר - היתה חולנית ובנוסף לזה המטפלת הפילה אותה והיא נותרה בחיים, אבל עם גיבנת.

למרות זאת היא הצליחה להתחתן עם אדם יפה ונחמד, אברהם קויפמן שמו.

נחמה הייתה אשה חכמה ואת הבית שלה ביאסי (רומניה) פתחה לאורחים, אשר באו ברצון.

שניהם היו פעילים ציונים בגורדוניה, והבית שלהם שימש מפגש לפעילים ברומניה וגם למבקרים מארץ ישראל.

הם עלו לארץ בשנות הארבעים (עם פרוץ המלחמה) וגרו בגבעתיים. הייתה להם קצת אכזבה בארץ: הפעילות העניפה שהם ניהלו ביאסי כמעט הסתיימה כאן. הדוד אברהם נפטר ב-1950 והדודה כמה שנים אחריו.

---

* ראה תמונות בספר "יד לאטקי" עמי 392-394.

דודה צ'רנה

צ'רנה סלובודניוק הייתה אחות במקצועה, היא אפילו הספיקה לשרת בצבא בזמן מלחמת העולם הראשונה. אחרי המלחמה גרה בצ'רנוביץ, עבדה כל השנים בבית החולים היהודי, בהתחלה כאחות ואחר כך כאחות ראשית וגם כאחות מנתחת.

היא לא התחתנה וכל חייה היו מוקדשים לעבודה. עלתה לארץ בשנות השישים וגרה עם הורי בתל-אביב. אחר כך עברה לגור בקיבוץ בית-קמה, שהיה ביתי אז.

נפטרה בשיבה טובה בגיל 91.

דודה פניה

היחידה שנשארה לגור באטקי, למדה צילום ועסקה בזה לפרנסתה.

התחתנה עם משה זבדניוק ונולדו להם 2 ילדים: יאטה ויעקב הגרים עכשיו בארץ.

בזמן מלחמת העולם השניה, כאשר הגרמנים התקרבו לאטקי, ברחה המשפחה ביחד איתנו לברית המועצות והגיעה עד לאסטרכן, אשר נמצאת על הוולגה קרוב לים הכספי.

התנאים היו מאוד קשים: קור ומחסור במזון, אשר חולק בכרטיסים.

הדודה פניה חלתה ונפטרה מדלקת ריאות וכמה ימים אחריה נפטר הדוד משה מזיהום.

יעקב, אשר נשאר יתום, גדל בבתי יתומים וב-1943 הגיע לאומסק ושם נפגש עם יאטה. עם גמר המלחמה בא לצ'רנוביץ אל דודה צ'רנה. בצ'רנוביץ הכיר רב, אשר אסף ילדים יתומים להעלותם לארץ.

הוא הצטרף לקבוצה ועלה לארץ.

בארץ בהתחלה היה בירושלים, אבל לא רצה להמשיך בישיבה ועבר לתל-אביב, עבד תקופה בסולל בונה ועם גיוסו לצבא למד מקצוע ועבד עד ליציאתו לפנסיה בתעשיה אוירית.

התחתן עם ימימה ויש לו 2 ילדים: משה וציפי, שניהם הקימו משפחות עם ילדים (6).

יאטה למדה כל מיני מקצועות בזמן המלחמה. בין היתר היתה מתלמדת על אניה בים הכספי.

בגמר המלחמה באה לצ'רנוביץ וגרה עם דודה צ'רנה ולמדה באוניברסיטה הוראה. התחתנה עם יעקב קלימניק ונולד להם בן משה. יעקב נפטר סמוך לעלייתם ארצה ויאטה ובנה משה עלו לארץ ישראל בשנות השבעים. יאטה עבדה שנים כמורה בתיכון ברחובות ולא מזמן יצאה לפנסיה. בנה משה למד הנדסת מזון, הקים משפחה וחי ברעות עם אשתו ושלושת ילדיהם.

יוסף סלובודניוק

למד מקצוע מסגר אינסטלטור והגיע בזמן מלחמת העולם הראשונה לרוסיה בגלל עבודתו. שם הכיר את ריבה - אמא שלי.

הם התחתנו באסטרכן ב-1916, אחותי רוזה נולדה ב-1917 בסטברופול, שם גרו בגלל עבודתו של אבי. הם חזרו לאטקי בדרך-לא-דרך בזמן המהפכה וגרו שם עד 1920.

אחי יעקב נולד באטקי ב-1919. המשפחה עברה לגור ביאסי (רומניה) ב-1920 ושם נולדתי אני ב-1927. אבא פרנס יפה את המשפחה וחיינו חיי רווחה. אחותי למדה שפות באוניברסיטה ואחי התכוון לעלות לארץ, כאשר הפשיסטים עלו לשלטון ברומניה ב-1940.

ברחנו לבסרביה לאטקי, אשר היתה אז תחת שלטון ברית-המועצות.

המלחמה אשר פרצה ביוני 1941, מצאה אותנו באטקי ואת אבא בצ'רנוביץ, לשם היינו אמורים לעבור עם גמר שנת הלימודים.

אחותי שימשה כמורה בכפר על-יד אטקי.

ברחנו יחד עם משפחת זבדניוק לברית-המועצות וכעבור חודש הגענו לאסטרכן, שם גרה משפחתה של אמא. אבל המלחמה באסטרכן נתנה אותותיה במחסור ובקור. ככל שהגרמנים התקדמו, אילצו אותנו להתפנות, כאלמנטים לא רצויים מהמערב.

הגענו לקזכסטן הצפונית, לעיירה אלכסייבקה: אמי, אחותי, אחי יעקב ואני. אחי התנדב לצבא ונפל במלחמה ב-1943 בקרב על וורונז'. בכפר הפסקתי ללמוד בגלל מחסור בספרים וגם בגלל חוסר אהדה של התלמידים.

עבדנו, אחותי ואני, בבית החולים, אשר יצר כל מיני כלים מעץ עבור הצבא (כמו כפות עץ). בעיקר פרנסה אותנו אמי, אשר הייתה תופרת מעולה ועבדה תמורת מזון.

כך יכולנו גם להושיט עזרה לאחרים: גיטה ובלומה היו כמו בנות משפחה.

בכפר היינו שנתיים, למדנו להסתדר בקור הנורא °40-. למדנו לגדל תפוחי אדמה, לאפות לחם, כאשר אמא הביאה קמח.

ב-1944, כאשר צ'רנוביץ שוחררה, נפגשנו מחדש עם אבא ודודה צירנה, אשר עברו את המלחמה בצ'רנוביץ. בהתחלה נלקחה משם קבוצה גדולה של יהודים לטרנסניסטריה. לא רבים חזרו משם.

אבל בצ'רנוביץ, באופן יחסי, נשארו הרבה יהודים. מספרים שהיה ראש עיר מאוד הגון ואישר כל פעם לקבוצת יהודים להסיר את הטלאי, כדי שהגרמנים לא יראו כל כך הרבה יהודים.

אבא והדודה צירנה לא סבלו ממחסור במזון, אבל חיו בפחד גדול.

המשפחה התאחדה והוחלט אם וכאשר אפשר יהיה - לעזוב את ברית-המועצות ולעלות לארץ. ניתנה אפשרות ליהודים אשר גרו ברומניה לחזור לשם.

וכך חזרנו באביב 1946 לרומניה ובסתיו עלינו לארץ.

רוזה נשארה ברומניה אצל חברה טובה ולא ידענו שאנחנו נפרדים לעולם.

היא התחתנה וחיה באושר עם בעלה הנרי ונולדה להם בת אירינה, שעלתה לארץ, הקימה משפחה עם 2 ילדים, אבל לאחר 6 שנים עזבה וחיה עכשיו בקנדה.

יוסף וריבה סלובודניוק גרו בתל-אביב עד 1969 ואז עברו לקיבוץ בית-קמה, יחד עם דודה צירנה.

הם נפטרו בשיבה טובה, יוסף בגיל 83 וריבה בגיל 85.

אני גרתי בבית-קמה מ-1949 עד 1994, והייתי בין מקימי הקיבוץ. התחתנתי עם נפתלי ונולדו לנו 3 ילדים: רמי, שלומית ואמירה.

לשלומית ואמירה משפחות עם ילדים.

כמו שאני הבאתי את הורי לקיבוץ, שיהיו לידי לעת זקנה, כך הילדים, אשר עזבו את הקיבוץ, הזמינו אותנו לגור לידם.

וזה גורלה של משפחה יהודית, אשר לאחר תלאות הגיעה לארץ.

משפחת יצחק ואסתר-גיטל פלק

גרשון (גרישה) זוניס, ניו-יורק

בית יצחק פלק עמד בעיר החדשה על יד "תלמוד תורה" ובית הקהילה. זה היה בית ישן עם חצר. ליצחק וגיטל פלק נולדו ארבע בנות ושלושה בנים. כמנהג הימים ההם היתה אחוה משפחתית רבה אשר באה לביטוי בשבתות ובמועדי ישראל. יצחק נפטר לפני פרוץ מלחמת העולם השניה ורעיתו אסתר גיטל נפטרה בגירוש הגדול של הגרמנים והרומנים אי שם במקום לא ידוע בדרך. בתם הגדולה פניה ובעלה אברהם זילבר נורו עוד באמצע 1941 כאשר ניסו להציל את בנם מרה שסבל מהתקפי אסטמה. תוך כדי מנוסתם נעצר הבן להשתעל והוא נורה עם הוריו על ידי המלוים הנאציים.

בנם ראובן פלק היה נשוי לרוזה קראם ולהם שתי בנות: ליוסיה בת 12 וזויה בת 10. כולם נפטרו במסע הגדול ליד הכפר קלימאוצה.

הבן ד"ר שמעון פלק ורעיתו קלרה הצליחו להמלט לרוסיה, אולם בתם איזה שהיתה נשואה לד"ר סולומון טולפולר מידיניץ הומתה עם בעלה בכפר צ'פלאוציה בו עבד ד"ר טולפולר כמנהל בית חולים. תוך כדי הבריחה הצליחו קלרה ושמעון לפגוש את בתם דינה שנישאה בתום המלחמה לגרישה זוניס. בזמן המלחמה הספיק ד"ר פלק לנהל את המחלקה הפנימית של בית חולים בעיר וורושילובגרד. עם התקרבות החזית הוא גויס והתמנה כמפקד רכבת פנוי של פצועי מלחמה, הוא נקלע בכיתור של הגרמנים ובנס שרד והגיע חולה ותשוש לעיר סזרני על הוולגה כאן הוא נפטר בבית חולים. כתוצאה מרעב דיזנטריה ומחלה בשם ב.ב.או. (העדר ויטמינים).

רוזה פלק ובעלה אברהם נישצ'י עברו את המלחמה בגירוש בטרנסניסטריה ושרדו אחרי המלחמה עם שני ילדיהם, הם התגוררו בבלצי בבסרביה. הבת הצעירה שלהם נפטרה בשנת 1958. הבן יוזיק הגיע לישראל אל בתו הרופאה בכפר סבא ותוך זמן קצר נפטר ב-1994.

איטה פלק ובעלה נחום גמרניק ובנם מוסיה הצליחו לברוח לרוסיה וגרו באלמה-אתא - עיר במרכז אסיה. בתום המלחמה חזרו לבסרביה והתגוררו בבלצי. כאן נפטר בנם הרופא מוסיה בשנת 1990.

בן נוסף למשפחת פלק בשם נחום, היגר בשנת 1905 לאמריקה ונפטר בשנת 1975. גולדה פלק היתה הצעירה בבנות של יצחק ואסתר פלק. היא נישאה לשלמה זובקוב והם היגרו בשנות העשרים לבואנוס-אירס אשר בארגנטינה. הם נפטרו לאחר מלחמת העולם השניה. אני נזכר בכאב לב במשפחת פלק הענפה והמלוכדת שאני קשור אליה בצורה כפולה: אבי היה בן דוד של ד"ר שמעון פלק ומצד שני אני נשוי לדינה בתם של קלרה ושמעון פלק. לדאבון ליבי רוב בני המשפחה ניספו בשואה והנותרים נפטרו. רעיתי דינה זוניס היא שריד יחיד, נכדה ליצחק וגיטל פלק.

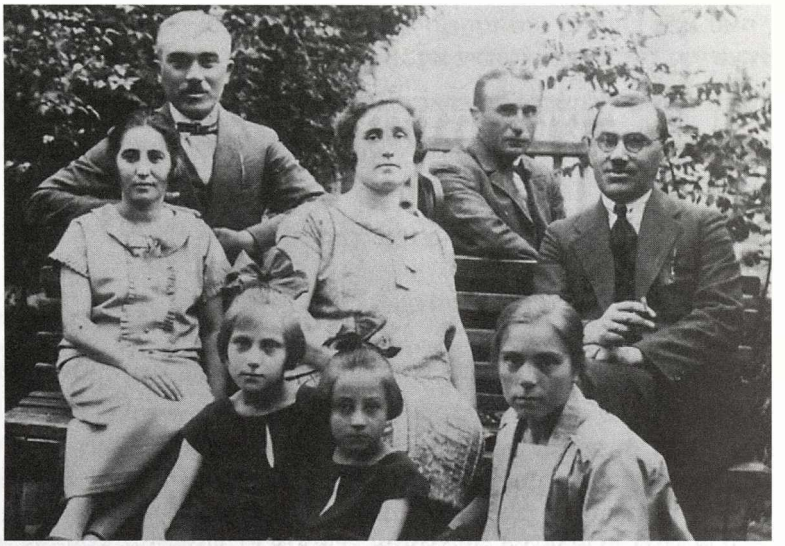

משפחת פלק, ישראל פרידמן, אליעזר ומלכה גולדנברג
מימין לשמאל: קדימה: עוזרת של משפחת פלק, דינה זוניס (פלק) איזה טולפולר ז״ל (בת).
על הספסל: ד״ר שמעון פלק, ד״ר קלרה פלק, מלכה גולדנברג.
מאחור: ישראל פרידמן, אליעזר גולדנברג.

איזה טולפולר ז״ל, הבת של ד״ר פלק

ד״ר שמעון פלק

דינה זוניס, הבת של ד״ר פלק

זיכרונות וועגן אטיק

(די יארן 1918-1940)

קיווא (מוטיא) קאזאק

די איינארדענונג פון דעם שטעטל

צווישן אלע שטעט און שטעטלעך פון בעסאראביע איז אונדזער שטעטל אטיק געווען בעסער איינגעארדנט.

די סיבה דערפון איז: סוף פון פארגאנגענעם יארהונדערט, בעתן אויפבויען פון דער אייזנבאן-בריק איבער דעם טייך דניעסטר, איז אנגעקומען קיין אטיק דער מיניסטער פון טראנספארט דער גראף וויטע. ער האט דעמאלט באפוילן אויסברוקירן אלע גאסן אין שטעטל און אויך אויסבויען טראטוארן, אנהויבנדיק פון "בארג" ביים אריינפארן פון סאראקא, ביז דער סטאנציע וואלטשינעץ. א דאנק דעם האט זיך געשאפן א לאגע, אז אטיק האט זיך אויסגעטיילט פון אלע ארומיקע שטעטלעך, ווו במשך פון פרילינג און אסיען איז אויף די גאסן געווען בלאטע נישט דורכצוגיין און נישט דורכצופארן.

שוישפיל אונטערנעמונגען

אין מיין זיכרון האבן זיך פארהאלטן די בילדער:

א האלצערנער, נישט באווארנט פון קעלט, סאריי מיט א בינע "אין דער שמאלער גאס", לעבן דעם הקדש, ווו מע פלעגט אלע יאר באקן מצות פאר דער יידישער קהילה.

אין די צוואנציקער יארן זענען ארויסגעטריטן סידי טאל, וואנסקי און אנדערע שוישפילער, וועלכע פלעגן גאסטראלירן אין שטעטל אין א מער וואראמען שטאל.

אין די דרייסיקער יארן האט מ. זילבער אויסגעשטאטן אין זיין הויף א גאנץ פיינעם זאל מיט 250 זיץ-פלעצער, מיט א בינע, מיט קוליסן, מיט א גרוב פארן ארקעסטער און א קינא-בודקע. קינא-לענטעס דורך באווענגלעכן קינעמאטאגראף האט מען געקענט זען אין סאריי פון דעם באלגארין בארסאן אויפן מיידאן. שפעטער, ביזן יאר 1940 האט מען דעמאנסטרירט פילמען אין קינא-טעאטער "אטענאום" ניט וויט פון דער פרימאריע און פון דער שול אין מאידאן.

***

אין דער ערשטער אויסגאבע פון בונד "יד לאטקי" איז וויניק באלויכטן דאס קולטורעלע לעבן פון שטעטל.

איך וויל דערמאנען די מוזיקאלע מישפחה גורעוויטש, וואס האבן געווינט אויף דער מאהאלא. דער עלטערער זון, אן אויסגעצייכנטער פידלער, איז אוועקגעפארן קיין בוכארעסט און איז געווארן דארט א סאליסט אין קעניגלעכן ארקעסטער. דער יינגערער זון, אויך א

פידלער, האט אפט באגלייט מיט זיין מוזיקאלישן אקאמפאנעמענט די שטומע פילמען. ער האט פארענדיקט די קאנסערוואטאריע און איז געבליבן ווינען, לויט מיין מיינונג, אין יאסי.

צווישן די מוזיק-ליבהאבער ניט-פראפעסיאנאלן, וויל זיך אונטערשטרייכן די נעמען פון:

סרולצע פרידמאן, דעם פידלער. אגב, ער איז דער פעטער פון ירוחם גולן (גאלדענבערג), וואס ווינט אין ישראל.

די פיאניטין ראזא גראסמאן-מעדוועד; די פידלער באריא פיקאייזען און לוזער גערמאן, אשר שפירה.

אך וויל אויך דערמאמען די מעלאמאנען:

א. דעם שניידער יאנקעל נאטיק, ביים בריקל "אויף דער אלטער שטאט" מיט זיין גראמאפאן און גוטער קאלעקציע פון פלאטעס. ער פלעגט די פלאטעס שטעלן שפילן אלע שבת און יעדערער האט געקענט ענגיסן פון די שיינע ניגונים, וואס זענען געפלאסן דורך די אפענע פענצטער פון זיין דירה.

ב. דעם קצב שאפסע וויסמאן, דער אויסנעמלעכער קענער פון ניגונים.

***און איצט וועל איך דערציילן וועגן דער קינסטלערישער זעלבסטעטיקייט פון שטעטל און וועגן די ארטיסטן.

מיט אכטונג דערמאן איך באסיע און וויטיע גאלדענבערג, פיניע בייזער, חנה-שרה מאריאכאווסקאיא, סימע נאטיק, פאניע סטאליאר, די זינגערין דאניע (פון דעם בארג), און צווישן די מענער: זעלדעלע זילבערשטיין, פיניע ראזענצווייג, ניומע גאמארניק, פיניע שטוראק, אושה רוזנצווייג, יצחק דאשעווסקי און אויך די סופלארן-רעזשיסערן: יוסף מארכאווסקי און כאסקעל זיסמאן, און שפעטער סיאמע קאליוסקין, מאטוסיע ברוכמאן, בערעלע רויזן, פרודעל ווינאקור, שייע גערשמאן און אנדערע.

בעת איך פלעג קומען אויף מיינע קאניקולן אהיים, פלעגט מען דורכפירן ספעקטאקלען מיט מיין מוזיקאלישער באגלייטונג, וואס זענען תמיד פארגעקומען מיט גרויס דערפאלג ביי פולע זאלן.

דימונה, 10 אקטאבער 1995.

משפחת קופרמן

רשמים מביקור בקישינב ובאטקי - מאי 1996

נרשם ע"י: י. גולן

נוכחים בפגישה: עו"ד נבו לבית קופרמן, ז. חלפין, מ. ויינזוף, א. זוניס, גולן.
השיחה הוקלטה ע"י י. גולן בהסכמתו של עו"ד י. נבו והועלתה על כתב.

אני מקוה שלא אהיה עליכם לטורח עם הסיפורים שלי ואנסה לעשות זאת בקיצור, מה גם שאין לי יותר מדי לספר. אמנם הייתי בבסרביה כשמונה ימים אבל באטקי עצמה הייתי פחות מיום, עקב הנסיבות.

אמי היא בת אטקי ולסבי היה שם בית. הקשר שלי לאטקי הוא שכמעט מדי שנה, בקיץ, היינו נוסעים מיאסי ברומניה שבה גרנו, לבקר את הסבא והסבתא באטקי, לתקופה של בין שבועיים לחודש וגם להתרחץ בדנייסטר. זכרונותי הם של ילד קטן כי עליתי ארצה בגיל שמונה וחצי והיום אני כבר יהודי זקן שעבר את ה-70, ולכן הזכרונות שיש לי מאטקי מטושטשים למדי. שמות סבי וסבתי הם: יחזקאל וצפורה קופרמן ז"ל. הם קבורים בבית הקברות בוולצ'ינץ. לסבי הייתה תחנת קמח. היו להם 7 ילדים: ליובה (אהובה) שהיא אמי, חנה - נפטרה בילדותה, קלרה - נישאה ונסעה לברזיל ונולדה לה בת יחידה בשם אנה (תימן) שחיה בסן-פאולו והיא שביקרה באטקי. לאנה נולדו 2 ילדים: אוסקר שנפטר ובת אדית. ריבה - חיה בקישינב ונפטרה לפני שנה וחצי, זינה - גם היא חיה בקישינב. נולדו לה 2 ילדים שהיגרו לארה"ב: עמיק (עמנואל) וסילבה. מאיר - התחתן עם סילביה ושם בנו ולדימיר אוליק שהתחתן, עלה לישראל והיגר לארה"ב, שם הוא פרופ' לאלקטרוניקה. אברהם - מהנדס חשמל שגר בקישינב.

אמי ז"ל, נהגה לנסוע לבקר את אחיותיה ואחיה בקישינב, שהייתה אז ברוסיה. אחיה - אברהם קופרמן, שהיה מהנדס חשמל, ואחיותיה זינה וריבה. לזינה היו שני ילדים שהיגרו לארה"ב. לפני כשנה וחצי נסעתי לבקרם ובהזדמנות זו דיברנו בטלפון עם הדודות בקישינב. הדודות ביקשו ממני מאוד לבוא. אחותי ואני התכוננו לנסוע לקישינב אבל אז פרצו המהומות בקישינב ואשתי אמרה לי שאם אני מחפש מהומות יש לי מספיק בארץ... לכן לא נסעתי, אבל שמרתי על קשר טלפוני עם הדודות וזאת למרות שאיני זוכר רוסית ולא רומנית, שהיא שפת האם שלי ואפילו אידיש למדתי קצת בצבא כיוון שנאלצתי לדבר עם עולים חדשים שהתגייסו בשנת 1948. מן הראוי לזכור שבתקופה של טרם קום המדינה הייתה דחיה לכל הקשור בגולה, והיה רצון עז להראות ולהשמע כצבר. מכאן ניתן להבין את היחס לשפות זרות, ואם נוסיף שהרומנית הייתה שם גנאי ("רומני גנב") ברור שאסור היה לי להזכיר זאת.

אחרי שהדודות שלי מתו, והיות ועברתי את זניט חיי ומתחילים לעשות חשבון נפש, חשבתי שמן הראוי שאראה את השרשים שלי. יש לי בת-דודה, אנא תימן, שגרה בברזיל ואחרי שביקרה באטקי סיפרה לי בהתרגשות רבה שאת הבית של סבא שלי הפכו לבית המפלגה הקומוניסטית. היא נסעה לרומניה ומשם ברכבת לרוסיה דאז, ועברה סיוט נורא: במעבר הגבול הסתכלו לה בשיניים וחיפשו לה בתחתונים ופירקו את השפופרת של משחת השיניים. היא זוכרת הכל כזוועה ויותר לא תדרוך שם כף רגלה. נזכרתי בדברים והחלטתי שאני צריך לראות את הבית שבו בילתי את חופשות הקיץ אצל הסבא על שפת הדנייסטר.

מכיוון שלא באתם לכאן ל-5 דקות ובאטקי הייתי מעט מאוד, אני מתחיל מבריאת העולם... אני כבר אחרי ניתוח לב פתוח והשתלת עורקים וצינטורים אחדים, החלטתי שלפני

שאני "מחזיר ציוד" כפי שאומרים בצבא, צריך להיות באטקי. איך נוסעים לאטקי? אני עדיין עו"ד פעיל ועודפי זמן אין לי. בניגוד למנהגי בדרך כלל, אני מכין כל נסיעה בקפדנות, דוקא לנסיעה זו שאני מאוד מחשיב אותה ואי אפשר לחזור עליה, לא היה לי זמן להתכונן כראוי. חיפשתי מפה של בסרביה ולא מצאתי בשום מקום. יש לי איזה אטלס ישן אבל כללי למדי.למעשה מפה שראיתי לראשונה זה בקונסוליה של מולדביה, שנמצאת בת"א, יש מפה על הקיר. ניסיתי לצלם ולא הצלחתי. בקיצור, יש לנו חברים שההורים שלה מאטקי - אוליה קוגן, ואז היא אמרה לי שיש ספר על אטקי וביקשתי את הספר כדי שאקרא בו. בגלל עומס הזמן, לא הצלחתי לקרוא כראוי את הספר אבל קיבלתי כל מיני כתובות של אנשים ואתה הפנית אותי ליושפה (מנדל) בבת-ים או חולון אבל בכתובת הזו גרו גרוזינים. האיש כנראה עבר לגור לדירה אחרת, כך שלא יכולתי לקבל הדרכה נאותה.

למזלי אני מכיר בן-דוד של דוד שלי שהוא גר בארץ. הוא רופא רנטגנולוג ובאמצעותו הייתי שולח לדודתי חבילות וכספים. הוא הבטיח לי עזרתו - יש לו גיסה שהיא ד"ר לפיסיקה והיא גרה בקישינב וגם דוברת אנגלית. מסתבר שהיא מבינה קצת אנגלית. אני החלטתי ללמוד רוסית וככה התחלנו לדבר ובעזרת אחת המזכירות הדוברת רוסית טובה. וכך שאלתי אותה איך מגיעים לאטקי.

התרשמתי שיש רכב וזכרתי במעורפל שהיתה רכבת באטקי. הסתבר שהרכבות לא עברו שום מודרניזציה מאז מלחמת העולם השניה. הן נוסעות באותו קצב ובאותו לוח זמנים. החלטתי לנסוע באוטובוס והיא אמרה אל תעז, וכאשר נסעתי ראיתי איך ממתינים חצי יום ויותר עד שמגיע אוטובוס בדרך לאטקי. שאלתי אולי אקח טקסי, אמרה לי הד"ר לפיסיקה שהמצב הוא כזה שאתה לא יודע עם מי אתה נוסע ולאן יוביל אותך. ואז היא הציעה רעיון אחר. היא עובדת כאסיסטנטית של מדענים בקישינב ויש לה שם מדענים שיש להם אוטו והם יהיו מאושרים להסיע אותי והיא תדבר איתם. הסכמתי ואחרי כחצי תריסר טלפונים איתה התברר שזה היה מזלי הגדול לקבל את ההצעה של הסעה ע"י מדען. נסעתי לקישינב דרך בוקרסט. היתה כוונה לבקר גם ביאסי שזו עיר הולדתי. אמנם ביקרתי שם בימי צ'אושסקו 1982 וקיבלתי גרדת מהמשטר: התורים, השוחד, בבתי הנורות היו נורות של 25W. קיבלתי מכה ברגל ולא היה שם אפילו צמר גפן. אמרו שרומניה התקדמה ונסעתי לרומניה ואכן בוקרסט היא עיר ללא הכר. היו לי זכרונות של סיר הבשר ברומניה ואני, כפי שאתם רואים, אוהב לאכול, ואני אוהב דברי מתיקה. לא יכולתי לאכול אפילו את השוקולד של רומניה, הוא פשוט לא היה אכיל. ואילו עכשיו אין בעיות, למי שיש כסף ניתן להשיג הכל. אפשר לאכול ב-$5 ארוחת צהרים טובה סוג א', אם כי, אם אתם מחפשים מסעדה רומנית טובה, זה לא בבוקרסט אלא ביפו.

נסעתי עם "טרום" ולמחרת היום המראתי עם מטוס אנטונוב לקישינב. שם אספה אותי הקרובה ד"ר לפיסיקה, אשה בת 68 ועדיין ממשיכה לעבוד, כנראה שהיא מדענית גדולה. איתה בא ד"ר לכימיה עם מכוניתו ונסענו לביתה. זה היה לי מאוד נוח כיוון שמצב הביטחון הוא לא טוב. אם אתה יוצא את המלון זה לא בטוח. למחרת היום דיברתי עם הד"ר לכימיה שאיננו יהודי והאנגלית שלו חלשה מאוד ובעזרת מילונים היתה קומוניקציה. קישינב עיר יפה עם הרבה ירק ושדרות רחבות ובאופן יחסי הרחובות נקיים, אבל כאשר עברתי במעבר תת-קרקעי, היה סרחון של שתן בלתי נסבל ולא שונה יותר מאשר אצלנו בתל-אביב.

יצאנו מוקדם בבוקר במכוניתי. בקישינב יש רחובות עם כבישים מסודרים כאשר מתרחקים מהמרכז ובעיקר מהעיר, המצב משתנה לרעה. נאמר לי שהכבישים נסללו לכבוד ביקורו של ברז'ניב, ב-1985, במולדובה ולכבודו עשו שיפוץ כללי, כבישים, חורשות וכד'. השם בסרביה נשכח, היום נקרא מולדובה. הכתב לטיני אין זכר לכתיב רוסי. ככל שאתה מרחיק מהעיר המצב לא יפה. בסרביה ארץ יפה - מישורים עם גבעות נמוכות, הכל ירוק, מלא מים ונחלים עם גשמים, לא זכרתי פרטי נוף. בחרתי לנסוע דרך סורוקה וזה מראה לא נעים.

מרחק של 5 ק"מ לקח לנו יותר זמן מהליכה רגלית. מלא בורות ומהמורות, מלא צוענים - אלה אנשים לא סימפטים, הם מקיפים את האוטו ומחפשים משהו לסחוב, לכן הגענו לאטקי והנה אני יורד בירידה תלולה של הדנייסטר. למעשה אטקי שוכנת בבקעה. היות ואמרתי לד"ר לכימיה שאני רוצה לבית הקברות והאיש לא הבין ולא ידע שליהודים יש בית קברות נפרד מהנוצרים, ואחר כך הסתבר לי שבבית הקברות היהודי הגברים לא נקברים עם הנשים. זה המצב בוולצ'ניץ'. עברה כשעה עד שהתברר שזה בוולצ'ניץ'. נסענו לוולצ'ניץ', שם כל אחד יודע איפה בית הקברות. הכפר מאוד יפה. על יד בית הקברות יש גוי, כל האיזור מלא ירק. בית הקברות מוזנח למדי. עשבים גבוהים עולים בין המצבות. הרבה מצבות נפלו. אני יודע שבכנית קברות באירופה יש כתובות בעברית ולהפתעתי על כל המצבות באטקי כתוב בעברית וזה הפליא אותי, כיוון שהמשפחה דיברו יידיש ורוסית ודיברו מולדובנית עם האיכרים. כל השלטים כיום מולדובנית. על המצבות כתוב בעברית: פה נקבר "הזקן החשוב" בני 50 עד 60 - תוחלת החיים היתה בהרבה יותר קטנה. חלק מהמצבות נפל וחלק מהמצבות העלו ירוקת ואי אפשר לפענח אותם. אני מעריך שתוך כמה שנים אי אפשר יהיה לפענח את הכתוב. חשבתי להזמין צלם שיעשה צילומים מבית הקברות, אבל התברר שבאטקי אין צלמים.

בזבזנו הרבה זמן ותכננו לוח זמנים כדי שנוכל לחזור לקישינב והייתי במצוקת זמן. חיפשתי המון זמן ולא מצאתי את מצבות משפחתי. יש לא הרבה מצבות חדשות מסוג שעושים הגרוזינים בארץ: שייש שגורעים תמונות, וכתובות בעברית ורוסית. לא מצאתי והד"ר לכימיה התעקש, ופתאום הוא אומר "מצאתי". אמרתי לד"ר שהסבא היה אמיד והמצבה צריכה להיות גדולה. ובכן, מצאנו את המצבה למעלה: "פ"נ צפורה בת מאיר קופמן" - סבתי. ולמטה על אבן ארוכה ברוסית "ציפורה קופרמן". זה שבר אותי. התרגשתי מאוד וזה היה פיצוי נאות על כל הקשיים. חיפשתי את קבר הסבא ולא מצאתי. הבטחתי לשומר שכר נאות.

אחרי הביקור בבית הקברות חזרנו לאטקי וחיפשנו את היהודי הבודד שגר באטקי. חיפשנו אותו ומצאתי את האיש. היהודי בן 86, צלול, מכונאי. דיבר אידיש. הרוב עזבו, מעטים עוד ישנם. רציתי לתת לו $10 והאיש סירב לקבל - גאווה אנושית נדירה. המצב נוראי באטקי כמו במולדוביה כולה. מכל מה שנשאר באטקי היהודית - אין ספק שזה בית הקברות. הבית של סבא בהריסה. כל הבתים עלובים. המצב הכללי במולדובה הוא כמעט ללא נשוא, לא רק מחסור כולל של עצים להסקה, אך יש גם קיטוב נוראי בין האוכלוסיה לעשירים שהיא מנקרת עיניים לעומת המשטר הקומוניסטי שעשו את זה בהסתר.לדוגמא: הד"ר לכימיה מקבל $50 לחודש. $1=4.25 לי. $1=2,000CR באוקראינה. ברומניה 3,900 לי=$1. אותה תופעה יש גם ברומניה. ברומניה הדלות והעוני נוראים אבל יש מקורבים לשלטון שיש להם אפילו מכוניות מרצדס. קיטוב גדול. הדוקטורית סיפרה שהאוכלוסיה ברוסיה מתגעגעת לקומוניזם.

לקראת סוף הביקור רציתי להזמין את שני המארחים הדוקטורים לארוחת ערב. היא לא רצתה ללכת והסיבה שבכל המסעדות הניי"ל חוגגים כל הספסרים, ובכל זאת לאחר שכנוע הזמנתי את הדוקטורית שלי לארוחת ערב - הוצאתי $45 לארוחה וזו משכורת חדשית שלהם למדען.

אני מצטער שדיברתי על אטקי מעט מאוד, אני עדיין בקשר עם הגוי שהוביל אותי ואם מישהו ירצה לנסוע אני יכול לקשר אותו והוא יהיה לעזר רב וזה איש שאפשר לסמוך עליו.

מכאן התפתחה שיחה לגבי שיפוץ בית הקברות. עו"ד נבו הביע את נכונותו לתרום לפעולה כזאת, גם יתר המשתתפים הסכימו לפעולה כזאת. הבעיה היא כיצד להעביר לשם את הכסף, ואולי יותר חשוב, מי יפקח על ביצוע העבודות שם. סוכם שכל אחד מאיתנו יבדוק את האפשרויות ואם ימצא פתרון לשאלות ננסה לשפץ את בית הקברות באטקי.

משפחת קרקושנסקי

ינטה קרקושנסקי (ברוכמן)

בתו של הרב מכל קרקושנסקי מאטקי

הורי הם יוצאי אוקראינה. אבי סיים בהצטיינות את הישיבה בעיר הומני ושם גם קיבל הסמכה לרבנות. לאור הצטיינותו בלימודיו קיבל משרה של רב באוקראינה בגיל צעיר למדי. הימים הם ראשית המאה העשרים. חוסר יציבות, ובמיוחד רדיפות יהודים ואנטישמיות גואה. כדי להנצל מפוגרומים החליטה המשפחה הצעירה: אבא, אמי גיטל, הסבתא ציפה ובתם התינוקת שרה, ליטול את מקל הנדודים ותוך סיכון נפשות הצליחו להגיע לאטקי בשנת 1920. אחרי כניסתו לתפקיד כרב של העיירה אבי נקשר לעיירה ולתושביה. עד מהרה אבא רכש לעצמו חוג רחב של מכרים וידידים רבים.

אני ושתי אחיותי הקטנות חנה ומינדי נולדנו, איפוא, באטקי. זו היא עיירת ילדותי הבלתי נשכחת העומדת לנגד עיני לנצח. אתם בני העיירה שיזמתם והוצאתם לאור את ספר אטקי ראויים לכל הוקרה על המפעל הגדול הזה. באיסוף החומר על העיירה ותושביה אתם משאירים נכס לדורות הבאים. לכבד ולהעריך את המורשת היהודית שלנו פרושו לכבד את קדמונינו. תמיד נשמור על העבר שלנו, מכיון שבלי עבר לא ניתן לבנות את העתיד!

אני רוצה להודות לאלו שהנציחו את זכרו של אבי. אלוהים חנן את אבי ביכולת חשיבה ולמידה מצוינים. היה לו ראש חכם וקול נהדר. בגופו התשוש פעם לב שתמיד נכון להענות. בביתו הצר היתה תמיד המולה רבה והתקהלות, כאן נידונו ופתרו בעיות של קיום. לבני העיירה היה אמון בלתי מוגבל באבא. הם הפקידו בידיו את הסודות הכמוסים ביותר והוא שמר אותם בירא קודש. פנו אליו מכל רבדי האוכלוסיה בעיירה, עניים כמו עשירים הזדקקו לעצותיו וכולם נענו במילה טובה ותמיד יצאו עם הקלה בלב. אבא למד וכתב כל ימיו. הוא הותיר הרבה כתובים מעניינים לאחר מותו ולעולם לא אסלח לעצמי שלא השכלתי לשמור על כתבי היד שלו. כתביו עסקו בנושאי הלכה ובעיקר בפילוסופיה. בהיותו בחיים הוא לא הצליח להוציא אותם לאור. הוא נפטר ב-1937 וזמן קצר אחריו נפטרה אמי וכך נותרנו אני ושלושת אחיותי יתומות ללא אב ואם. המאמצים שלנו היו ד"ר פלק, ליזר גולדנברג, אברהם ברוכמן, מנדל נוטיק ואברהם וולמן. במיוחד רוצה אני להזכיר את הרופא שמעון פלק. הוא היה אדם מיוחד בעל השכלה מקצועית ותרבותית רחבה ביותר. בכל שעות היום והלילה הלך ברגל ברחובות העיירה כדי להקל את סיבלם של האנשים. הוא היה הרופא של הורי ובמשך שנים רבות וכל זאת מבלי לקבל כל תמורה או תשלום. הוא ישב על יד מיטתו של אבי, אדם חולה מאד, במשך שעות ורק כדי להקל את סיבלו.

בין האנשים הקרובים לאבי היה ישראל (סרולציה) פרידמן, אח של מניה גולדנברג וקלרה פלק (ישראל היה כנר מעולה). המוסיקה קשרה ביניהם. כל משפחת גולדנברג החל מהסב ירוחם גולדנברג ועד לאליעזר גולדנברג, היו גם רבים אחרים כמו פודגיץ, ישראל יוליש, ליזר ופיבש רויזן, אברהם שנירמן, טמלמן ורבים אחרים שלא אוכל לזכור ולמנות את כולם. שלושת אחיותי ניספו בסביבות סטלינגרד ברוסיה. הם הומתו על ידי הגרמנים יחד עם עוד 45 פליטים יהודים ששרפו אותם. לפני מותם קיבלתי מכתב מאחותי הגדולה שרה שהיה גדוש בתחושות טרגיות. עד היום כאשר אני קוראת את המשפט האחרון במכתבה אני מזדעזעת מהזוועה: "אני מרגישה את סוף העולם, אבל לא הסוף מפחיד אותי, אלא לפני

הסוף". לזכרה של אחותי שרה קראנו לנכדתי בשם זה והיא לומדת כעת באוניברסיטת ניו-יורק. אני עברתי את הגיהנום של סטלינגרד, אבל גורלי נחרץ לחיים. אני ובעלי לזר ברוכמן חיינו בצ'רנוביץ 47 שנים וכל ידידינו היו מאטקי. רבים מהם כבר לא בחיים: פניה ושולם גולדנברג, הניה ופסיה שפירא, ריבן פודגיץ, מליה דוליר רויטמן, ציליה ואשר סויפר*, את האחרונים לא פגשתי לאחר המלחמה. בזמן האבוקואציה ציליה הצילה אותי ממוות בגלל הרעב. ידידות רבת שנים קושרת אותנו עם דינה וגרישה זוניס. ידידות זו נמשכת גם עתה בארצות הברית. אנו מתעניינים בילדי החברים שלנו החיים באמריקה או בישראל, אנו מקוים לראות את כולם, ובמיוחד חולמים להיות בישראל הארץ הנהדרת.

ינטה ברוכמן (קרקושנסקי) ליד קבר אביה

הרב מכל קרקושנסקי

בתמונה למטה: מימין לשמאל: ציפה - אמא של הרב, הרב קרקושנסקי, גיטל - אשתו, שרהילה - הבת

* ציליה ואשר סופר, יבדלו לחיים ארוכים, חיים באושר ברעננה, בבית אבות "צימרמן" (ח.ז.)

ברל רויזן

מאיה רוזן

עטלעכע בערלס באגריסונגין צום נייעם יאר, וואס ער פלעגט שיקן זיינע חברים און באקאנטע אין לאנד און אויסלאנד. די ק.ג.ב. האט אים געמאכט צרות פאר דער "זינד".

בערל רויזן

חלוף הזמנים אינו פוסק:
הנה עוד שנה הולכת להתפך
לתלי-תלים של זכרונות
והזקנה הולכת ומתגברת.
אבל עכשיו בעמדך על סף שנת תשמ"ו
זכור ואמור:
"עוד היום גדול
והמלאכה מרובה!"
הבה נתגבר על האדישות,
על הקיפאון וההתאבנות
ונלך בקומה זקופה לקבל בסבר פנים יפות
בהרחבת הדעת ובלב שמח
את השנה החדשה
הבאה עלינו לטובה.

צום נייעם יאר

בערל רויזן (וואריאציע נאך י.ל. פרץ)

א גליקלעך יאר אייך, פול מיט פרייד
וווהין איר גייט און ווו איר שטייט,
וווהין ס'האט אייך אייער יידיש מזל
אויף דער גאנצער וועלט צעשפרייט.

צי איר קילט דעם הייסן שטערן
ביי דער אלטער מערב-וואנט,
צי איר שיפט זיך איבער ימים
צו א נייעם גלות-לאנד,

צי איר טראגט די לאסט די שוועדע
און איר זאגט: "עס איז מיר גרינג!"
צי איר קויפט די לופט צום לעבן
און איר צאלט פאר יעדן שלונג.

זאל דאס נייע יאר אייך ברענגען
פולע הויפנס ליכט און שיין,
זאל אייער רו געשטערט נישט ווערן,
עס זאל א יאר פון שלום זיין.

קברו של בערל רוזן בצירנוביץ

קאפיעס פון זייטלעך פון א ספר "תוספות יום-טוב יבמות פרק א ר"ע מברטנורה"... וואס האט נעקערט צו בערלס זיידע אליעזר רויזין. דאס איז זיין האנטשריפט, ער האט צוגעשריבן מיט זיין האנט די שורות און זייטלעך, וואס זענען פארלארן געגאנגען.

דא זעט מען אויך פאוויל און בערל רויזינס ex-libris.

מרים רוזן

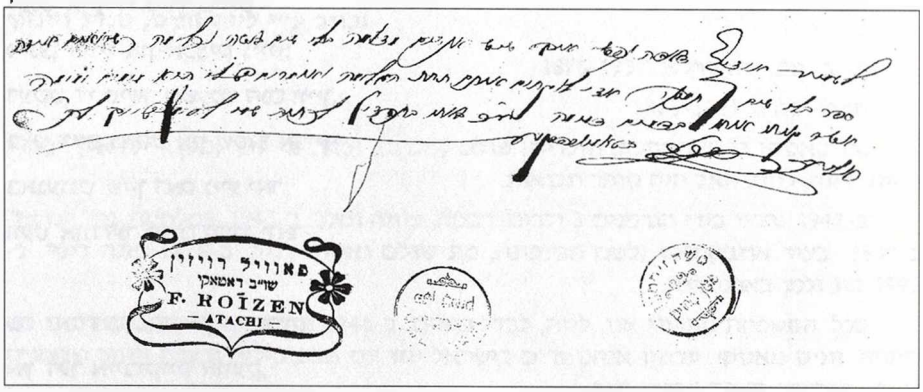

אימפראוויזאציע צום נייעם יאר 1982

בערל רויזן

עפנט אויף די טירן ברייט -
ניינצן-צוויי-און-אכציק גייט!
דעקט די טישן, שטעלט דעם ווין,
בעט דעם גאסט אין שטוב אריין!
באגעגנט שיין דאס נייע יאר
וועט אונדזער חלום ווערן וואר:

עס זאל דער פחד און די שרעק
אין דער אייביקייט אוועק,
דאן וועט זיין דער נייער מארגן
פריי פון דאגות און פון זארגן.
עס זאלן איינגעזונקען ווערן
די, וואס לעבן רואיק שטערן,
די, וואס רעדן שיינע רייד
און גרייטן באמבעס שטילערהייט.
וועלן הימלען בלייבן ריין,
מענטשן וועלן לעבן שיין,
קיינער וועט פאר זיינע רעכט
ניט פאסטן 17 טעג און נעכט *

אייך זאל באגלייטן נאר די פרייד,
וו שטייט און וווּ גייט.
אין "אטשערעד" זאלט איר נאר שטיין
נאך בילעטן אין קינא צו גיין.

* דאס איז א רמז אויף סאכאראוון. דעם פארטעטיקער פון מענטשן-רעכט

משפחת רוזנטולער

נכתב ע"י ליזה זוניס, מנדל ויינזוף

האב: יוסף רוזנטולער 1875-1937

האם: קלרה 1875-1927

גרו באטקי ברחי המהלה. הילדים: שולם (שלום), זלמן, מיילעך (מלך), ישראל, רבקה, בוזיה, דינה, ליזה. האב היה סוחר תבואות.

ב-1942 נהרגו בידי הגרמנים 3 ילדים: רבקה, בוזיה ומלך. ב-1943, במלחמה, נפל ישראל. ב-1944, בעיר אוזבקיסטן (לשם הם פונו), מת שולם ואשתו רוזה. ב-1978 מתה דינה. ב-1992 מת זלמן בארגנטינה.

מכל המשפחה נותרתי אני, ליזה, לבדי בחיים. ב-1946 חזרתי מהגירוש והתחתנתי עם ליוסיה זוניס מאטקי. עכשיו אנחנו גרים בישראל יחד עם הבת ציליה ובעלה איגור טבציניק ובנם אלכסנדר משרת עכשיו בצבא.

דינה רוזנטולר

שלום רוזנטולר
10.10.1922

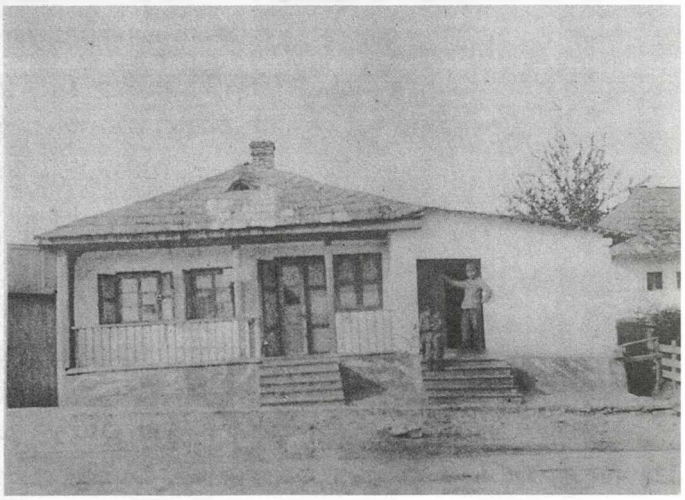

הבית של משפחת
רוזנטולר ברחי
המהלה באטקי

משפחות: רויטמן (רוטמן), שנירמן (שרמן)

הנצחה

דוד-חיים (רויטמן) ארגמני

ביושבי לכתוב מילים אלו, ערב יום הזכרון לשואה ולגבורה, כ"ו ניסן תשנ"ו (15 באפריל 1996), ע"מ לנסות להנציח את זכרן של שתי המשפחות הנ"ל מצד אבי מאיר רויטמן ז"ל ואמי חיה שנירמן ז"ל, הנני שואל את עצמי מהן הדרכים והאמצעים הנכונים לכך?

נכון ששחק מזלנו: אבי מאיר ז"ל, ואמי חיה ז"ל, אחי צבי וכותב שורות אלו, לא עברנו והתנסנו בגיהנום השואה, תודה לאל, אשר פקד ופגע בחלק יקר של שתי המשפחות הנ"ל.

אלו הדברים שנעשו, והנני גאה על כך - לצורך ההנצחה - ע"י איגוד יוצאי אטקי בישראל:

1. הקמת אנדרטת הזכרון ליהודי קדושי קהילת אטקי אשר נספו בשואה - בבית-העלמין בחולון.

2. הוצאת הספר "יד לאטקי".

3. הוצאת ספר משלים לספר "יד לאטקי".

וכאן, הנני אומר ושואל את עצמי: נכון, הפעולות לעיל בוצעו במסגרת קהילתית ,אשר בהן יש לי גם אצבע, אינני מנסה להכחיש. אבל מה עשיתי אני אישית למטרת הנצחת משפחתי?

ובכן, בספר "יד לאטקי", ראה עמ' 155, מופיעה "משפחת רויטמן (רוטמן) - עץ המשפחה - בן 130 שנה". האם זה מספק אותי? לא ולא!

להלן מופיעים:

1. "משפחת שנירמן (שרמן) - חמישה דורות ידועים - עץ משפחה. עץ זה, הנני חייב ומקדיש לזכר אמי חיה ז"ל.

2. "משפחת רויטמן (רוטמן) - ששה דורות ידועים - בן 130 שנה - שלושה עצי משפחה:

"א" (A) כולל את כל בני המשפחה החיים והנפטרים.

"ב" (B) לוח שנתי "יומי ההולדת של כל בני המשפחה".

"ג" (C) רשימת בני המשפחה אשר הלכו לעולמם, יהי זכרם ברוך לעולם ועד.

3. תמונות של בני המשפחה, אשר, לדאבוני, לא הוכנסו לספר "יד לאטקי".

ציוני דרך:

במשפחת רויטמן (רוטמן):

1920-1925 עזבו את אטקי, לא בצורה משותפת, ע"מ לעלות לארה"ב:

שרה, משה, סמואל ומקס רוטמן. בת אחת ושלושה בנים, מהדור השני הידוע, מתוך שלושת הבנות וחמשת הבנים אשר היו לסבי וסבתי ז"ל, אותם לא הכרתי, לדאבוני, לעולם.

26 ביוני, 1940 יומיים לפני שהרוסים פלשו לבסרביה, לקח אבי מאיר ז"ל את אחי צבי

ואותי לבוקרשט ע"מ להצטרף לאמנו חיה ז"ל אשר חכתה לנו שם, לצורך בלוי חופשת הקיץ.

11 במארס 1941, אבי מאיר ז"ל, אמי חיה ז"ל, אחי צבי וכותב שורות אלו עלו ארצה בצורה חוקית. יצאנו מנמל קונסטנצה, באניה "דציה" לאיסטבול. עברנו ברכבת את טורקיה, סוריה עד בירות. לראש הנקרה הגענו באוטובוס מבירות.

1960 - צבי, אחי, עם בני משפחתו: מרים רעיתו, ובניו ראימונד (רמי) ואורי, ירדו לקנדה.

1964, בהיותי בפעם הראשונה בארה"ב, פגשתי את בני משפחתי האמריקאים, לראשונה בחיי.

30 במאי 1991, טובה בלינקי יוחד עם בנה מרצל ורעיתו תמרה עם בתם אלה ובעלה פימה וילדיהם דימטרי ואנה ובנם מישה, עלו מקישנב.

19 לנובמבר, 1991 צירלי קרופניק עם רעיתו נינה וביתם אירן ובנם יורה עלו ארצה מקישנב.

במשפחת שנירמן (שרמן):

13.5.1994 גרישה שנירמן, דודי, רעיתו סוניה בתם לילי ובנם סאשה ונכדתו יאנה, עלו ארצה.

הנני מקווה שהצלחתי, אפילו קמעה, להנציח את שתי המשפחות היקרות לי כל כך, לטובת הדורות הבאים אחרי.

Left to Right: Elliot, Ida, David & Irving Rothman

FAMILIES: ROITMAN (ROTHMAN) + SHNIRMAN (SHERMAN) - ETERNIZATION.

[Written, in Hebrew, and translated by: David-Haim (Roitman) Argamany].

Sitting to write these words, on the eve of The Holocaust & Heroism Memorial Day כו ניסן תשנ"ו (April 15th, 1996), in order to immortalize the memory of the two above mentioned families on my father's Meir Roitman side, and on my mother's Haia Shnirman side, blessed be their memories, I'm asking myself what are the right ways and means for it?

Right, we were sheer lucky: my father Meir and my mother Haia, my brother Tzwi and the writer, had not passed and experienced the hell of the Holocaust, thanks God, that hit a dear part of the two a/m families.

The following things have been done - for the eternization - and I'm proud of it, by the Igud "Yotzei Ataki Be-Israel":

1.The erection of The Memorial Monument, for the people of Ataki, who perished in the Holocaust and whose place of burial is unknown, at Holon's cemetery.

2.The published book "Ataki".

3.The publishing, now, of a supplementary book "Ataki".

And, here, I'm saying and asking myself, all these actions have been done in the community frame, I'm not trying to deny, I've a finger in the pie, but what have I done, personally, for the goal of the immortalization of my families?

Well, in the book "Ataki", p. 155, appears "The Roitman (Rothman) family tree, 130-year old". Does it satisfy me? No and no!

Hereby, appear:

1.The Roitman (Rothman) - Six Known Generations - 130-year old, three family trees:

(A):comprises the whole living and dead.(B):birthdays' life calendar.

(C):list of all the passed away, blessed be their memories.

2.The Shnirman (Sherman) - Five Known Generations - the family tree.

This family tree, I dedicate to my late mother Haia.

3.Snapshots of the family, which, regrettably, for some reason were not entered in the "Ataki" book.

MILESTONES:

In the Roitman (Rothman) family:

1920-1925, had left Ataki, not jointly, in order to immigrate to U.S.A.: Sarah, Moshe, Samuel and Max Rothman. My late grandfather and grandmother, I had had never known them, regrettably, had three daughters and five sons.

1940 June 26th, two days before the Russians had invaded Bessarabia, my late father Meir had taken my brother Tzwi and me to Bucharest to our late mother Haia that had waited for us there in order to spend our summer vacation.1941, March 11, father Meir, mother Haia, may they rest in peace, my brother Tzwi and the writer,

of these lines, made aliyah legally. We left Constanza port, by the Dacia ship to Istanbul. We travelled, by train, via Turkey, Syria up to Beyrouth. Rosh Hanikra, in Israel, we reached by bus, from Beyrouth.

1960, my brother Tzwi with his family: Miriam, his wife, and his sons Raymond (Rami) and Ori immigrated to Canada.

1964, on my first visit to the States, I met with my American family, for the first time, in my life.

1991, May 30th, Tova Belinky with her son Marcel, Tamara his wife, Ella, their daughter, Fima, her husband, Dimitri and Anna their children and Misha, their son, made aliyah from Kishinev.

1991, November 19th, Charlie Krupnik, Nina, his wife, and Yura their son made aliyah. Irene, their daughter made aliyha, alone, before them.

In the Shnirman (Sherman) family:

1994, May 13th, Grisha Shnirman, my uncle, Sonia, his wife, Lily, their daughter, Yana his granddaughter, made aliyah. Sasha, his son, made it earlier.

I do trust succeeding, even slightly, to eternize the two families, so precious to me, for my posterity.

THE ROITMAN (ROTHMAN) FAMILY - FAMILY TREE - 130 YEARS OLD.

[Written in Hebrew, see Ataki book p.155, and translated into English, by D.H. (Roitman) Argamany].

There are people that are interested to know **where do they stem from** and **how** has their family developed.

Well, I do admit and consider myself to be one interested to know what is known about my family. For this purpose I edited my family trees, on my father's side Meir Roitman (2.7), may he rest in peace. In order not to deprive my mother Haia Roitman, may she rest in peace, I edited her Shnirman's family tree, too.

Here, I asked to enter Father's family tree, only, and for this I request Mother's pardon.

The interesting thing that besides knowing who was my grandfather, may he rest in peace, (his name, I carry) I do not know anything about my Grandmother, may she rest in peace, not even her name.

Well, in the two following pages, six generations appear, where every couple he/she appears who has married who.

I do update, frequently, the tree with its blossoming.

Those, that had fallen off the bough, may they rest in peace, are underlined. Since the majority of my family reside in the States, therefore the dates are written the American way, namely, the month ahead of the day.

Even if one (he/she) of my posterity will continue to update the family tree for himself I'll consider my goal achieved.

"THE ROTHMANS" - GENEALOGICAL TREE (A) - SIX KNOWN GENERATIONS

Rev. 08/01/96 page:1/2

1. HAIM DAVID (Roitman) - RIVKAH-RACHEL. ..... Bessarabia.

---

2. 1. FROIM (Roitman) - HANZA (Sorozkia). ..... Bessarabia.
2. 2. TSILA (Roitman) - MOTEL (?). ..... Bessarabia.
2. 3. SARAH (Rothman) - IRWIN (Solow). ..... U.S.A.
2. 4. MOSHE (Rothman) - DORIS. ..... U.S.A.
2. 5. SAMUEL (Rothman) - MOLLIE (Fireman). ..... U.S.A.
2. 6. GOLDA (Roitman) - spinster. ..... Bessarabia.
2. 7. MEIR (Roitman) - HAIA (CLARA) (Shnirman). ..... Israel.
2. 8. MAX (Rothman) - IDA (Weber). ..... U.S.A.

---

3. 1/1. LIZA (Roitman) - JOSEPH (Krupnik). ..... Bessarabia.
3. 1/2. TOVAH (Roitman) - ABRAHAM (Belenky). ..... Israel.
3. 1/3. ISIA (Roitman) - KOPEL (Malamud). ..... Israel.
3. 3/1. EDWARD (Solow) - HOPE (Sable). ..... U.S.A.
3. 3/2. CHARLES (Solow) - RANDY (Englert). ..... U.S.A.
3. 3/3. DONALD (Solow) - SHEILA (Gordon). ..... U.S.A.
3. 4/1. Unknown son (Rothman). ..... U.S.A.
3. 5/1(1). RHEA (Rothman) - MARIN (Levy). ..... U.S.A.
(2). - divorcee. ..... U.S.A.
3. 5/2. HERBET (Rothman) - SHEILA (Braun). ..... U.S.A.
3. 7/1. TZWI (Roitman = Argamany) - MIRIAM (Shakaroff). ..... Canada.
3. 7/2. DAVID (Roitman = Argamany) - RACHEL (Zimmerfeld). ..... Israel.
3. 8/1. DAVID (Rothman) - MAXINE (Kravitz). ..... U.S.A.
3. 8/2. IRVING (Rothman) - HAVA (Bernstien). ..... U.S.A.
3. 8/3. ELLIOT (Rothman) - MARTHA (Leibowitz). ..... U.S.A.

---

4. 1/1/1. CHARLIE (Krupnik) - NINA (Hasina). ..... Israel.
4. 1/2/1. MARCEL (Belenky) - TAMARA (Anufrieyeva). ..... Israel.
4. 1/3/1. CLARA (Malamud) - VALODIA (Tevelev). ..... Israel.
4. 3/1/1(1). DEBRA (Solow) - RICHARD (Hurwitz). ..... U.S.A.
(2). - MICHAEL (Adsit). ..... U.S.A.
4. 3/3/1. MELINDA (Solow). ..... U.S.A.
4. 3/3/2. MICHAEL (Solow) - JOYCE (?). ..... U.S.A.
4. 3/3/3. PHILIP (Solow) - NANCY (Nolden). ..... U.S.A.
4. 5/2/1. JANET (Rothman) - RICHARD (Brody). ..... U.S.A.
4. 5/2/2. JEFFREY (Rothman) - DENYS (Resnick). ..... U.S.A.
4. 7/1/1. RAYMOND (Argamany) - PAMELA (Tobe). ..... U.S.A.
4. 7/1/2. ORIE (Argamany). ..... U.S.A.
4. 7/2/1(1). LEORA (Argamany) - ELI (Katziri). ..... Israel.
(2). - LEVI (Zini). ..... Israel.
(3). - divorcee. ..... Israel.
4. 7/2/2. IRIS (Argamany) - YORAM (Klein). ..... Israel.
4. 8/1/1. DENICE (Rothman). ..... U.S.A.
4. 8/1/2. IRA (Rothman) - SALLY (Nussbaum). ..... U.S.A.
4. 8/1/3. LEE (Rothman) - RONDA (Fitz). ..... U.S.A.
4. 8/2/1. MARCY (Rothman). ..... U.S.A.
4. 8/2/2. ANDREA (Rothman) - ROBERT (Stoler). ..... U.S.A.
4. 8/3/1. SABINE (Rothman). ..... U.S.A.
4. 8/3/2. ADAM (Rothman). ..... U.S.A.
4. 8/3/3. ERIK (Rothman). ..... U.S.A.

---

5. 1/1/1/1. IRENE (Krupnik). ..... Israel.
5. 1/1/1/2. YURA (Krupnik). ..... Israel.
5. 1/2/1/1(1). ARKADI (Belenky) - (?). ..... Moldava.
(2). - ADA. ..... Moldava.
5. 1/2/1/2(1). ELLA (Belenky) - (?). ..... Moldava.
(2). - Fima (Gronzinski). ..... Israel.
5. 1/2/1/3. MISHA (Belenky) - DINA (Yasina). ..... Israel.
5. 1/3/1/1. SVETLANA (Tevelev). ..... Israel.
5. 1/3/1/2. MARINA (Tevelev). ..... Israel.
5. 3/1/1/1. LAURIN (Hurwitz). ..... U.S.A.
5. 3/3/2/1. SARAH (Solow). ..... U.S.A.
5. 3/3/2/2. REBECCA (Solow). ..... U.S.A.
5. 3/3/3/1. NATHAN (Solow). ..... U.S.A.
5. 3/3/3/2. ZACHARY (Solow). ..... U.S.A.
5. 5/2/1/1. SARAH (Brody). ..... U.S.A.
5. 5/2/1/2. MELISSA (Brody). ..... U.S.A.
5. 5/2/1/3. CARLY LEE (Brody). ..... U.S.A.
5. 5/2/2/1. MAX (Rothman). ..... U.S.A.
5. 5/2/2/2. GABRIEL (Rothman). ..... U.S.A.
5. 7/1/1/1. JACQUELINE (Argamany). ..... U.S.A.
5. 7/1/1/2. JORDAN DANIEL (Argamany). ..... U.S.A.
5. 7/2/1(1)/1. ROYI (Katziri). ..... Israel.
5. 7/2/1(1)/2. EDO (Katziri). ..... Israel.
5. 7/2/1(2)/1. DANIELLE (Zini). ..... Israel.
5. 7/2/2/1. RONI (Klein). ..... Israel.
5. 7/2/2/2. YUVAL (Klein). ..... Israel.
5. 8/1/2/1. MAX (Rothman). ..... Israel.
5. 8/1/2/2. ALEC (Rothman). ..... U.S.A.
5. 8/1/2/3. CHLOE (Rothman). ..... U.S.A.
5. 8/1/2/4. TROY (Rothman). ..... U.S.A.
5. 8/1/3/1. MADELINE MAE (Rothman). ..... U.S.A.
5. 8/2/2/1 DANIELLE (Stoler). ..... U.S.A.

---

6. 1/2/1/1(1)/1. MAXIM (Belenky). ..... Moldava.
6. 1/2/1/1(2)/1. DINA (Belenky). ..... Moldava.
6. 1/2/1/1(2)/2. CHRISTINA (Belenky). ..... Moldava.
6. 1/2/1/2(1)/1. DIMITRI (Gronzinski). ..... Israel.
6. 1/2/1/2(2)/1. ANNIA (Gronzinski). ..... Israel.
6. 1/2/1/2(2)/2. ETIE (Gronzinski). ..... Israel.
6. 1/2/1/3/1. YUVAL (Belenky). ..... Israel.

Note: 1.any remarks, comments and/or corrections will be most welcomed.
2.discrepancies and/or mistakes, were inadvertently committed.
3. ? = name, unknown to the compiler.
4.the deceased, may they rest in peace, are underlined.
5.Bessarabia is nowadays called Moldava.
6.latest changes are highlighted.

Compiled by D.H. Argamany

"THE ROTHMANS'" - GENEALOGICAL TREE (B) - SIX KNOWN GENERATIONS

"BIRTHDAYS' LITETIME CALENDAR "

" BLOOD IS THICKER THAN WATER " - Compiled by D.H. Argamany

Rev.#6 08/01/1996 page: 1/2

01.11.1967	LEE ROTHMAN		4. 8/1/3.
01.16.1954	YORAM KLEIN		4. 7/2/2.
01.18.1937	MARCEL BELENKY		4. 1/2/1.
01.23.1985	DANIELLE ZINI		5. 7/2/1(2)/1.
01.27.1937	RANDY SOLOW		3. 3/2.
02.03.1954	RICHARD BRODY		4. 5/2/1.
02.03.1994	CARLY LEE BRODY		5. 5/2/1/3.
02.05.1964	IRA ROTHMAN		4. 8/1/2.
02.06.1934	MAXINE ROTHMAN		3. 8/1.
02.09.1987	MELISSA BRODY		5. 5/2/1/2.
02.10.1996	ETIE GRONZINSKY		6. 1/2/1/2(2)/2.
02.18.1996	JORDAN DANIEL ARGAMANY		5. 7/1/1/2.
02.22.1945	VALODIA TEVELEV		4. 1/3/1.
03.03.1971	ADAM ROTHMAN		4. 8/3/2.
03.03.1971	ERIK ROTHMAN		4. 8/3/3.
03.17.1958	JOYCE SOLOW		4. 3/3/2.
03.20.1954	IRIS KLEIN	Purim	4. 7/2/2.
03.21.1940	MARTHA ROTHMAN		3. 8/3.
03.22.1972	MISHA BELENKY		5. 1/2/1/3.
04.01.1990	NATHAN SOLOW		5. 3/3/3/1.
04.04.1950	RAYMOND ARGAMANY		4. 7/1/1.
04.06.1959	JANET BRODY		4. 5/2/1.
04.07.1990	MAX ROTHMAN		5. 8/1/2/1.
04.10.1935	IRVING ROTHMAN		3. 8/2.
04.10.1935	ELLIOT ROTHMAN		3. 8/3.
04.11.1936	SHEILA ROTHMAN		3. 5/2.
04.12.1959	FIMA GRONZINSKI		5. 1/2/1/2(2).
04.17.1932	SHEILA SOLOW		3. 3/3.
04.17.1978	YURA KRUPNIK		5. 1/1/1/2.
04.18.1993	GABRIEL ROTHMAN		5. 5/2/2/2.
04.19.1956	PAMELA ARGAMANY		4. 7/1/1.
04.26.1962	ELLA GRONZINSKI		5. 1/2/1/2.
04.27.1987	ANNIA GRONZINSKI		6. 1/2/1/2(2)/1.
05.06.1990	MAX ROTHMAN		5. 5/2/2/1.
05.09.1991	JACQUELINE ARGAMANY		5. 7/1/1/1.
05.12.1907	IDA ROTHMAN	lag b'Omer	2. 8
05.18.1984	MARINA TEVELEV		5. 1/3/1/2.
05.25.1993	YUVAL BELENKY		6. 1/2/1/3/1.
05.29.1964	ROBERT STOLER		4. 8/2/2.

06.06.1972	LAUREN HURWITZ		5. 3/1/1/1.
06.10.1960	ORIE ARGAMANY		4. 7/1/2.
06.18.1970	SVETLANA TEVELEV		5. 1/3/1/1.
06.20.1973	IRENE KRUPNIK		5. 1/1/1/1.
06.22.1931	DAVID ROTHMAN		3. 8/1.
06.22.1953	MELINDA SOLOW		4. 3/3/1.
06.22.1984	DIMITRI GRONZINSKI		6. 1/2/1/2(1)/1.
06.30.1993	CHLOE ROTHMAN		5. 8/1/2/3.
07.08.1927	DONALD SOLOW		3. 3/3
07.08.1987	YUVAL KLEIN		5. 7/2/2/2.
07.13.1924	HOPE SOLOW		3. 3/1.
07.16.1972	ROYI KATZIRI		5. 7/2/1(1)/1.
07.24.1957	JEFFREY ROTHMAN		4. 5/2/2.
07.26.1956	MICHAEL SOLOW		4. 3/3/2.
07.28.1959	ARKADI BELENKY		5. 1/2/1/1.
08.01.1936	DANIELLE STOLER		5. 8/2/2/1
08.03.1936	HAVA ROTHMAN		3. 8/2.
08.08.1924	CHARLES SOLOW		3. 3/2.
08.08.1927	MIRIAM ARGAMANY		3. 7/1.
08.08.1995	TROY ROTHMAN		5. 8/1/2/4.
08.11.1984	RONI KLEIN		5. 7/2/2/1.
08.15.1991	ALEC ROTHMAN		5. 8/1/2/2.
09.01.1937	TAMARA BELENKY		4. 1/1/1.
09.11.1929	HERBERT ROTHMAN		3. 5/2.
09.13.1923	TZWI ARGAMANY	Yom Kippur	3. 7/1.
09.16.1970	DINA BELENKY		5. 1/2/1/3.
09.20.1922	EDWARD SOLOW		3. 3/1.
09.22.1944	CHARLIE KRUPNIK		4. 1/1/1.
09.23.1961	DENICE ROTHMAN		4. 8/1/1.
09.24.1976	EDO KATZIRI	Rosh Hashana	5. 7/2/1(1)/2.
10.12.1957	NANCY SOLOW		4. 3/3/3.
10.13.1959	PHILIP SOLOW		4. 3/3/3.
10.16.1948	NINA KRUPNIK		4. 1/1/1.
10.21.1984	SARAH BRODY		5. 5/2/1/1.
10.22.1946	CLARA TEVELEV		4. 1/3/1.
10.23.1925	DAVID ARGAMANY		3. 7/2.
10.28.1995	MADELINE MAE ROTHMAN		5. 8/1/3/1.
10.29.1950	LEORA KATZIRI-ZINI		4. 7/2/1.
11.23.1968	SABINE ROTHMAN		4. 8/3/1.
11.25.1926	RACHEL ARGAMANY		3. 7/2.
12.06.1957	DENYS ROTHMAN		4. 5/2/2.
12.13.1946	DEBBIE SOLOW		4. 3/1/1.
12.15.1908	KOPEL MALAMUD		3. 1/3.
12.15.1924	RHEA ROTHMAN		3. 5/1.
12.16.1963	MARCY ROTHMAN		4. 8/2/1.
12.25.1992	ZACHARY SOLOW		5. 3/3/3/2.
12.31.1911	TOVAH BELENKY		3. 1/2.
12.31.1965	ANDREA STOLER		4. 8/2/2.

"THE ROTHMANS' GENEALOGICAL TREE (C) - SIX KNOWN GENERATIONS "

"THE FALLEN OFF THE BOUGH - MEMORIAL CALENDAR "

" GOD REST THEIR SOULS "

Rev.#4 01/13/96

1. HAIM DAVID ROITMAN (?)

1. RIVKAH-RACHEL ROITMAN (?)

2. 1. FROIM ROITMAN (61) Slain by the Nazis.
1881 - 1941

3. 1/2. ABRAHAM BELENKY (39) Slain by the Nazis.
1902 - 1941

2. 7. MEIR ROITMAN (59) יא סיון תשט"ז
1897 - 05.21.1956

2. 3. IRWIN SOLOW (39)
12.25.1895 - 06.24.1934

2. 3. SARAH SOLOW (39)
05.15.1896 - 11.11.1935

3. 1/1 JOSEPH KRUPNIK (71)
01.12.1899 - 05.16.1970

2. 1. HANZA ROITMAN (86)
1886 - 1972

2. 5. SAMUEL ROTHMAN (83)
03.07.1889 - 02.23.1972

2. 7. HAIA ROITMAN (77) חי אדר תשל"ז
1900 - 02.26.1977

2. 8. MAX ROTHMAN (78) כ"ה כסלו תשל"ח = 25th Kislev
02.12.1900 - 12.24.1978

2. 5. MOLLIE ROTHMAN (88)
05.06.1900 - 01.31.1988

3. 1/1. LIZA KRUPNIK (81)
12.20.1907 - 07.20.1988

3. 1/3. ISIA ROITMAN (75)
01.29.1914 - 12.02.1989

Compiled by D.H. Argamany

THE " SHNIRMANS' = SHERMANS' " - GENEALOGICAL TREE

FIVE KNOWN GENERATIONS.

Rev.#10 03/05/1996

1. ABRAHAM (Shnirman) (59) - ESTHER (67) ..... Bessarabia.
(1875-1934) - (1876-1943)

---

2. 1. SHLOMO (SAM) (Sherman) (68) - Mary (65) ..... U.S.A.
(12.17.1898)-(09.19.1964) - (07.17.1893)-(08.07.1958)
2. 2. SHMIEL (Shnirman) - LUBA ..... Drowned,by the Nazis,in the Black Sea.
2. 3. CLARA (Shnirman) - MEIR (Roitman) ..... Israel.
2. 4. SUNIA (Shnirman) - ROSA ..... Israel - U.S.A.
2. 5. LAZAR (and ABRAHAM) (Shnirman). were,both,slain ..... Bessarabia.
2. 6. FANIA (Shnirman) - KOKA (Masamed) ..... Russia.
2. 7. SIOMA (Shnirman) - DORA ..... Russia.
2. 8 (1). GRISHA (Shnirman) - SVETLANA ..... Israel.
(2). - SONIA ..... Israel.

---

3. 1/1 (1). DAVID (Sherman) - MARCIA ..... U.S.A.
(2). - FRANCES ..... U.S.A.
3. 2/1. FRUNIA (Shnirman). ..... Drowned,by the Nazis,in the Black Sea.
3. 2/2. BELLA (Shnirman). ..... Drowned,by the Nazis,in the Black Sea.
3. 3/1. TZWI (Roitman = Argamany) - MIRIAM (Shakaroff) ..... Canada.
3. 3/2. DAVID (Roitman = Argamany) - RACHEL (Zimmerfeld) ..... Israel.
3. 4/3. MARIO (Sherman) - RAQUEL. ..... U.S.A.
3. 7/4 ELLA (Shnirman) - BORIS (Minivitzki = Garbuzov) ..... Israel.
3. 8(1)/1. LILY (Shnirman). ..... Israel.
(2)/2. SASHA (Shnirman) - NADIA ..... Israel.

---

4. 1/1(1)/1. MARY - ? ..... U.S.A.
4. 1/1(2)/2. SUSAN - ? ..... U.S.A.
4. 3/1/1. RAYMOND (Argamany) - PAMELA (Tobe) ..... U.S.A.
4. 3/1/2. ORIE (Argamany) ..... U.S.A.
4. 3/2/1(1). LEORA (Argamany) - ELI (Katziri) ..... Israel.
4. 3/2/1(2). - LEVI (Zini) ..... Israel.
4. 3/2/1(3). - divorcee ..... Israel.
4. 3/2/2. IRIS (Argamany) - YORAM (Klein) ..... Israel.
4. 4/3/1. LIZA (Sherman) ..... U.S.A.
4. 4/3/2. SIDNEY (Sherman) ..... U.S.A.
4. 7/4/1. VERA (Garbuzov) ..... Israel.
4. 7/4/2. LEONIA (Garbuzov) ..... Israel.
4. 8(1)/1/1. YANA (Shnirman) ..... Israel.
4. 8(2)/2/1. BENJAMIN ..... Israel.

---

5. 3/1/1/1. JACQUELINE (Argamany) ..... U.S.A.
5. 3/1/1/2. JORDAN DANIEL (Argamany) .....U.S.A.
5. 3/2/1(1)/1. ROYI (Katziri) ..... Israel.
5. 3/2/1(1)/2. EDO (Katziri) ..... Israel.
5. 3/2/1(2)/1. DANIELLE (Zini) ..... Israel.
5. 3/2/2/1. RONI (Klein) ..... Israel.
5. 3/2/2/2. YUVAL (Klein) ..... Israel.

Compiled by D.H.ARGAMANY

The Rothman's Family - Snapshots

Max, Samuel
Ida & Mollie Rothman

Haia Roitman

David & Tzwi
Haia & Meir Roitman, 1940

Irwin & Sarah Solow

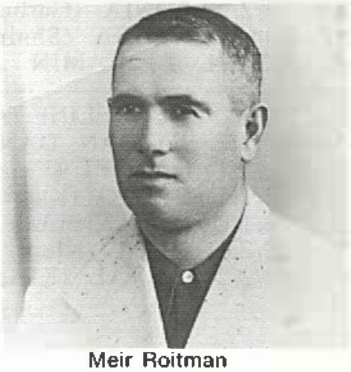

Meir Roitman

Left to right: Adam, Sabine, Ida & Erik Rothman

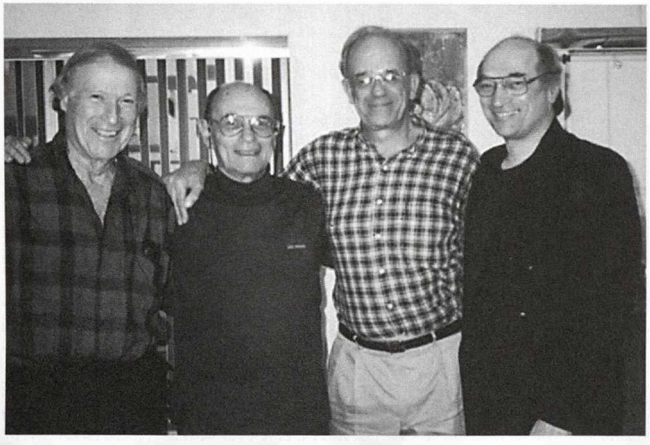

Left to right: Edward Solow, David Argamany, Herbert & Elliot Rothman

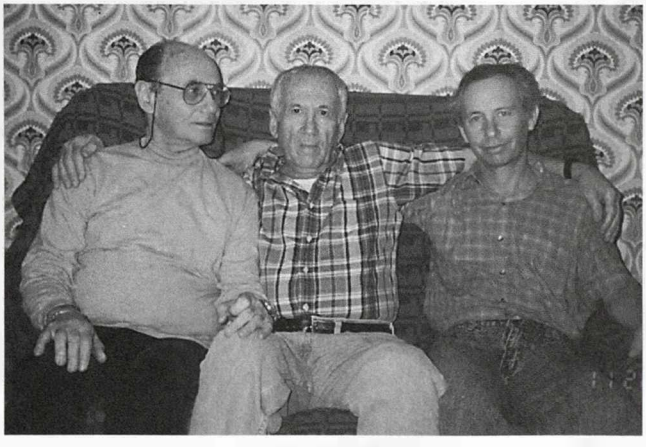

Left to right: David & Tzwi Argamany, Charlie Krupnik

Left to right:
Max Rotman & Meir
Roitman

Marcel & Tova Belenky
David Argamany, Charlie Krupnik

Left to right: David Argamany, Elliot Rothman, Herbert Rothman, Rachel Argamany, Charles Solow

משפחת שטיינברג

שטיינברג אהרון

אני שטיינברג אהרון, הבן הבכור של שטיינברג זיסה ז"ל.

אני מעלה כאן עדות מפי אבי ז"ל, על משפחתו באטקי. אבא נולד בשנת 1884 באטקי, למשפחה מושרשת באטקי. אביו (סבי) יצחק שטיינברג ואשתו (סבתי) שפרינצה, שגם היא נולדה באטקי. סבי היה נגר ומקצוע זה עבר גם לבניו, שהיו נגרים גם הם. לאבי היו חמשה אחים ואחות אחת. מהם נספו בשואה שני אחים והאחות.

בזמן הילדות, הכרתי את אבא כיהודי מסורתי, שומר שבת וחגי ישראל. אותי הוא שלח ללמוד בתלמוד תורה. באטקי היו גם תושבים דתיים שומרי מצוות. היהודים התפרנסו בעיקר ממלאכה ומסחר זעירים.

<u>תמצית העדות של אבי על תקופת השואה</u>

גרשו את אבי מהבית בחוסר כל. יחד עם אבי היו אשתו ביילה והבת אדלה שהיתה בת 16, ושני אחי הקטנים: דוד - שהיה בן 13 ויהודה - שהיה בן 5.

הגירוש בוצע ע"י הצבא הרומני. הם גורשו בראשונה מאטקי לוורטיזין, אחרי כחודש הם גורשו מוורטיזין לסקורין. כל זאת ברגל דרך כפרים. במהלך המעבר דרך הכפרים - היכו אותם הכפריים יחד עם חיילי הצבא הרומני ובזזו את המעט שעוד נותר להם. כפי שמסופר בספרו של אביגדור שחן "בכפור הלוהט - גטאות טרנסניסטריה".

אבי שהה בסקורין במחנה עד 10.9.41, ושוב גורש לאטקי. הכפר אטקי שימש את הרומנים כתחנת גרוש לטרנסניסטר. השם אטקי היה זכרון מר לכל היהודים, שעברו שם. בזזו אותם, אנסו, הכו אותם וגם הרגו בהם.

אבי עם כל בני משפחתי הגיעו למוגילב בשנת 1941 בסוף חודש אוקטובר, ושם הם שהו עד השחרור בחודש אפריל שנת 1944.

ממוגילב אבי עבר לגור בסקורין, במחוז טשרנוביץ. אחרי שנתיים בסקורני הוא התחיל לחפש דרך לעבור לרומניה, מתוך כוונה לעלות לארץ ישראל.

אבי עם משפחתי הגיעו לארץ בחודש יוני 1948. אני הבן שטיינברג אהרון באותו זמן כבר הייתי בארץ ושרתתי בצבא.

אבי עם משפחתי התישבו בחיפה, אבי מצא עבודה כנגר במפעל צבאי, הוא עבד שם 10 שנים, ופרש לגמלאות. אשתו ביילה נפטרה בשנת 1960 ואבי בשנת 1965.

די אטיקער משפחה אסתר און אברהם שנירמאן

גרישא שנירמאן

אויפן אלטן מארק אין שטוב לעבן זייער אייגזאוואד (מאסלאבויקע), וו מע פלעגט איבעראַרבעטן זונרויזן-קערלעך אויף ראפּנירטן אייל, האט געווויינט די משפחה שנירמאן. שפעטער האבן זיי געווויינט אויפן מאידאן.

אברהם שנירמאן, געבוירן אין 1875, האט מען געהרגעט אין 1934 פאר מיינע אויגן.

אסתר שנירמאן (באטשקיס), געבוירן אין 1876, איז אומגעקומען אין 1943, אין פארשיקונג ביים טייך אבי אין סיביר.

אונדזער משפחה איז באשטאנען פון 6 ברידער און 2 שוועסטער.

דער ברודער שלמה, געבוירן אין 1898, האט געקעמפט אין די רייען פון די אלייערטע מיליטער-טיילן אין דער צווייטער וועלט-מלחמה. געשטארבן פון וווּנדן אין 1964.

די שוועסטער קלארא, געבוירן אין 1900, איז געשטארבן אין 1977, געקומען צו קבורה אין הר הזיתים אין ירושלים.

דער ברודער שמואל, געבוירן אין 1901, איז אומגעקומען מיט זיין משפחה אין אויגוסט 1944 אויף דער שיף "מערקורא" אויפן וועג קיין פלסטינה.

דער ברודער סיוניה געבוירן אין 1903, איז באערדיקט אין 1954 אין קרית שאול, אין תל-אביב.

דער ברודער לאזער, געבוירן אין 1907, האט געארבעט אין פלסטינה. אין 1934 האט מען אים געהרגעט צוזאמען מיטן פאטער. זיי זענען באערדיקט איינער לעבן צווייטן.

די שוועסטער פאניא, געבוירן אין 1912, איז געשטארבן אין 1980 אין דער שטאט טאמסק.

דער ברודער סיאמא, געבוירן אין 1919, איז אויך געווען אין פארשיקונג. געשטארבן אין 1967.

איך, גרישא, האב באשריבן די משפחה. איך בין געבוירן אין 1925. איך בין עולה געווין צו ישראל אין יאר 1993 מיט מיין פאמיליע.

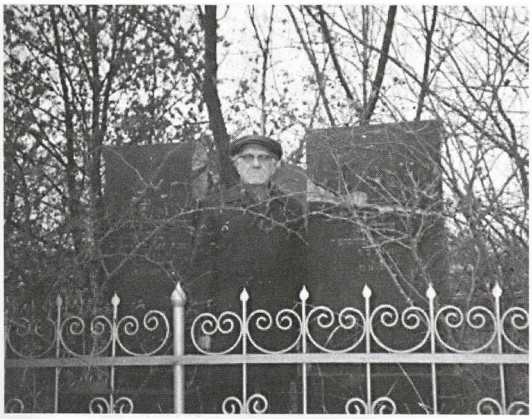

גרישה שנירמן ליד המצבה של אביו אברהם שנירמן
בבית הקברות באטקי - 1991

גרישה שנירמן
עלה לישראל מרוסיה ב-1993

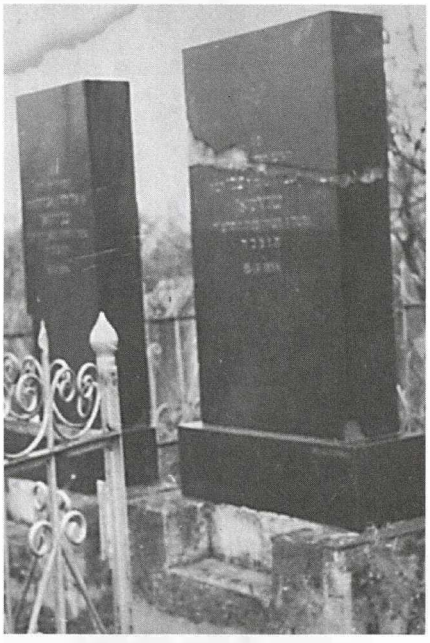

תמונה כללית של קברו של אברהם
שנירמאן

קברו של אברהם שנירמן באטקי,
נפטר ב-15.9.1934

שלמה שנירמן, 1923, אח בכור

אסתר שנירמן (בוטשקיס) במרכז, מימין חיה (קלרה שנירמן) רויטמן ומשמאל מאיר רויטמן, 25.2.32
Left to Right: Meir Roitman, Esther Shnirman (Butashkis) and Haia (Clara Shnirman) Roitman

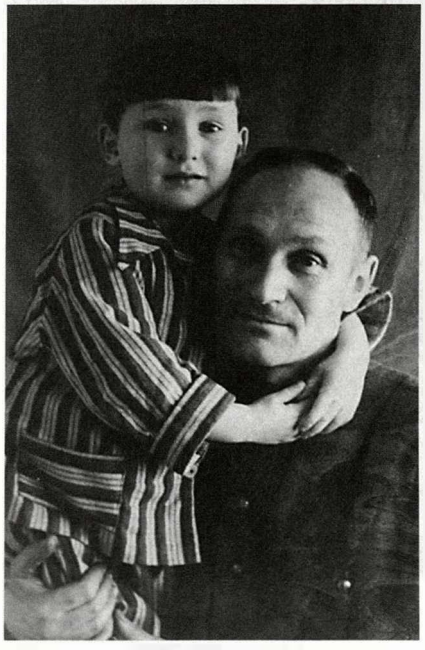

סיומה שנירמן (אח שביעי), נפטר בסיביר ובתו אלה - כאן בישראל

סיוניה (משה) שנירמן, אח רביעי

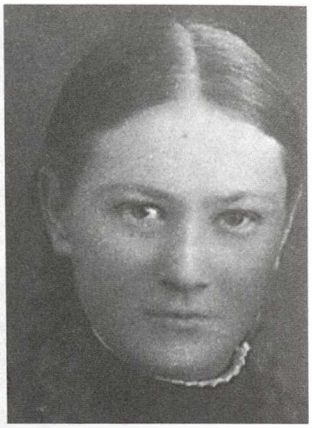

פניה שנירמן, 26.2.1931, אחות שישית

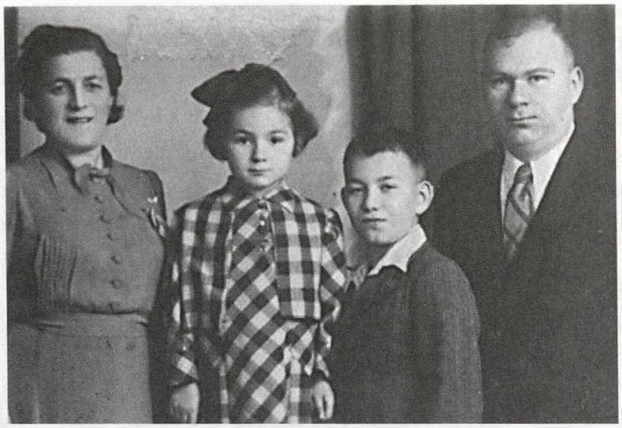

מימין לשמאל: שמיל שנירמן (אח שלישי), פרוניה - בנו, בלה - בתו, ליובה - אשתו, 26.10.1940

קברו של לזר שנירמן באטקי

לזר שנירמן, אח חמישי. עלה לישראל ב-1927, ובשנת 1931 חזר לאטקי, שם נהרג ב-1934

תעודת הרשמה בספר הזהב של הקק"ל על-שם אברהם שנירמן ז"ל ובנו אליעזר ז"ל

קברו של (סיוניה) משה שנירמן. נפטר בתשי"ד בישראל בן 51 במותו. קבור בקרית שאול. בנו מריו, גר בארה"ב, עומד ליד הקבר.

Moshe (Sunia) Shnirman's Grave. Died at the age of 51. Mario, his son, living in U.S.A. is standing at his grave in Kiryat Shaul

קלרה שנירמן (רויטמן) - אחות שניה, 10.7.1927. התמונה נשלחה ללזר שנירמן שהיה בישראל. חיה רויטמן, אמם של צבי ודוד ארגמני

Haia Shnirman (Roitman), Tzwi & David Argamany's Mother

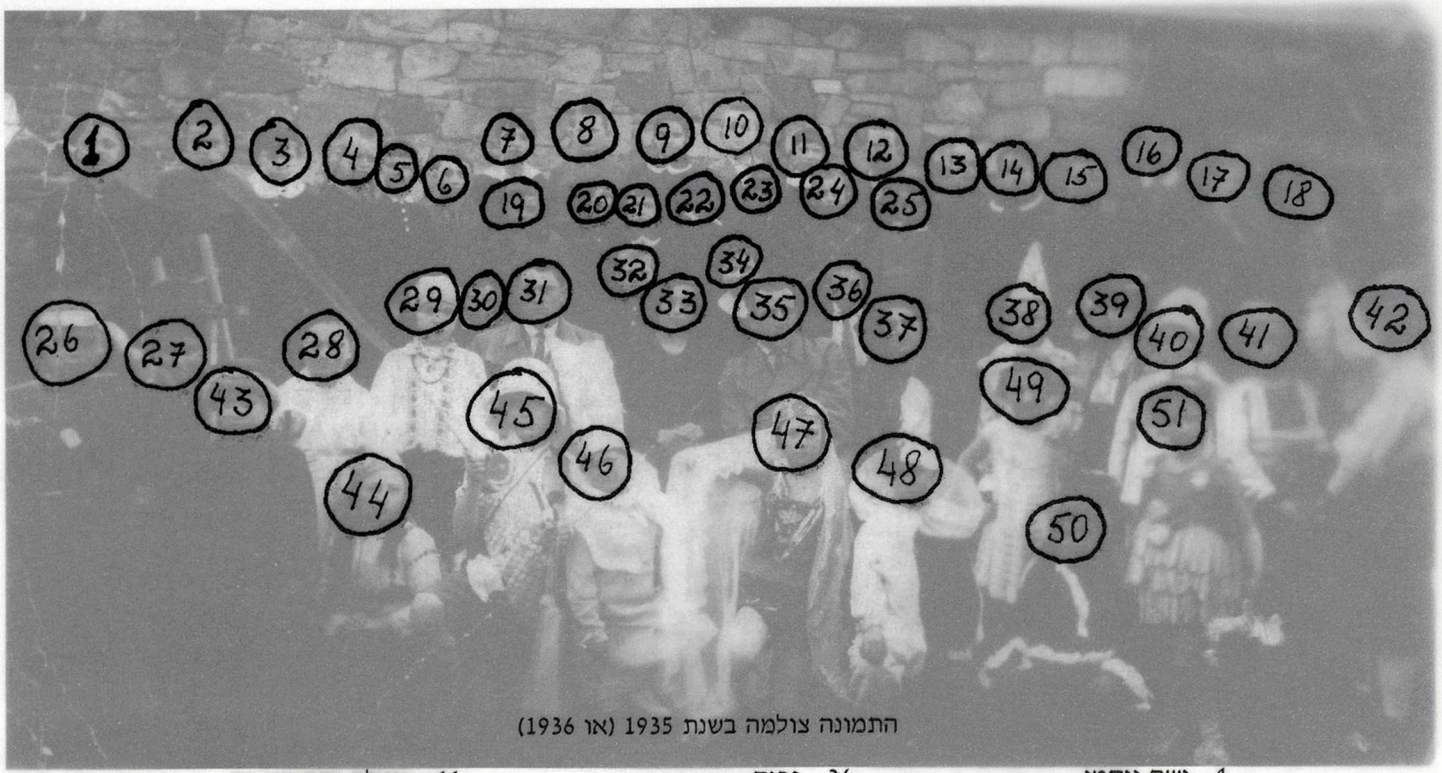

התמונה צולמה בשנת 1935 (או 1936)

4 - ישה זיסמן
6 - חנה'לה קרקושנסקי
9 - פירה סודקר
10 - גרישה שנירמן
12 - דוד (ויטיה) ארגמני (רויטמן)
25 - יהוחם גולן (גולדנברג)
26 - פרנס
28 - יהודה זיסמן
31 - חיים גויכמן (מורה)
33 - סוניה ריבילים (מנהלת)
*35 - גלה מסמד (מורה)
37 - גיטל שוועטס (מורה למלאכה)
44 - אטלה וסקובויניק
45 - יענק'לה סליטרניק
47 - חווסיה גלמן
48 - אפרים גולן (גולדנברג)
49 - שרה'לה גלמן
50 - ריבה ביקמן

* גלה מסמד בא מסורוקה, הוא ברח לרוסיה, נשלח להשתתף במלחמה בספרד, חזר משם ונהרג בחזית הרוסית נגד הנאצים.

תעודת ה[illegible] של הקשת על-שם אברהם שנירמן ז"ל בבנו[illegible]

קלרה שנירמן (רויטמן) - אחות שניה, 10.7.1927. התמונה נשלחה ללזר שנירמן שהיה בישראל. חיה רויטמן, אמם של צבי ודוד ארגמני

Haia Shnirman (Roitman), Tzwi & David Argamany's Mother

משפחת שאפירא

נכתב: ע"י טובה לושק שפירא ברוסית.

תורגם לאידיש ע"י מרים רוזן.

איך, שאפירא-לאשאק טובה (ליוסיה) שולימאוונע, געבוירן אין 1922, ווייל דערצייל ווען אונדזער גרויסער משפחה, וואס האט געלעבט אין אטיק, איך געדענק נישט ענוי דעם נאמען פון דער גאס, נאר נישט אין מאהאלא.

דער עלטערער דור האט הויך געשעצט די שטאט פון פאר און נאך דער מלחמה. אפילו היינט צו טאג איז אטיק א וווּנדערבארע שטאט נישט געקוקט אויף אלע צעשטערונגען. די שטאט ווערט פוניסניי אויפגעבויט, עס זענען דא הויכע ניין-שטאקיקע הייזער. א שאד, וואס דער פארק, ווו מיר האבן געפלאנצט אזוי פיל ביימער, איז מער נישטא.

מיין פאטער, שאפירא שלום חיימאוויטש, געבוירן אין 1861, איז געווען אין שטעטל אן אנגעזעענע פערזענלעכקייט פאר זיינע בריוֹטע קענטענישן פון תלמוד, פאר זיין געזעל-שאפטלעכער ארבעט אלס גבאי אין שול. מיט זיין ערשטער פרוי האט ער געהאט פיר טעכטער: גאלדע, כאיוסיע, ריווּעקא, און חייה-שרה, ריווּעקא מיט איר משפחה זענען אומגעקומען אין לאגער. אין גיכן איז זיין פרוי געשטארבן און מיין פאטער איז געווען געצוונגען חתונה צו האבן כדי די נייע פרוי זאל דערציען די יתומים. לויטן יידישן שטייגער דארף דער אלמן חתונה האבן פאר דער יינגערער שוועסטער פון דער געשטארבענער. אזוי ארום איז שייבה אייזיקאווא, מיין מוטער (געבוירן אין 1889) געווארן מיין פאטערס ווייב. זיי האבן ביידע דורכגעלעבט א שיין, גליקלעך לעבן. מיין פאטער, ווי איך געדענק אים, איז געווען א שלאנקער, שיינער מאנצביל, א ייד א גלויביקער, ליב געהאט צו דאוונענען, א מענטש מיט א גוט הארץ, זייער ליב געהאט זיינע אייגענע קינדער און אפילו פרעמדע. ער פלעגט זיי שענקען זיין שטענדיקן שמייכל, הארציקע, גוטע רייד און אויך געבאלעוועט זיי מיט קאנפעטן, וואס ער פלעגט תמיד טראגן מיט זיך אין קעשענע.

מיין מאמע האט געבוירן 7 קינדער - 5 מיידלעך און 2 יינגלעך:

א טאכטער דארע שאפירא - נובעהר לויטן מאן. נאך דער ערשטער וועלט-מלחמה איז בעסאראביע איבערגעגאנגען צו רומעניע. דאס לעבן אין בעסאראביע איז געווען זייער שווער. די יידישע יוגנט צוזאמען מיט די היגע האבן זיך ארגאניזירט אין אונטערערדישע ארגאניזאציעס כדי צו קעמפן קעגן דער נייער מאכט. פיל פון זיי האט מען ארעסטירט פאר זייער קאמוניסטישער טעטיקייט און געשיקט אין דער יאסער תפיסה. צווישן זיי איז אויך געווען מיין שוועסטער דארע. מיינע עלטערן האבן שווער איבערגעלעבט דארעס ארעסט. מיין פאטער איז שווער קראנק געווארן און אין א יאר ארום, אין 1930 איז ער געשטארבן.

דארע איז דעמאלט אלט געווען 24 יאר און מיין יונגסט שוועסטערל מאסיע - א יאר מיט 4 חדשים. דארע איז געשטארבן אין ישראל, ווהין זי איז עולה געווען אין 1974.

מיין ברודער שאפירא אושר האט זיך באקאנט אין 1930 מיט אן אמעריקאנער טוריסטין, זיך אין איר פארליבט און עמיגרירט קיין אמעריקע. געשטארבן אין 1990.

מיין שוועסטער מרים גריגענער האט געזאלט עמיגרירן קיין אמעריקע, אויפן וועג איז זי

געשטארבן אין איטאליע אין 1989.

מיין ברודער חיים האט די לעצטע יארן געלעבט און געארבעט אין טשערנאוויץ, געשטארבן אין 1978.

מיין שוועסטער בעטי-אונגאר, מיט איר מאן יאנעל, זענען געווען א גליקלעך פאר-פאלק. נאר, צום באדויערן, ניט לאנג. בעת דער מלחמה, האבן זיי די דייטשן דעריאגט אין ראסטאוועד געגנט, זיי געצוונגען דויען אקאפעס און אויפן ארט דערשאסן אין 1942.

איך - טובה שאפירא-לאשאק, מיין מאן משה. ביז 1940 האב איך געווינט אין בוכארעסט. זיך אומגעקערט קיין אטיק, חתונה געהאט און אוועקגעפארן קיין רעני, איזמאילער געגנט. וועז די מלחמה האט זיך אנגעהויבן, האבן מיר צווישן די ערשטע זי דערפילט, ווייל מיר האבן געלעבט אויף דער גרענעץ מיט רומעניע. מיט גרויסע שווערקייטן האבן מיר זיך דערקליבן אין ראסטאוועד געגנט. מע האט אונדז מאבילויזירט צו גרובן אקאפן. דארט האבן מיר זיך דערווויסט וועגן בוגורוסלאן, וו עס איז אנגעקומען אינפארמאציע וועגן אלע עוואקווירטע פון ראטנפארבאנד. דערוויסנדיק זיך, אז אונדזער גאנצע משפחה געפינט זיך אין אוזבעקיסטאן, זענען מיר איבערגעפארן אהין. דארט האב איך פארענדיקט קורסן פון מעדיצין, געארבעט ביז 1945. נאך דער מלחמה זיך אומגעקערט קיין אטיק און געארבעט אין פאליקליניק. דא האב איך פיל קינדער און דערוואקסענע געהאלפן, גערעטעוועט זייער לעבן, נאר מיין אייגענע מאמען האב איך ניט געקענט ראטעווען. זי איז געשטארבן אין 1946 בעת דער חתונה פון א פלעמעניצע. איר ארץ האט ניט אויסגעהאלטן, וועז זי האט געזען וי ווייניק עס איז געבליבן פון אונדזער גרויסער משפחה.

איך האב צוויי טעכטער:

גאלדינבערג-לאשאק מאגדאלינא, איר מאן ליאווא און זייער טאכטער לענא האבן זיך עוואקווירט אין איינעם מיט אונדז אין 1991.

גאלדינבערג-לאשאק פירא, איר מאן עריק מיט זייער טאכטער מאריאנא, זייער זון דאראן האבן עמיגרירט אין 1973.

מיין שוועסטער שאפירא גארצקיס מאסיא האט עמיגרירט קיין אמעריקע אין 1989 מיט זייער טאכטער שאלה איר מאן און זון גרישא. דער זון מיט דער משפחה זענען אין אויסטראליע.

איך וויל ברייטער דערציילן וועגן מיין מאמען. וועגן איר שווער לעבן וואלט מען געקענט אנשרייבן א גאנצן בוך. אין 1941 איז זי געבליבן אן אלמנה מיט 7 קינדער. מיר האבן געהאט א קליין באקאליינע געשעפט. קיין געלט האבן מיר ניט געהאט איינצוקויפן פראדוקטן אין הורט און מיר האבן געמוזט קויפן אין גרעסערע געשעפטן צו 10-20 קילאגראם און זיי ברענגען אויף די אייגענע פלייצעס. לעבן אונדזער שטוב זענען געווען צוויי שולן און א סטאדיאן פאר פוטבאל מאטשן. עס פלעגן אפט אריינלויפן קינדער, דערוואקסענע אן קויפן נאשעריייען און אויך די זייער באטעמטע מאראזשענע, וועלכע מיר אליין פלעגן מאכן.

מיין מאמע איז געווען א פארגעשריטענע פרוי. נישט געקוקט אויף די אלע שווערקייטן, אויף דעם, וואס זי איז געבליבן אן אלמנה ביי 41 יאר מיט 7 קינדער, האט זי געפונען צייט אן מעגלעכקייטן צו העלפן דער אונטערגרונט ארגאניזאציע, דערלויבט ביי איר אין שטוב דורכצופירן זייערע זיצונגען, אליין געשטאנען אויף דער וואך, אויסבאהאלטן די אומלעגאלע ליטעראטור. די פאליציי האט אפט דורגעפירט זוכונגען אין אונדזער שטוב, נאר קיינמאל גארניט ניט געפונען. איינצייטיק איז זי געווען א פרומע פרוי, שטענדיק געדאוונט, פרייטיק געבענטשט ליכט. זי שטייט מיר ביז היינט פאר די אויגן מיט דעם סידורל אין די הענט. וועז זי איז אין 1946 פלוצעם געשטארבן, האט זיך מיר געדוכט, אז עס איז פינצטער געווארן ארום

די קרובים פון מיין טאטן געדענק איך ניט. פון דער מאמעס צד געדענק איך פיל.

דער מאמעס ברודער אייזיקאוו וואווא, האט עמיגרירט קיין אמעריקע אין 1946. דער מאמעס ברודער אייזיקאוו זלמן, זיין פרוי חיה זענען אומגעקומען אין לאגער. וועגן זייער טאכטער רחלה ווייס איך גארנישט.

דער מאמעס ברודער מאטל, זיין פרוי זיסיע זענען אמגעקומען אין לאגער.

דער מאמעס ברודער בנציון, זיין פרוי חיה-שרה. זייער טאכטער מאטל, איז אוועק קיין פערו, די טעכטער נעסיע אין סאליע האבן זיך אומגעקערט פון לאגער און ווינען אין אטיק. די טאכטער דאניה האט געלעבט דא, איז אין 1994 געשטארבן.

דער מאמעס שוועסטער אייזיקאווא מיט איר זון לייב און טאכטער חייקה זענען אומגעקומען אין לאגער.

קאליכמאן שלימע, איר מאן יאנקל מיט זייערע קינדער טובה, ליזא, ציליה, רושקא זענען אומגעקומען אין לאגער אין רעזינא, ווען מע האט זיי געטריבן דורך ווערטוזשען אין 1942. אויך פיל פון די משפחות בערמאן, געלמאן, פיכטעלגאלץ זענען אומגעקומען אין לאגער. פון אונדזער גרויסער משפחה זענען געבליבן לעבן נאר איך, מאסיע, פאסיה, סאליע און ראזע.

באזונדער אין די יום-טוב טעג דערמאנט מען זיך ווי מע פלעגט זיך אלע אויסזעצן ארום טיש, די גאנצע גרויסע משפחה און עס טוט אזוי ווי וואס היינט איז מען צעזייט און צעשפרייט איבער דער גאנצער וועלט. מיר באדויערן, וואס מיר זענען אזוי שפייט עולה געווען, נאר איך האף און בין זיכער, אז מיינע קינדער און אייניקלעך וועלן האבן די מעגלעכקייט צו געבן דער מדינת ישראל דאס, וואס איך מיט מיין מאן זענען שוין ניט בכוח צו געבן.

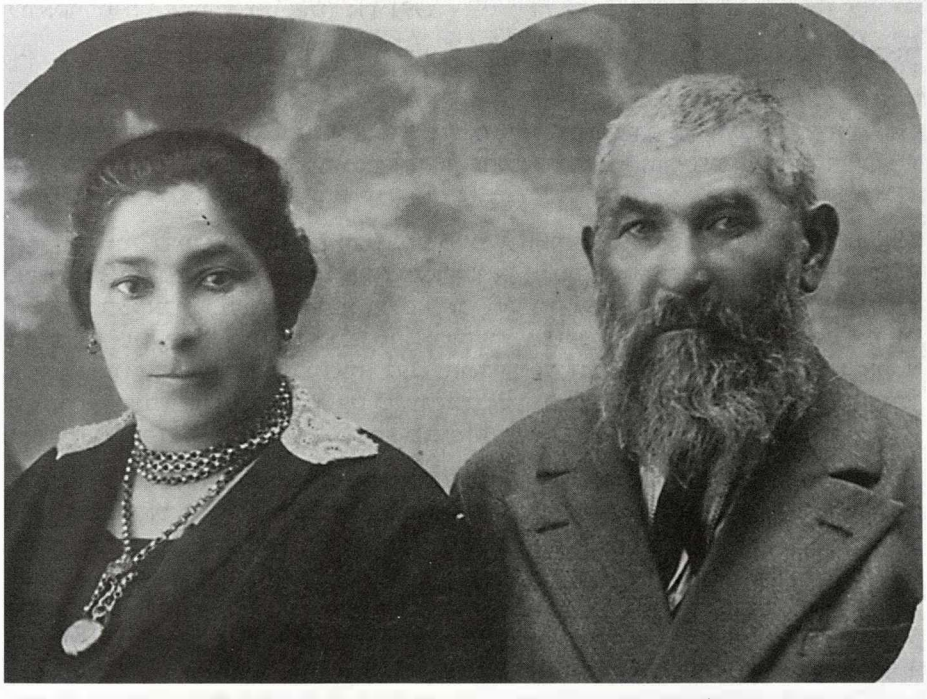

שיבה ושולם שפירא - 1927. שיבה נפטרה ב-1961. שולם נפטר ב-1989.

משפחת שפירא - 1936
מאחור, מימין לשמאל: בטי, חיים, דורה, דורי (הבעל של דורה) מנוסיה.
מקדימה: טובה, אמא שיבה, מסיה

משה וטובה לושק (שפירא) והבנות מגדלנה ופירה - 1954

משפחת לושק (שפירא) 1968
מימין לשמאל: <u>מאחור</u>: גרישה - הבן של מסיה, מנה - אשתו של חיים, פירה - בת של טובה, אלכסנדר - בן של חיים.
<u>באמצע</u>: דורי בעל של דורה, מרים שפירה, לונה - בן של חיים, מסיה שפירה, לושק משה - בעל של טובה.
<u>קדימה</u>: חיים ודורה שפירה, הבת של מסיה, אוסקר שפירה, טובה לושק (שפירה).

בטי שפירה וליונל אונגר - 1939

לקט תמונות

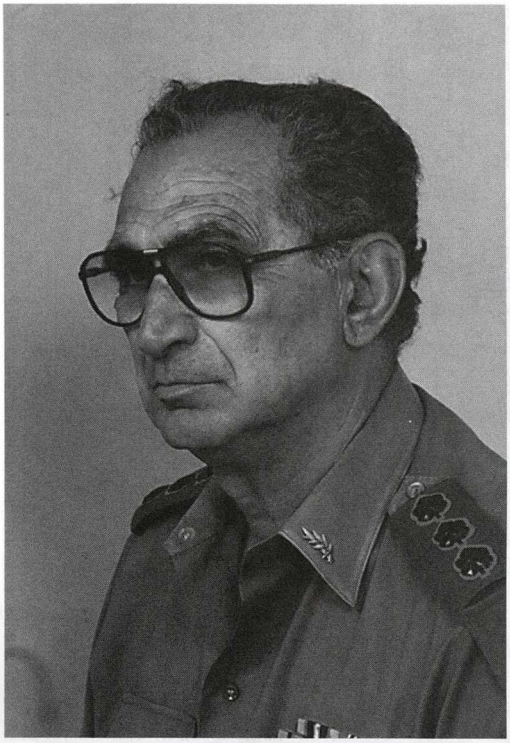

תלפין זכריה, יו"ר עמותת יוצאי אטקי
שירת בצה"ל בשנים 1949-1988, שוחרר
בדרגת אלוף משנה

פישברג פערל 1916-1993, די שוועסטער
פון עזרא נאחיס

גיטה'לה סירוטה (ברונשטיין) ועטי בורוצין
- צירנוביץ, 1939

משפחת כץ, מימין: אליעזר כץ, לאה - אשתו, יחיאל - בנם,
בן-ציון כץ (אביו של אליעזר) בתו רבקה וחתנו יהודה

נתן רוזנבליט, גיטה רוזנבליט (ויינזוף) ושני נכדיהם - דני ורייצ'ל רוזנבליט

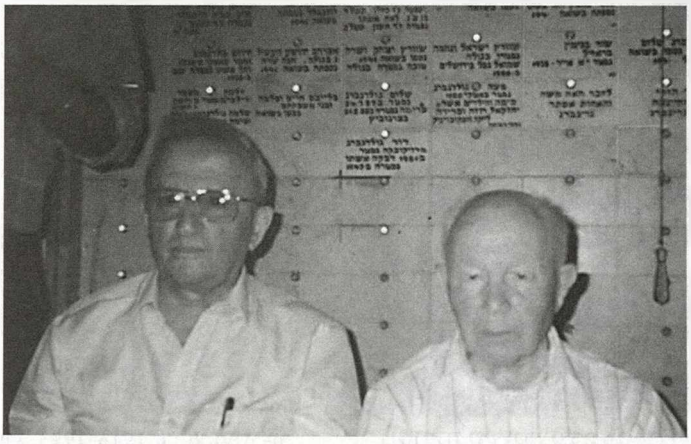

מימין: מנדל ויינזוף, בלייבס אהרונצ'יק ז"ל, לפני לוח הזכרון בחדר הזכרון בדירת העמותה

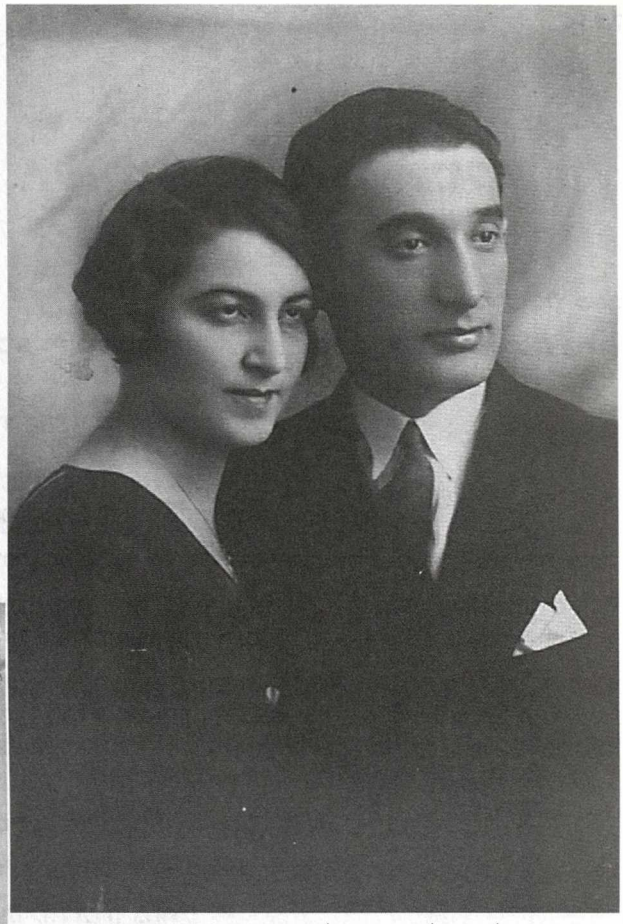

מינה רוזנפלד ובעלה מוניה גלוזמן. מינה היא אחותו
של מוטיה (מרדכי) רוזנפלד.
צולם ב-27.10.1933 ביאסי.
מוטיה תרם לעמותה סכום כסף מכובד.

מינה גלוזמן (רוזנפלד) בביקור בישראל

7.4.94

פרוטוכל - אסיפת יוצאי אטקי

מרקוביץ שרה

אחרי שהיתה אזכרה בבית הקברות, אנשים הוזמנו לישיבת האסיפה הכללית בראש פינה 4, תל-אביב, בהשתתפות 25 אנשים.

ליושב ראש האסיפה נבחר לוסיה זיניס ומזכירה שרה.

דבר ראשון נמסור דו"ח על שנה זו על כל מה שעשינו.

אנחנו סיימנו הדפסת הספר שנכתב ע"י ועד העריכה: חסיה זמיר, מנדל ויינזוף ודוד רייף.

הספר הודפס ואנשים אשר הזמינו אותו קיבלו אותו. אנחנו שומרים מספר ספרים בכדי לשלוח אותם למוסדות, לספריות מפורסמות בכל העולם.

השנה צבענו את כל הבית פרט לחדר הזה, (החדר עם לוח הזכרון) היות ולא היה לנו מספיק כסף היות והיינו צריכים להחליף את הלוחות במצבה. הלוחיות היו במצב גרוע. היות וזה היה במצב לא טוב, החלפנו את כל הלוחיות וסדרנו את הלוחות לפי סדרי ה-א"ב וכל התוספות.

את התוספות החדשות נוסיף לא לפי הסדר. -3,200 ש"ח עבור הנ"ל.

נקבל עבור השכרת הדירה, נגמור לסייד את הנותר בדירה וכן כל התיקונים.

אחת הבעיות שמתעוררות: לוח זכרון בחדר.

לוח הזכרון הזה לא בהתאם למה שקבענו, אלא לזכר כל מיני אנשים שנפטרו לא רק בשואה. מה לעשות עם הלוח? מבקשים למצוא בית כנסת או בית עולי בסרביה ולהעביר את הלוח במלואו ולו גם תמורת כסף. יש בעיות בעד ונגד - מה לעשות?

החלטה: מ. ויינזוף יבדוק איך אפשר להעביר הלוח בשלמותו וכנ"ל גם ז. חלפין.

שאר הבדיקות שיבוצעו ע"י ביה"כ ועולי בסרביה. באסיפה הקרובה יעלה הדיון להחלטה סופית.

הרכב הועד: להרכיב ועד חדש. אין משימות חדשות.

הוחלט שאנשי הועד הקודם ממשיכים: ד"ר בולוציניק, ויינזוף, חסיה זמיר, חלפין, ירוחם גולן, זוניס.

ועדת ביקורת: ארגמני, יורקוביץ.

הועד נבחר פה אחד.

16.4.96

דו"ח סיכום פגישה שנתית

בחירת יו"ר: מר ארגמני.

מזכירה: גב' חסיה זמיר.

נוכחים בדירה: כ-20 אנשים.

חלפין: להלן דו"ח של פעילויות השנה: א. החזקת הקיים.

ב. גב' זמיר מטפלת בכרך ב' של הספר "יד לאטקי".

ג. השתדלנו לעזור כספית לאנשים אשר פנו אלינו.

אם רוצים להמליץ - יש לפנות לוועד.

ד. חייבים להחזיק סכום כסף למקרה של עזרה ראשונה.

מנדל ויינזוף: יחד עם חלפין החזקנו את הדירה והגשנו עזרה לפונים.

מר ארגמני: עברתי על ההוצאות ונעשתה עבודה יפה מאוד. עכשיו יש בסך-הכל כ-18,600 ש"ח, כך שיהיה כסף לאחזקת הדירה ולהוצאת הספר.

מר חלפין: אני מבקש להתפטר מתפקיד היו"ר.

מר ארגמני: אני מבקש לדחות בקשה זו, ומבקש ממך להמשיך בתפקידך.

ועכשיו לבחירת הוועד החדש: מר חלפין - יו"ר

מר ויינזוף - גזבר

מר גולן ירוחם

ד"ר בולוצ'ניק

חסיה זמיר - מזכירה

ועדת ביקורת: אליעזר זוניס, שלמה יורקוביץ, דוד ארגמני.

ארגמני: א. אני מציע שתקחו את נושא ספר ההמשך ברצינות, כי לא נראה שיהיה עוד המשך. כדאי שהעתק הפרוטוקול הזה יישלח לכל בני העיירה.

ב. מה יהיה שם הספר השני?

ויינזוף: אני מציע: "יד לאטקי" - ספר המשך.

גולן: במו"לות מקובל: כרך ב' לספר ההנצחה "יד לאטקי", תקונים והשלמות.

בהקדמה צריך לכתוב שלאור התיקונים וההשלמות הוצא ספר נוסף באותו שם, אלא כהשלמה.

ארגמני: אני אבקש מספרית הקונגרס את המספר הקטלוגי של הספר "יד לאטקי" וכן את

המספר המיועד של ספר ההמשך ונציין את זה במבוא. כמו-כן יש לציין במבוא לשם מה הוצאנו את הספר ולמי נשלחו ספרים עד כה. אני מבקש להגיה את כל הכתוב באנגלית.

גולן: התבקשתי לבדוק נושא הוצאת הספר. התקציב מורכב משני יסודות: א. הכנסתו למחשב - זו ההוצאה הגדולה. ב. נייר, הדפסה, סיכות, כריכה, קיפול ועוד - זו ההוצאה הקטנה יותר. לחוברת נדאג לכריכה זהה לזו של הספר. ההוצאה העיקרית היא של המחשב, ומצאתי שהמחשב והעריכה של 30 עמודים יעלו כ-2,000 ש"ח, לכן אם יש כ-68 עמודים יעלה הספר כ-10,000 ש"ח. תבדק אפשרות לקבלת הצעות מחיר נוספות לספר.

חלפין: היה נהוג שתהיינה תמונות של הפעילים שתורמים לאגודה.

זוניס: היו פעילים שלא מוזכרים בדו"חות וצריך לדאוג שגם התמונות שלהם תהיינה. לא צריך לעשות חשבונות. למשל, כדאי לשים את התמונה של הררי.

זמיר: צריך להנציח את כל אנשי אטקי החיים בארץ.

גולן: לא צריך לתלות תמונות של כולם, כי נסתבך בזה ומישהו יצא נפגע.

הדירה הזו - כל עוד יש ועד ויש עמותה, נקיים אותה, ומי שייכבה את השלטר" יתחייב להעביר אותה ל"יד ושם" ירושלים. כל זמן שיש מניין אשר נפגש, הבית יתקיים.

ארגמני: אם נערכת פעילות מפוקפקת בבנין, אפשר לעשות פלדלת או רכ-בריח. הרשות ניתנה ליו"ר להחליט.

פגישת יוצאי אטקי ליד האנדרטה בבית הקברות בחולון

מימין לשמאל: ד"ר בולוצניק, זוניס אליעזר, פוליה דץ ז"ל מאחור, מנדל ויינזוף, מאחוריו זבדי יעקב אחיה של איטה (עם כובע), איטה (מאחוריה), מוניה גלבורד, משמאלו זליה חלפין, לפניו גיטה רוזנבליט, מרה סדר מרחובות, ויינר ואיטה סדר (מראשון).

Slobodeniuk Family - A. Ruhig 57-59

Flek Family - G. Zonis 60-61

Memories From Ataki - K. (Motia) Kazak 62-63

Kuperman Family - Y. Golan 64-66

Krakoshanski Family - Y. Krakoshanski 67-68

Rozen Berel - M. Rozen 69-72

Rozentuler Family - L. Zonis 73

Roitman (Rothman) + Shnirman (Sherman) Families - Eternization
(Hebrew & English texts) - D.H. Argamany 74-77

The Roitman (Rothman) Family - Family Tree - 130 Years Old
(English text) - D.H. Argamany 77

The Rothmans' - D.H. Argamany

- Genealogical Tree (A) - Six Known Generations 78-79

- Genealogical Tree (B) - Birthdays' Calendar 80-81

- Genealogical Tree (C) - Memorial Calendar 82

The Shnirmans' = Shermans' - D.H. Argamany

Genealogical Tree - Five Known Generations 83

The Rothmans' Family - Snapshots 84-86

Shtainberg Family - A. Shtainberg 87

Shnirman Abraham & Esther Family - G. Shnirman 88-95

Shapira Family - T. Loshak Shapira 96-100

Various snapshots 101-103

Annual Meetings' Protocols 104-106

English contents 107-108

Contents

Foreword - C. Zamir	3-4
Ataki Memorial Book, Hebrew contents, amendments - C. Zamir	4-5
Ataki Memorial Book, English contents, amendments - D.H. Argamany	6-11
Deep potholes, red clay - S. Halkin	12
Shlomo Berman's activities in "Hashomer Ha'Zair" - M. Vinzuf	13
Poems - S. Berman	14-15
Abramov Family - F. Peled	16
Blinzik Family - M. Blinzik, Z. Zoler	17-18
Goldenberg Family - Y. Golan	19
- Eight Generations, details	20-27
- Eldest, Genealogical Tree, summary	28-29
Harari (Goldenberg) Moshe - A. Harari	30-31
Gelbord Family - M. Gelbord	31-33
Gherman Family - D. Ghershman	34-35
Gertovsky Family - M. Vinzuf	36
Mendel Vinzuf - C. Zamir	37
Vinzuf Family - M. Vinzuf	38-43
Wiseman Family - I. Wiseman	44
Zonis Yosef Family - G. Zonis	45-49
Yoshpa Family - literatures' pictures	50-51
Liptshak Family - I. Liptshak	52
Lerner Family - M. Vinzuf	53
Stoliar Family - A. Stoliar	54-56

ATAKI

SUPPLEMENTS

MEMORIAL-BOOK for the JEWISH COMMUNITY
of ATAKI - BESSARABIA

LIBRO MEMORABLE de las COMUNIDADES JUDIAS
de ATAKI - BESSARABIA

Edited by
C. Zamir

Published by Igud "Yotzei Ataki Be Israel"
TEL-AVIV 1997

Aliyah Press (1982) Ltd.

ATAKI

SUPPLEMENTS

MEMORIAL-BOOK for the JEWISH COMMUNITY
of ATAKI - BESSARABIA

LIBRO MEMORABLE de las COMUNIDADES JUDIAS
de ATAKI - BESSARABIA